

TRZYDZIESTE PIERWSZE POSIEDZENIE
SIÓDMEJ KADENCJI

dzień trzeci

SPRAWOZDANIE STENOGRAFICZNE
WERSJA ROBOCZA

Warszawa, dnia 22 kwietnia 2009 r.

Jest to robocza wersja stenogramu z posiedzenia. Poprawki do tej wersji można zgłaszać w ciągu dwóch dni po posiedzeniu w Dziale Stenogramów Biura Prac Senackich Kancelarii Senatu, pokój nr 409, tel. 694 90 18.

Zgodnie z art. 39 ust. 1 Regulaminu Senatu urzędowym stwierdzeniem przebiegu obrad są protokół i sprawozdanie stenograficzne.

(Wznowienie posiedzenia o godzinie 11 minut 01)

(Posiedzeniu przewodniczą marszałek Bogdan Borusewicz oraz wicemarszałkowie Krystyna Bochenek i Zbigniew Romaszewski)

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Wznawiam posiedzenie.

Proszę senatorów sekretarzy o zajęcie miejsc przy stole prezydyjnym.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu dziewiętnastego porządku obrad: drugie czytanie projektu uchwały w sprawie uczczenia pamięci Stefana Korbońskiego (1901–1989) wielkiego Polaka, wybitnego przedstawiciela ruchu ludowego w kraju i na emigracji.

Przypominam, że jest to projekt uchwały okolicznościowej, który został wniesiony przez grupę senatorów i zawarty jest w druku nr 496, a sprawozdanie komisji w druku nr 496O.

Proszę sprawozdawcę Komisji Ustawodawczej, pana senatora Stanisława Gogacza, o przedstawienie sprawozdania komisji o projekcie uchwały.

Senator Stanisław Gogacz:

Panie Marszałku! Panie i Panowie! Szanowni Goście!

Mam zaszczyt przedstawić w imieniu Komisji Ustawodawczej sprawozdanie o projekcie uchwały w sprawie uczczenia pamięci Stefana Korbońskiego (1901–1989), wielkiego Polaka, wybitnego przedstawiciela ruchu ludowego w kraju i na emigracji.

Komisja na posiedzeniu w dniu 31 marca 2009 r. rozpatrzyła w pierwszym czytaniu przedstawiony przez wnioskodawców projekt uchwały zawarty w druku nr 496.

Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zaproponowana w tym druku brzmi następująco:

„Senat Rzeczypospolitej Polskiej w 20. rocznicę śmierci Stefana Korbońskiego oddaje hołd wybitnemu działaczowi ruchu ludowego, mężowi stanu, patriotcie, który swoje życie poświęcił walce o wolną, niepodległą Ojczyznę.

Stefan Korboński urodził się 2 marca 1901 roku w Praszce. Od 1917 roku należał do Polskiej

Organizacji Wojskowej. Uczestniczył w obronie Lwowa. Jako ochotnik wziął udział w wojnie polsko-bolszewickiej. W 1921 roku uczestniczył w trzecim powstaniu śląskim.

Po ukończeniu studiów na Wydziale Prawno-Ekonomicznym Uniwersytetu Poznańskiego w 1925 roku rozpoczął karierę prawniczą. W 1926 roku poparł zamach majowy i stanął po stronie Józefa Piłsudskiego. W 1929 roku przeniósł się do Warszawy. W 1931 roku, pod wpływem Macieja Rataja, związał się ze Stronnictwem Ludowym, w którym działał do wybuchu II wojny światowej.

We wrześniu 1939 roku uniknął niewoli sowieckiej. Włączył się w podziemną działalność polityczną. W latach 1939–1940 reprezentował Rataja w Głównej Radzie Politycznej przy Służbie Zwycięstwu Polski, a od 1940 do 1941 roku w Politycznym Komitecie Porozumiewawczym. Stanął też na czele Referatu, później Wydziału Walki Cywilnej w Biurze Informacji i Propagandy Komendy Głównej Związku Walki Zbrojnej, jako pełnomocnik ds. walki cywilnej Komendanta Głównego ZWZ i Delegata Rządu RP na Kraj. Wkrótce został szefem Kierownictwa Walki Cywilnej. Po powołaniu w 1943 roku Kierownictwa Walki Podziemnej został jego członkiem, nadal kierując pionem walki cywilnej. W 1941 roku Korboński zorganizował sieć łączności radiowej z Londynem. Od wiosny roku 1942 nadzorował radiostację „Świt”. Miała ona duży wpływ na postawy polskiego społeczeństwa w czasie wojny. Korboński informował świat o hitlerowskich zbrodniach na Żydach i o Powstaniu Warszawskim. W końcu sierpnia 1944 roku został dyrektorem Departamentu Spraw Wewnętrznych Delegatury Rządu RP na Kraj. Po upadku Powstania i opuszczeniu Warszawy uczestniczył w odbudowie struktur Polskiego Państwa Podziemnego. Po aresztowaniu przez NKWD Jana Stanisława Jankowskiego pełnił obowiązki Delegata Rządu RP na Kraj.

W czerwcu 1945 roku został wraz z żoną Zofią aresztowany w Krakowie przez NKWD. Wypuszczono ich po interwencji Stanisława Mikołajczyka, wicepremiera Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej. W latach 1945–1947 Korboński dzia-

(senator S. Gogacz)

łał w Polskim Stronnictwie Ludowym, należał do Rady Naczelnej. W 1947 roku został wybrany do Sejmu. Zagrożony ponownym aresztowaniem przez władze komunistyczne przedostał się za granicę.

W listopadzie 1947 roku osiadł w Stanach Zjednoczonych. Na emigracji kontynuował działalność polityczną. Współtworzył Polskie Stronnictwo Ludowe – Odłam Jedności Narodowej. Przewodniczył Polskiej Radzie Politycznej. Kierował Polską Radą Jedności w USA. Wielokrotnie prezesował Zgromadzeniu Europejskich Narodów Ujarmionych (ACEN) w Nowym Jorku. Napisał wiele wybitnych książek. Publikował artykuły w czasopiśmie zagranicznych oraz emigracyjnych. Zmarł w Waszyngtonie 23 kwietnia 1989 roku, nie doczekawszy wolnej Polski, której całe życie służył.

Stefan Korboński został odznaczony Krzyżem na Śląskiej Wstędze Waleczności i Zasługi II klasy za trzecie powstanie śląskie, Medalem za Wojnę 1920 r., Złotym Krzyżem Zasługi z Mieczami, Medalem Niepodległości, Krzyżem Virtuti Militari V klasy, Krzyżem Armii Krajowej i Medalem za Wojnę 1939–1945. Instytut Yad Vashem przyznał Mu medal Sprawiedliwy wśród Narodów Świata. Pośmiertnie otrzymał Order Orła Białego.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej uznaje życie i działalność Stefana Korbońskiego za świadectwo niezłomnej postawy człowieka, którego zasługi winny stanowić wzór do naśladowania dla kolejnych pokoleń Polaków.

Senat zwraca się do środowisk wychowawczo-oświatowych i naukowych z apelem o popularyzowanie wiedzy o postaci i osiągnięciach Stefana Korbońskiego.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej «Monitor Polski».

Proszę państwa, Komisja Ustawodawcza zaproponowała trzy poprawki, zawarte w druku nr 4960.

W pierwszej z poprawek proponuje się zmianę tytułu uchwały, mianowicie w miejsce tytułu przedstawionego przeze mnie proponuje się tytuł: „w sprawie uczczenia pamięci wielkiego Polaka Stefana Korbońskiego (1901–1989)”.

W poprawce drugiej proponuje się, ażeby akapit pierwszy otrzymał brzmienie: „Senat Rzeczypospolitej Polskiej w 20. rocznicę śmierci Stefana Korbońskiego oddaje hołd mężowi stanu, patriotcie, który swoje życie poświęcił walce o wolną, niepodległą Ojczyznę, wybitnemu działaczowi ruchu ludowego”.

Poprawka trzecia zmierza do tego, ażeby w akapicie siódmym zdanie pierwsze otrzymało następujące brzmienie: „Stefan Korboński został odznaczony Orderem Wojennym Virtuti Militari

V klasy, Złotym Krzyżem Zasługi z Mieczami, Krzyżem na Śląskiej Wstędze Waleczności i Zasługi II Klasy, Medalem Niepodległości, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918–1921, Medalem Dziesięciolecia Odzyskania Niepodległości”.

Bardzo proszę o przyjęcie zaprezentowanych poprawek i przyjęcie uchwały w całości z zaprezentowanymi poprawkami. Dziękuję bardzo. (Okłaski)

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Obecnie senatorowie mogą zgłaszać trwające nie dłużej niż minutę zapytania do sprawozdawcy komisji oraz do przedstawiciela wnioskodawców.

Przypominam, że wnioskodawcy upoważnili do ich reprezentowania pana marszałka Zbigniewa Romaszewskiego.

Czy ktoś z państwa senatorów pragnie zadać takie pytanie?

Pan senator Górecki.

Senator Ryszard Górecki:

Panie Marszałku, przyjmowanie tego typu uchwał okolicznościowych stało się tradycją Senatu. Muszę powiedzieć, że uchwała dotycząca pana Stefana Korbońskiego jest przeze mnie pozytywnie odbierana. Zanim został odczytany tekst tej uchwały, prowadziłem przez chwilę rozmowy o tym, jak znany jest ten autorytet, i muszę powiedzieć, że niewielka jest popularność tego nazwiska, tej osobowości, tego człowieka. W związku z tym mam pytanie. Skoro Senat przyjmuje taką uchwałę okolicznościową, to jakie są plany popularyzacji tego nazwiska i rozgłoszenia informacji o tym wielkim mężu stanu.

(Senator Stanisław Gogacz: Można?)

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Proszę bardzo.

Senator Stanisław Gogacz:

Myślę, że uchwała sama w sobie ma wartość. Senat Rzeczypospolitej w drodze aktu prawnego w randze uchwały podejmuje akt solenny, można powiedzieć, bardzo uroczysty. A nad tym, jak zostaną spopularyzowane treści zawarte w uchwale i fakt, że taka uchwała została podjęta w Senacie Rzeczypospolitej, w Senacie, który jest Senatem odrodzonym, to faktycznie być może powinniśmy się zastanowić w trakcie dyskusji. Jednak nie jest chyba właściwością Senatu wskazywanie instytucji, sposobów zachowań czy też sposobów uruchamiania mechanizmów, które by rozpropagowały wiedzę o tej postaci.

(senator S. Gogacz)

Z tego, co wiem, spotykając się z mieszkańcami, z obywatelami, z elektoratem, bardzo często przypominamy treści naszych uchwał. Myślę, że o uchwale, którą dzisiaj podejmujemy, my jako senatorowie – myślę, że mogę tak powiedzieć – na pewno również będziemy informowali. Uchwały, które oddają cześć, oddają hołd najważniejszym przedstawicielom państwa polskiego, będą nam pomagały w upowszechnianiu wiedzy o tego typu osobach.

(*Senator Czesław Ryszka*: Ta wystawa IPN krąży po Polsce.)

Poza tym zorganizowana została wystawa IPN, którą będziemy dziś otwierali, i w tym przypadku jest to sprawa oczywista.

(*Senator Czesław Ryszka*: Ona krąży po Polsce już...)

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję bardzo.

Poproszę o zadanie pytania pana senatora Andrzejewskiego.

Senator Piotr Andrzejewski:

Chciałbym spytać, jak dalece jest udokumentowana rola czczonego dzisiaj przez nas, wybitnego przedstawiciela polskiego narodu i jednocześnie przedstawiciela Adwokatury Polskiej. Pytam, ponieważ Adwokatura Polska szczególnie szczeni się tą postacią i zrobiła wiele dla jej upowszechnienia i w Polsce, i za granicą. Czy to, że fakt, iż jest on jest przedstawicielem korporacji adwokackiej w jej bardzo patriotycznym i ofiarnym działaniu dla Polski, nie został uwidoczniony, to jest przeoczenie, czy celowe pominięcie?

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję.

Proszę bardzo, Panie Senatorze.

Senator Stanisław Gogacz:

Chcę powiedzieć, że na posiedzeniu komisji ta informacja nie była prezentowana i komisja nie odnosiła się do tego, czy taka informacja powinna się znaleźć w tekście uchwały, czy też nie, dlatego trudno mi cokolwiek na ten temat powiedzieć. Dziękuję.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję.

Pan senator Zajac.

Senator Stanisław Zajac:

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie!

Ja chciałbym zadać pytanie w kontekście tego, o co przed momentem pytał pan senator Andrzejewski. Mam przed sobą piękne opracowanie Instytutu Pamięci Narodowej dotyczące Stefana Korbońskiego. Patrząc na jedną z kart tego pięknego wydania. Na stronie 303 przedstawiony jest grób Stefana Korbońskiego w „amerykańskiej Częstochowie” w Doylestown. Jest tam umieszczona inskrypcja i możemy przeczytać: Stefan Korboński, współzałożyciel Polskiego Państwa Podziemnego z lat 1939–1945 i jego ostatni szef, kawaler Orderu Virtuti Militari, adwokat, polityk, pisarz, urodzony w Praszce, powiatu wieluńskiego, zmarł w Waszyngtonie. Jednocześnie możemy o nim przeczytać, że ukończył studia prawnicze, został adwokatem, a dalej, że na przełomie lat 1929/1930 kancelaria Korbońskiego i Gralińskiego stała się miejscem spotkań najwybitniejszych przedstawicieli warszawskiej palestry.

Zwracam się, w jakimś sensie również do siebie, ale przede wszystkim do wnioskodawców. Czy w tym momencie, na tym etapie naszego procedowania nie ma możliwości przyjęcia autopoprawki, tak aby znalazło się w uchwale to niezwykle ważne stwierdzenie, dotyczące fragmentu życia Stefana Korbońskiego związanego z wykonywanym przez niego zawodem? To jest chluba polskiej palestry.

W związku z tym nie proponuję wniosku o odsyłanie, bo przecież jesteśmy w chwili uroczystej, ale chciałbym zapytać, czy nie ma możliwości przyjęcia w formule autopoprawki wnioskodawców zapisu o tym, że Stefan Korboński był adwokatem. To nie naruszałoby tekstu tej uchwały.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Proszę bardzo.

To jest pytanie raczej nie do pana senatora, ale jeżeli pan senator chce odpowiedzieć, to proszę bardzo.

(*Senator Stanisław Kogut*: Przecież już odpowiedział.)

Senator Stanisław Gogacz:

Proszę państwa, poprzednio była podobna sytuacja, kiedy to przy okazji podejmowania uchwały podczas drugiego czytania nie można już było wprowadzać poprawek. Nie wiem, czy czasem władza marszałka nie pozwala na to, ażeby w sytuacji tak solennego, tak uroczystego podejmowania uchwały... Jeśli dobrze pamiętam interpretację poprzedniej sytuacji, to pan marszałek mógł zdecydować, ale ja nie wiem, czy dzisiaj pan marszałek może to zrobić.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Władza marszałka jest ograniczona regulami-
nem. W tej sytuacji mogę to tylko ponownie ode-
słać, a sędzę, że nie powinniśmy tego robić. Pano-
wie Senatorowie, w uchwale nie da się napisać
wszystkiego.

Pani senator Arciszewska.

**Senator
Dorota Arciszewska-Mielewczyk:**

Ja mam inne zdanie, ale to nie jest czas na pole-
mikę z panem marszałkiem.

Chciałabym dodać słowo w kontekście pyta-
nia pana profesora, pana senatora Góreckiego co
do wpływania na rozpropagowywanie tak wspa-
niałych postaw i uchwał Senatu, których wiele
przyjmujemy. To nie dotyczy tylko postaci Stefa-
na Korbońskiego, ale wielu innych, o których
przynajmniej w Rzeczypospolitej powinno się
mówić. Jest to oczywiście rola ministra edukacji
narodowej. Ale czy nie uważa pan, że w kontek-
ście tego, co się dzieje wokół IPN, my wszyscy na
tej sali, podejmując jakiegokolwiek decyzje,
uchwały, powinniśmy wziąć pod uwagę czy pa-
miętać podczas podejmowania decyzji budżeto-
wych i wypowiedzania się na temat IPN, że wła-
śnie do tego IPN jest stworzony? Chodzi o to, abyś-
my wspierali go właśnie w tego typu inicjaty-
wach. Akurat pozycja o Stefanie Korbońskim
i wystawa będą się wpisywały w rozpropagowa-
nie wiedzy o tak wspaniałej postaci. Jest to też
moja prośba i apel do tych, którzy zadają tego ty-
pu pytania, ale potem, podczas podejmowania
decyzji niejako zupełnie odchodzą od idei, która
powinna być widoczna, gdy rozmawiamy cho-
ciażby o takich uchwałach. Dziękuję.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję, Pani Senator.
Proszę bardzo.

Senator Stanisław Gogacz:

Ja myślę, że jest to pytanie niemal retoryczne,
bo można się z nim tylko zgodzić. Oczywiście IPN
jest w sposób instytucjonalny najbardziej przygo-
towany do tego, ażeby propagować, rozpowsze-
chniać te prawdy, te treści, te informacje, które
my zawieramy w podejmowanych uchwałach.
Chodzi o to, żeby faktycznie nie było tak, że my po-
dejmuje uchwałę, a potem nic się nie dzieje.
IPN już rozpoczął taką działalność, mam na myśli
wystawę, ale być może potrzebne by były także in-
ne działania, nie tylko IPN.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Pan senator Ryszka.

Senator Czesław Ryszka:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Mam pytanie do senatora sprawozdawcy, ale
dobrze, że wysłucha tego również pan marszałek.
(*Głosy z sali: Uuu!*)

Za chwilę otworzymy znakomitą wystawę, któ-
rą przygotował Instytut Pamięci Narodowej o Ste-
fanie Korbońskim. I tu moje pytanie.

Czy Senat Rzeczypospolitej, skoro taką
uchwałę dzisiaj przyjmujemy, nie mógłby prze-
jąć patronatu nad tą wystawą, żeby ona mogła
już teraz krążyć po Polsce, być eksponowana na
uczelnianach, w szkołach wyższych itd.? To pyta-
nie kieruję także do pana marszałka. Taki pa-
tronat w związku podjętą uchwałą byłby bardzo
wskazany. Oczywiście musiałyby się na to zgo-
dzić Instytut Pamięci Narodowej. My być może
moglibyśmy nawet w czymś tę wystawę wspo-
móc, żeby mogła wszędzie dotrzeć. Dziękuję
bardzo.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję bardzo.

Senator Stanisław Gogacz:

Mnie się wydaje, że to są dwie materie, dwie
bardzo podobne, ale osobne materie. Być może
dobrze byłoby wyjść z inicjatywą, nie wiem, możli-
we że błędę w swoim pomysle, i podjąć osobną
uchwałę, żeby objąć patronatem tę właśnie wy-
stawę.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję.
Pani marszałek Bochenek.

Senator Krystyna Bochenek:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Jeśli chodzi o upowszechnienie, to myślę, że
należy podkreślać wagę tej publikacji. Ja nie
wiem, czy państwo mówili o tym podczas posie-
dzenia komisji, ale to jest album przepięknie
przez IPN wydany.

(*Senator Piotr Zientarski: Nie mieliśmy go na
posiedzeniu. Dzisiaj dopiero to się pokazało.*)

A właśnie.

Ja proponuję, jeśli mogę skorzystać jeszcze
z tych kilkudziesięciu sekund, aby państwo się
z nim zapoznali, ja go dostałam od pana senatora

(senator K. Bochenek)

Zająca. To jest rzeczywiście nadzwyczajnie opracowana księga poświęcona postaci Stefana Korbońskiego. (Oklaski)

(Głos z sali: Ale już nie ma tych albumów.)

(Głosy z sali: Są, są.)

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję bardzo.

Chętnych do zadawania pytań już nie widzę...

(Głos z sali: Brawo, Pani Marszałek!)

(Senator Dorota Arciszewska-Mielewczyk: Bravo IPN!)

Nie widzę żadnych zgłoszeń.

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

Proszę o zabranie głosu sekretarza stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, pana ministra Władysława Bartoszewskiego.

Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Władysław Bartoszewski:

Bardzo dziękuję panu marszałkowi za zaproszenie i wszystkim obecnym za możliwość spotkania się z nimi z tej okazji w Wysokiej Izbie, której członkiem miałem zaszczyt być w jednej kadencji.

Jestem bardzo wzruszony i niekonwencjonalnie przejęty z dwóch powodów. Przede wszystkim z powodu samego faktu obchodów w Senacie suwerennej Rzeczypospolitej Polskiej dwudziestolecia zgonu i przypomnienia osoby Stefana Korbońskiego. Dziesięć lat temu zresztą, w dziesiątą rocznicę jego zgonu, staraniem ówczesnego kierownictwa Senatu, pani marszałek Grześkowiak i innych osób, ta sama rocznica została też w Senacie dostrzeżona. Ale jestem wzruszony także z tego powodu, że mam zaszczyt i radość spotkać na sali, siedzącego skromnie tu pod ścianą, pana mecenasa Stanisława Laskowskiego, ostatniego żyjącego posła Polskiego Stronnictwa Ludowego... (Oklaski)

...bliskiego współpracownika Stefana Korbońskiego w codziennej pracy politycznej i społecznej, która wówczas była nie tylko pracą partyjną, ale i niepodległościową, człowieka, którego znając z tamtych lat, bardzo wysoko cenię i ośmielę się wyznać, że także bardzo, bardzo lubię, uważam za jednego z tych ludzi z tamtego czasu, o których pamięć jest jasna i piękna.

Stefan Korboński dla mnie nie jest tylko postacią historyczną, ale mimo różnicy wieku, i to poważnej, bo całego pokolenia, przyjacielem. Tak bywa. Warunki konspiracyjne i polityczne niekiedy zbliżają ludzi mimo różnicy wieku w sposób taki, w jaki normalnie w innych układach towarzyskich, nie wiem, sportowych, kul-

turalnych, ludzie się nie zbliżają. Aby nie przeciągać tej wypowiedzi, nie będę zajmował się życiorysem Korbońskiego, ale chciałbym tutaj przytoczyć kilka refleksji osobistych, których nie przytoczyłby może ktoś inny.

Dla mnie Stefan Korboński był jednym z nauczycieli kultury politycznej. Był ode mnie starszy dwadzieścia jeden lat, to jest pokolenie, i kiedy się z nim zetknąłem już po wojnie jako z działaczem w PSL, wiedziałem kim był w czasie wojny. Dzielili nas w hierarchii liczne szczeble, to jest zupełnie zrozumiałe, ale pojęcie kierownika Kierownictwa Walki Cywilnej miało dla mnie znaczenie. Poznałem go w okresie przygotowywania Kongresu Polskiego Stronnictwa Ludowego w styczniu 1946 r. w gmachu Romy. Dzięki niemu dostałem zaproszenie jako gość na ten kongres, oryginalny egzemplarz mam do dziś, na tym kongresie byłem, w kilka miesięcy później czułem się już związany formalnie, wstąpiłem do Polskiego Stronnictwa Ludowego i byłem jego podwładnym w tym sensie, że byłem członkiem Zarządu Powiatowego Warszawa-Śródmieście, a on był szefem całego Zarządu Stołecznego, Tak jak w strukturze województwo-powiat tu istniała zależność, jak to się mówi, po linii partyjnej. Ale to nie odgrywało roli. Rolę odgrywało wzajemne zaufanie.

Kilkakrotnie udzielał mi wywiadów. Wydrukowałem dwie duże rozmowy z nim o Walce Cywilnej i o pomocy Żydom w „Gazecie Ludowej” w 1946 r. wiosną, była o tym już mowa, z nazwiskami ludzi zasłużonych z tak zwanego obozu reakcyjnego, bo londyńskiego, niepodległościowego, którzy w tej bardzo trudnej sprawie odgrywali rolę. Stefan Korboński autoryzował to, swoim autorytetem politycznym nadawał temu znaczenie. Bardzo sobie cenię to, że w bibliografii starego człowieka znajdują się te teksty podpisane Bart, które były wtedy spisaniem rozmów z Korbońskim. Notabene czuję się też zobowiązany powiedzieć, że wobec tego, że niedawno zmarł Andrzej Leśniewski, jestem w tej chwili ostatnim żyjącym członkiem redakcji mikołajczykowskiej „Gazety Ludowej” w Polsce i w świecie.

Ten element też odgrywał pewną rolę w naszych stosunkach. Odwołam się tutaj do pewnych spraw anegdotycznych. Stefan Korboński, wspólnie z sekretarzem generalnym Stanisławem Wójcikiem, a także z kierownikiem Wydziału Prasy Kazimierzem Bagińskim, byłem więźniem moskiewskiego procesu, człowiekiem o ogromnym dla mnie autorytecie, czego nie trzeba objaśniać, powierzał mi szereg zadań poufnych. W roku 1946 byłem kierowany jako obserwator z legitymacją redakcyjną PSL i „Gazety Ludowej” na procesy polityczne. Możliwości publikowania były nikłe. Przez cenzurę przechodziła jedna dziesiąta, jedna piąta najwyżej, tekstu, który ja pisałem. Ale pisałem dla Korbońskiego i dla Wójcika sprawo-

(sekretarz stanu W. Bartoszewski)

zdania wewnętrzne z tego, co widziałem. To oczywiście też stworzyło pewien dodatkowy stosunek zaufania.

I nie zapomnę, jak 13 listopada 1946 r., ówczesny układ komunistyczny w Polsce pod naciskami opinii światowej, głównie anglosaskiej, zdecydował się na ogłoszenie wreszcie terminu, obcywanych jeszcze w układach międzynarodowych, wyborów do Sejmu. Ten termin wyborów, wyznaczonych na 19 stycznia 1947 r., ogłoszony został 13 listopada. I 13 Korboński w gmachu PSL w Alejach Ujazdowskich wezwał mnie i powiedział: Kolego Bartoszewski, ja zakładam, że wy obejmiecie kierownictwo propagandy przedwyborczej PSL na Warszawę-Centrum, na Warszawę-Śródmieście. Ja powiedziałem: no ale, czy ja dam radę. Dacie, dacie, liczę na was. Rozmowa była bardzo wzruszająca i z bardzo niedługim przebiegiem, jeśli chodzi o skutki, bo 15 listopada wieczorem zostałem aresztowany i od tej pory już Korbońskiego w Polsce nie widziałem. W czasie bowiem, kiedy siedziałem w budynku przy ulicy Rakowieckiej 37, Korbońscy zdołali szczęśliwie opuścić Polskę. Mnie wtedy zaproszono na rozmowę i oficer śledczy mówi mi: Mikołajczyk uciekł. Ja mówię: „O, to poważna sprawa”. On mówi: „I twój Korboński uciekł”. Ja mówię: „Mój szef, tak?”. Bo formalnie rzecz biorąc, mu podlegałem. „No i co wam to daje do myślenia?” Ja mówię: „No, bardzo smutne, bo to ludzie czynni i dla Polski zasłużeni, szkoda, że uciekli.” „A ogłosicie to?” Ja mówię: „Co?” „No, że szkoda, że uciekli”. Ja mówię: „Nie znam żadnych danych, nie mogę się z nimi porozumieć, nie mam materiałów”. A on mówi: „Wiecie, wyście jeszcze nie zrobili wiele złego, bo młodzi jesteście, jeszcze można was naprawić. Jeżeli pójdziecie nam na rękę, to my też pójdziemy wam na rękę”. Ja mówię: „Z całego serca poszedłbym wam na rękę, ale po prostu nie widzę takiej możliwości”. „To będziecie siedzieć”. „No to trudno”. To był jeden z elementów, który zbliżył nas jeszcze i scementował zaufanie, szacunek, życzliwość tego wybitnego człowieka dla mnie.

Po wyjściu z więzień i polskim październikiem zdołałem nawiązać via Londyn kontakty korespondencyjne z nim, które utrzymywałem. W roku 1968 – jest to również przyczynek do materiałów przechowywanych w IPN, choć nie przez IPN wytworzonych, wprost przeciwnie – spędziliśmy z Korbońskimi, z moją żoną i Zofią Korbońską, kilka dni wspaniałego urlopu w Rzymie, przebywając w tym samym domu nieprzerwanie około tygodnia. To był rok 1968, miesiące letnie. W materiałach IPN są, a jakże, meldunki o moich kontaktach w Rzymie i o spędzeniu wspólnego czasu z Janem Nowakiem i Aleksandrą Stypułkowską. Tylko że ja nigdy w życiu nie spotykałem się w Rzymie ani z Janem Nowakiem, ani z Aleksan-

drą Stypułkowską, to byli Korbońscy, ale to nigdy nie zostało zdekonspirowane ani skorygowane. Kolejni ubecy przepisywali to, powielali te opisy mojej szkodliwej działalności, powołując się na poprzednich ubeków, i to do dziś leży w aktach, których kopie posiadam. To może brzmi anegdotycznie, ale...

Życie biegło. W 1977 r. w wyniku starań Zbigniewa Brzezińskiego w ramach tak zwanego programu Departamentu Stanu wyjechałem, jak zresztą wielu innych ludzi, na cztery tygodnie do Stanów Zjednoczonych, oczywiście bez rodziny, sam. Korboński był jednym z pierwszych moich adresów. Spędziliśmy wtedy w Waszyngtonie kilka razy wiele godzin na bardzo szczegółowych rozmowach o ludziach i o sprawach oraz ustaliliśmy pewne elementy dalszych kontaktów. Nikt tego nie mógł przewidzieć, że w 1984 r., przebywając już na profesurze gościnnej w Niemczech, pojedę do Ameryki. A wtedy spędziliśmy z Korbońskimi, oboje już, wiele, wiele godzin w ciągu wielu, wielu dni w Waszyngtonie wiosną 1984 r. Później przebywałem za granicą aż do chwili śmierci Korbońskiego i nieco dłużej. Korespondowaliśmy – te cenne listy są zachowane – telefonowaliśmy, otrzymywałem książki z jego dedykacjami. Przejawiał wzruszającą życzliwość. Dla mnie jako wniosek z obserwacji działania tego człowieka pozostało przede wszystkim to, że on, żyjąc czterdzieści dwa lata w Stanach Zjednoczonych, był w ciągłej służbie Polsce, a mógł po prostu czuć się emigrantem albo zająć się jakąś pracą zarobkową. On nie pracował zarobkowo. Żona starała się o utrzymanie domu, pracując w „Głosie Ameryki”, potem żyli z jej emerytury. On pracował społecznie dla Polski. Przewodniczył gremiom, które miały zapewnić Polsce rolę w przyszłej Europie Środkowo-Wschodniej. Była wizja, że ona będzie wolna, że Łotysze, Litwini, Estończycy, Węgrzy, Rumuni, Czesi, Słowacy, Bułgarzy są z nami w jednej łodzi, w jednej sytuacji. Organizacja ACEN od roku 1954 miała w nim jednego z najbardziej znanych Polaków, znanych dobrze również w Białym Domu. Korboński był człowiekiem, który niestrudzenie działał w Białym Domu i nieugięcie interweniował we wszystkich sprawach, by służyć dobremu imieniu Polski, interesom Polski, korygowaniu błędnych poglądów, niekiedy spowodowanych niekompetencją, a niekiedy również złą wolą. Nieugięcie to robił.

Dla mnie bardzo pięknym zamknięciem – niestety, nie mogłem być w roku 1989 na jego pogrzebie – było to, że w roku 1995, pod koniec prezydentury Lecha Wałęsy, funkcjonująca wówczas Kapituła Orderu Orła Białego pod przewodnictwem Stanisława Broniewskiego „Orszy”, dowódcy akcji pod Arsenalem, odznaczyła pośmiertnie Stefana Korbońskiego orderem Orła Białego. Jest to wymieniane w jego życiorysach. Warto przypomnieć, że było to już w roku 1995. Czyli po-

(sekretarz stanu W. Bartoszewski)

traktowano Korbońskiego – i słusznie – jako jednego z tych głównych organizatorów polskiego ruchu niepodległościowego w Polskim Państwie Podziemnym, obok innych, którzy również, tak jak, powiedzmy, „Bór” Komorowski, tego samego odznaczenia się doczekali.

Nie chcę tu wchodzić w szczegóły, ale pytany w ostatnich tygodniach przez wielu ludzi, w tym przez dziennikarzy, co ja widzę niezwykłego w zasługach i postawie Korbońskiego, odpowiadam tak: ten człowiek miał wszechstronne uzdolnienia. Był z wykształcenia prawnikiem, krótko pracował w Prokuraturze Generalnej, pracował jako adwokat, ale miał uzdolnienia literackie. Bardzo dobrze pisał. Jego trzy tomy „W imieniu Rzeczypospolitej”, „W imieniu Kremla”, „W imieniu Polski Walczącej” to jest pasjonująca historia epoki. To można czytać, z tego się można dowiedzieć bardzo wielu rzeczy. Sprawa następna – Korboński był człowiekiem ponad podziałami. On naprawdę reprezentował polityczny komitet porozumiewawczy, on potrafił znajdować konsensus między ludowcami, polskimi socjaldemokratami niepodległościowymi, chrześcijańskimi demokratami, narodowymi demokratami, działaczami harcerskimi, zawodowymi wojskowymi. On był tym, który ponad podziałami działał twórczo i konstruktywnie. Będąc w Ameryce, dostał propozycję objęcia stanowiska prezydenta Rzeczypospolitej na Uchodźstwie od pana Edwarda Raczyńskiego, który sam mi o tym opowiadał. Korboński to potwierdzał, ale powiedział, że on nie przeniesie się do Londynu, aby brać udział w lokalnych sprawach. One są ważne, ale on ma swoje zadanie, on ma pilnować interesów polskich w największym państwie wolnego świata. Takie miał pojęcie służby. Tak samo jak jego żona, która przez pięćdziesiąt lat szczęśliwego pożycia z nim towarzyszyła mu w tej pracy i do dziś czuje się zobowiązana do kontynuowania jego myśli i działania, już jako osoba sędziwa, ale umysłowo w pełni sprawna, tak on uważał to pojęcie służby za pojęcie, które wynikało poniekąd z samego faktu pełnienia funkcji, które sprawował poprzednio. Na pewno jest on w rzędzie tych wybitnych Polaków, o różnych zresztą poglądach, z różnych formacji, którzy działali na rzecz naszej wspólnej, jednej ojczyzny, Rzeczypospolitej Polskiej, może tej idealnej, której nie doczekał. Przypominam, że niestety zmarł w kwietniu, przed wyborami 4 czerwca, nie doczekał ich, nie miał nawet satysfakcji z tych pierwszych wyborów, trudno. Doczekała za to jego żona, która wielokrotnie była w Polsce, po raz ostatni w czasie obchodów sześćdziesięciolecia Powstania Warszawskiego w roku 2004. Przemawiała nawet na otwarciu Muzeum Powstania Warszawskiego. To wszystko trzeba przypomnieć i zachęcić do lektury. Kilka książek Korbońskiego

jest w księgarniach. Ostatnio wydano „Polskie Państwo Podziemne” – popularny, ale rzetelny opis; są przewidywane dalsze. Myślę, że nasze wpływy jako ludzi, jako obywateli, wpływy kolegów senatorów, wpływy innych ludzi powinny spowodować to, aby zainteresować szkolnictwo, wydawnictwa możliwością wykorzystywania tego dorobku, także wykorzystywania tego, co jest wydrukowane, a co może rzeczywiście nie jest wystarczająco znane.

Bardzo dziękuję za możliwość zabrania głosu. Jeszcze raz wyrażam moją wielką, wielką radość, że dane mi było jako człowiekowi w tym wieku, do którego nie z własnego wyboru należę, przeżyć to, iż senatorowie Rzeczypospolitej zgodnym chórem, bez względu na rodowodowe różnice, wyrażają to, że cenią te same wartości, które cenił Stefan Korboński. Dziękuję. (Oklaski)

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję, Panie Ministrze.

Otwieram dyskusję.

Przypominam o konieczności zapisywania się do głosu u senatora prowadzącego listę mówców. Przemówienie senatora w dyskusji nie może trwać dłużej niż dziesięć minut.

Drugie czytanie uchwały okolicznościowej nie obejmuje zgłaszania wniosków o charakterze legislacyjnym.

Proszę o zabranie głosu pana marszałka Romaszewskiego.

Senator Zbigniew Romaszewski:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Mówiąc o naszej uchwale, może warto zacząć od ogromnego znaczenia, jakie dla jej podjęcia miała inicjatywa IPN, inicjatywa pana Kurtyki, inicjatywa pana Żaryna, którzy o tej ważnej okoliczności przypomnieli. I to właściwie legło u podstaw naszego dzisiejszego spotkania.

Jeżeli chodzi o postać Stefana Korbońskiego, to sądzę, że przedstawiona uchwała bardzo precyzyjnie opisuje drogę jego życia i jego znaczenie dla Polskiego Państwa Podziemnego, dla historii Polski. Zresztą konsultowano ją zarówno z IPN, jak i z doktorem Kunertem, chyba jednym z wybitniejszych specjalistów od Państwa Podziemnego. Tak że jeżeli kwestie adwokatury nie zostały dostatecznie uwypuklone, to jest to raczej wina Naczelnej Rady Adwokackiej, która w ogóle mało mówi, na przykład, o obrońcach politycznych z okresu przedwojennego. A obrońcy okresu powojennego prawie nie istnieją. I ja ubolewam... Ale po prostu zainteresowania Rady są inne.

W każdym razie tyle można powiedzieć... Nasza uchwała mówi, i słusznie, o osobie Stefana Korbońskiego jako o wybitnym Polaku. Zachęcony osobistą wypowiedzią pana profesora Bartoszew-

(senator Z. Romaszewski)

skiego, chciałbym tylko przypomnieć, że w zeszłym roku zmarł organizator jego wyjazdu za granicę, Jerzy Śmiechowski, który odsiedział swoje lata, do 1956 r., ale przynajmniej zostało mu to w jakiś sposób wynagrodzone, bo w więzieniu poznał swoją żonę, która do tej pory żyje i z którą... To jest z kolei córka Antoniego Pajdaka. Tak że może warto o tym wspomnieć.

Przechodząc do rzeczy, muszę powiedzieć, jaki jest cel takich uroczystości. No, oczywiście tym celem jest oddanie hołdu postaci Stefana Korbońskiego i wyeksponowanie jego postawy jako obywatela, jako Polaka. Jest to promowanie pewnych wzorców osobowych. Jak ono jest, proszę państwa, ważne? Ja muszę powiedzieć, że my, znajdujący się na tej sali, w ogromnej większości, chociażby z racji wieku, jesteśmy w gruncie rzeczy wychowani na wzorcach Państwa Podziemnego, na wzorcach Armii Krajowej. Myślę, że te wzorce patriotyzmu leżały u podstaw zarówno „Solidarności”, jak i oporu wobec stanu wojennego. To od Państwa Podziemnego nauczyliśmy się wydawania książek, wydawania gazet. To od Państwa Podziemnego, od Stefana Korbońskiego nauczyliśmy się organizowania radiostacji. To były te wzorce, któreśmy powtarzali. To była nauka, którą otrzymaliśmy i którą, muszę powiedzieć, bardzo sobie cenimy. Postawa Państwa Podziemnego, organizacja Państwa Podziemnego, tradycja Armii Krajowej legły u podstaw powstania zarówno Komitetu Obrony Robotników, Ruchu Obrony Praw Człowieka i Obywatela, jak i samej „Solidarności”. To były te tradycje, które mówiły, że zawsze należy walczyć o niepodległość, o wolność, o budowę państwa polskiego, państwa suwerennego, i to przyświecało chyba nam wszystkim w momencie oporu wobec reżimu komunistycznego.

Oczywiście zmieniły się czasy, zmieniła się cywilizacja. Niewątpliwie nasz patriotyzm jest inny niż patriotyzm Państwa Podziemnego, ale jestem głęboko przekonany, na podstawie spotkań z młodzieżą, że młodzież stworzy swój własny patriotyzm, na miarę swoich czasów, ale w tym patriotyzmie mieszczą się zarówno tradycja Armii Krajowej, jak i tradycja Państwa Podziemnego, jak i nasza solidarnościowa tradycja. Taka jest sztafeta pokoleń i tak na pewno będzie.

Muszę powiedzieć, że w tej chwili... Chyba jedno z większych osiągnięć okresu powojennego to jest stworzenie specjalnej instytucji – Instytutu Pamięci Narodowej – której zadaniem jest przywracanie pamięci, przez kilkadziesiąt lat zablokowanej.

Ja, proszę państwa, żyłem w środowisku historyków, wobec tego te kwestie były mi bliższe, ale zdaję sobie sprawę, jakie trudności z dotarciem chociażby do książek Korbońskiego mieli przeciętni, zwyczajni obywatele, dlatego wyobrażam sobie, jakie znaczenie ma to, że historia Państwa

Podziemnego odżyła. IPN ze swoimi prawie sześciuset publikacjami, IPN organizujący wystawy krążące po Polsce to jedno z większych osiągnięć. Dlaczego, proszę państwa, uważam, że to jedno z większych osiągnięć? Bo historia buduje tożsamość. Historia jest elementem tożsamości Polaka. Myślę, że to wielka zasługa IPN, i odnoszę wrażenie, że wypełnia swoje zadanie doskonale. Tak wielkich działań dotychczas nie podjęto. Myślę, że w ten sposób odzyskamy swoją tożsamość. Dziękuję bardzo. (Oklaski)

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Proszę o zabranie głosu pana senatora Bendera.

Senator Ryszard Bender:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Uchwałę, którą za chwilę podejmiemy, należy uznać za wielką i ważną uchwałę dotyczącą wielkiego Polaka.

Tak się złożyło ze względów pokoleniowych, że nie miałem możliwości, jak pan minister Władysław Bartoszewski, zaraz po wojnie mieć kontaktu, prowadzić rozmów, spotkań z tym naszym wielkim rodakiem, ale głos jego udało mi się usłyszeć w 1947 r., kiedy mimo sfałszowanych wyborów pan Stefan Korboński dostał się z listy PSL do ówczesnego Sejmu, zdominowanego przez komunistów. Wtedy, będąc z wycieczką gimnazjalistów z mojej rodzinnej Łomży, słuchaliśmy z głośników słów jego, jak i pani Chorażyny oraz socjalisty, który przeszedł z listy PSL, pana pośła Żuławskiego.

Stefan Korboński był wybitnym działaczem politycznym, państwowym, ale również, jak tu słusznie powiedziano, przedstawicielem palestry, adwokatem, mecenasem, był człowiekiem, który łączył w sobie działalność polityczną, nawet radykalizm polityczny, z działalnością zawodową, którą, jak sam stwierdzał, się pasjonował, czyli adwokaturą. Wyszedł on z bardzo radykalnego nurtu ruchu ludowego, z „Wyzwolenia”, ale później razem z Maciejem Ratajem, po zamachu majowym, na przełomie lat dwudziestych i trzydziestych dołączył do Wincentego Witosa, dołączył do SL i stał się filarem tego stronnictwa, ba, człowiekiem, który umacniał to stronnictwo nawet w sensie materialnym, bo gdy po latach spotkałem go w Waszyngtonie, o czym, o ile nie zapomnę, może za chwilę powiem, opowiadał z dużą skromnością, no ale musiał ten fakt przedstawić, że podejmował się prowadzenia różnych trudnych spraw, w związku z którymi mógł osiągnąć spory dochód, po to, żeby przeznaczyć go na cele PSL, który... na cele SL, bo wtedy, po zjednoczeniu, tak się nazywało to stronnictwo. Znajdowało się ono w trudnej sytuacji z tego względu, że pomajowe kręgi sanacyjne utrudniały mu działalność, a po-

(senator R. Bender)

trzeby, także finansowe, były wielkie. Stefan Korboński umiał być człowiekiem bardzo krytycznym względem siebie, niejednokrotnie w sposób żartobliwy. Wspomnił kiedyś, że nie mógł wspomóc w ten sposób swojego stronnictwa, bo zamiast sam pójść na rozprawę, wysłał, jak to się nazywa... substytutą, pana zastępcę, który przegrał sprawę, w związku z czym pan mecenas nie mógł wziąć honorarium dla siebie i przekazać go stronnictwu. Ta jego skromność, mimo ogromnej roli, jaką spełniał w ruchu ludowym i w życiu państwa polskiego już przed wojną, wyrażała się i w czymś innym, chociażby w takim fakcie, że gdy indagałem go w jego gościnnym domu w Waszyngtonie, dlaczego tylko przez rok był prezesem PSL w mojej rodzinnej Łomży, on odpowiedział: No proszę pana, wysłano mnie na najtrudniejszy odcinek. Dlaczego? Dlatego, że, no cóż, Pan Bóg tak chciał. Ja mówię: Jak to, Pan Bóg tak chciał? A on na to: Tak, dlatego, że wtedy ruch ludowy w pana powiecie i w sąsiednich powiatach, w powiecie wysokomazowieckim, był właściwie zdominowany przez ruch narodowy, któremu patronował biskup Stanisław Kostka Łukomski, był też odpowiednio przyciśnięty do muru przez generała Młot-Fijałkowskiego. Także wzięty w dwa ognie nie mogłem wiele dokonać i po roku umknąłem do Białegostoku, gdzie dokonywałem tego, co mogłem dokonać.

Była tu mowa, wspominał o tym pan senator sprawozdawca Gogacz, o ogromnej roli Stefana Korbońskiego w Polskim Państwie Podziemnym. Pan minister Bartoszewski mówił o jego wielkiej roli związanej z Walką Cywilną, którą reprezentował, wiem, że wspominał też o tym, jak ta słynna radiostacja „Świt” mogła dzięki Stefanowi Korbońskiemu wprowadzać Niemców w zakłopotanie. Pan minister Bartoszewski mówił też, i, jeśli chodzi o detale, wiedział o tym najwięcej, bo był, że tak powiem, przy połogu Żegoty, z panią z Zofią Kossak-Szczucką powoływał tę unikatową wówczas na świecie organizację... Jeszcze jedna sprawa. Mówiliśmy o książkach Stefana Korbońskiego. Tak, czyta się je świetnie, te wspomnienia spod Kremla, gdzie są rzeczy rewelacyjne... Ale on przecież nie tylko był w jakiś sposób powiązany z Żegotą, tą organizacją, która pomagała polskim obywatelom wyznania mojżeszowego, polskim Żydom, ale jeśli chodzi o literaturę polską, w tak zwanym druku zwartym, czyli w książce, chyba tylko u niego w tytule jest powiedziane: Polacy, Żydzi, holocaust. Te wyrazy w druku zwartym, w książce, są w literaturze polskiej wymienione tylko przez niego.

Spotkania w Waszyngtonie to nie tylko wspomniały obiady, które się jadało u państwa Korbońskich – niezwykle, zwłaszcza gdy się przyjeżdżało z kraju, smakowite i wytworne, które w jakimś

stopniu można było porównać chyba jedynie z tym, co można było czasami zjeść u kardynała Króla w Filadelfii na jedenastym piętrze jego budynku – ale to były przede wszystkim rozmowy o Polsce wybijającej się na niepodległość po stu dwudziesiąt trzech latach niewoli, to były rozmowy o Polsce międzywojennej, o tych pięknych, a czasem i o nie najpiękniejszych sprawach, również o tych kłótniach politycznych, jakie się odbywały, o tym mówił i tego się słuchało z zapartym tchem.

Interesująca była też ta ściana w jego mieszkaniu, w jadalni, z portretami najwybitniejszych osób na świecie. Rzeczywiście, on się spotykał z najwybitniejszymi osobami na świecie, zwłaszcza ze względu na to, że przez kilka kadencji przewodniczył wspomnianemu Zgromadzeniu Europejskich Narodów Ujarzmionych, tych narodów, które były pod presją komunistyczną. Był liderem tego zgromadzenia, przywódcą prawie do końca, do ostatnich chwil swego życia, później był honorowym przewodniczącym. Polsce służył właśnie do ostatniego momentu, do ostatniego tchu. Służył Polsce również po wybuchu „Solidarności” i tą „Solidarnością”, dochodziły do mnie takie wiadomości, interesował się, żył nią i miał z nią związek.

Panie Marszałku! Myślę, że zgodzi się pan, że byśmy my senatorzy wyrazili ogromną wdzięczność Instytutowi Pamięci Narodowej, wszystkim pracownikom, a w szczególności kierownictwu: panom profesorom Januszowi Kurtyce i Janowi Żarynowi, za tę wymienioną już tutaj w wystąpieniach wystawę, która jest w holu. To jest ich dzieło, wspaniałe dzieło i chyba jesteśmy... nie chyba, a z całą pewnością jesteśmy wdzięczni za to, że ta wystawa jest u nas. Powtórzmy tylko, żebyśmy wiedzieli, czyje to jest dzieło: to jest to dzieło Instytutu Pamięci Narodowej, zwłaszcza obu panów historyków. Myślę, że ono, jak to się mówi, pójdzie w lud i będzie udostępnione szerokim kręgom społeczeństwa polskiego, narodowi, bo postać, której ta wystawa dotyczy, nie powinna znajdować się poza świadomością Polaków. Pan mecenas, pan minister Stefan Korboński jest bowiem postacią pomnikową, postacią, która dobrze zasłużyła się narodowi i Polsce. Dziękuję. (Oklaski)

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Informuję, że lista mówców została wyczerpana...

(Senator Zbigniew Cichoń: Przepraszam bardzo, jeszcze ja się zgłosiłem.)

(Głos z sali: Tak, tak, ja widziałem.)

Proszę bardzo, Panie Senatorze...

(Głos z sali: Tak, tak, był...)

(Rozmowy na sali)

Jeszcze nie dokończyłem zdania.

Proszę bardzo.

Senator Zbigniew Cichoń:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Szanowni Zaprośzeni Goście!

Celowo wziąłem ze sobą to wspaniałe opracowanie wydane przez Instytut Pamięci Narodowej poświęcone Stefanowi Korbońskiemu, albowiem znalazłem tu wiele informacji i przyczynków do mojego wystąpienia, w którym chciałem przypomnieć zasługi Stefana Korbońskiego jako wybitnego adwokata. O tym wspomina się na stronie 303 tego opracowania, gdzie jest zdjęcie przedstawiające nagrobek Stefana Korbońskiego w amerykańskiej Częstochowie, jest tam wręcz napisane: Założyciel Polskiego Państwa Podziemnego, ostatni jego szef, kawaler Orderu Virtuti Militari, adwokat, i inne jego tytuły.

Chciałbym przypomnieć, że pan Stefan Korboński był adwokatem, który swoją praktykę rozpoczął przed wojną. Reprezentował niezwykle wysoki poziom, można powiedzieć, wręcz kunszt, wykonując swoje powołanie adwokackie. Prowadził sprawy dwojakiego rodzaju. Po pierwsze, były to obrony polityczne, zwłaszcza w haniebnym dla historii Polski procesie brzeskim, już wówczas był wybitnym obrońcą, prowadzone ze współnikiem Zygmuntem Gralińskim. W jego kancelarii odbywały się spotkania, była przygotowywana linia obrony nie tylko tych osób, które on bronił, ale i pozostałych, w których sprawach występował jego koledzy. Po drugie, podejmował się spraw, które dzisiaj zwiemy gospodarczymi. Był wybitnym znawcą prawa handlowego, gospodarczego, w związku z czym reprezentował między innymi międzynarodowe towarzystwa ubezpieczeniowe, takie jak chociażby Prudential Insurance Company. Był reprezentantem tych stowarzyszeń na Polskę, a także reprezentował władze Polski w bardzo korzystnym dla Polski kontrakcie zbycia przez baronową Rotszyldową udziałów w Rybnickim Gwarectwie Węglowym, w kontrakcie bardzo korzystnym dla władz polskich, albowiem za jedyne 10% rzeczywistej wartości doszło do zbycia bardzo dużego majątku tego gwarectwa węglowego.

Był on również wybitnym działaczem samorządowym. Trzeba przypomnieć, że nie tylko prowadził kancelarię adwokacką, ale również udzielał się w pracach samorządu, między innymi po wojnie był członkiem sądu dyscyplinarnego. W środowisku adwokackim powierzenie komuś funkcji sędziego sądu dyscyplinarnego jest najlepszym dowodem uznania jego cnót, przede wszystkim bezstronności, braku zawiści, która często występuje w zawodach cechujących się pewnego rodzaju indywidualizmem i konkurencyjnością. A zatem obdarzenie go tą funkcją było dowodem na szczególne uznanie zalet jego charakteru.

Chciałbym również wspomnieć, nawiązując do tego, co mówił pan minister Bartoszewski, że w owym czasie miał wielu współpracowników

wśród adwokatów. I były to osoby, które wpisały się w historię Polski, chociażby sędzi w procesie szesnastu: mecenas Adam Bien, Delegat Rządu Londyńskiego na Kraj Antoni Pajdak, Kazimierz Pużak, a także inni niż oskarżeni. Przypominam, że wśród szesnastu oskarżonych w procesie brzeskim było sześciu adwokatów, ale również inne osoby. Wspomniany tu Edward Raczyński również był adwokatem. Pozwoliłem sobie na przypomnienie tej karty historii życia pana Stefana Korbońskiego, postaci wybitnej, także wybitnego adwokata, bo brakowało mi tego elementu w jego życiorysie. A jeżeli chodzi o stanowiska adwokatury polskiej, o której napomknął pan marszałek Romaszewski, to chciałbym przypomnieć, że adwokatura polska wielokrotnie przypominała o zasługach Stefana Korbońskiego, między innymi w czasie niedawno organizowanej wystawy z okazji dziewięćdziesięciolecia adwokatury polskiej. Przypominam, że w 1918 r. jednym z pierwszych aktów prawnych wydanych przez marszałka Piłsudskiego był statut tymczasowy palestry polskiej. Była zorganizowana wystawa i w Łazienkach, i przed kościołem świętej Anny i tam postać Stefana Korbońskiego oczywiście była wyeksponowana. Tyle tytułem uzupełnienia. Dziękuję serdecznie za uwagę. *(Okłaski)*

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję panu senatorowi Cichoniowi.

Poproszę pana senatora Władysława Ortyla o zabranie głosu.

Przepraszam, pomyłka.

W związku z tym informuję, że lista mówców została wyczerpana.

Dla porządku informuję, że pan senator Stanisław Bisztyga złożył swoje przemówienie do protokołu*.

Zamykam dyskusję.

Przystępujemy do głosowania na projekcie uchwały.

Przypominam, że komisja po rozpatrzeniu projektu uchwały przedstawiła wnioski o wprowadzenie poprawek – druk senacki nr 4960.

W pierwszej kolejności zostanie przeprowadzone głosowanie nad przedstawionymi poprawkami, a następnie nad podjęciem uchwały w całości ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

Przystępujemy do głosowania nad poprawkami pierwszą i drugą.

Proszę nacisnąć przycisk obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

* Przemówienie złożone do protokołu – w załączeniu.

(marszałek B. Borusewicz)

Na 68 obecnych senatorów 68 głosowało za.

(Głosowanie nr 10)

Poprawki zostały przyjęte.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką trzecią.

Proszę nacisnąć przycisk obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 70 obecnych senatorów 70 głosowało za.

(Głosowanie nr 11)

Poprawka została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad podjęciem uchwały w całości ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za podjęciem uchwały?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 70 obecnych senatorów 70 głosowało za.

(Głosowanie nr 12)

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie uczczenia pamięci Stefana Korbońskiego wielkiego Polaka. *(Oklaski)*

Szanowni Państwo, zapraszam teraz wszystkich przed salę posiedzeń, gdzie wysłuchamy nagrania wypowiedzi pani Zofii Korbońskiej, wdowy po Stefanie Korbońskim, która nie mogła przyjechać do Warszawy ze względu na stan zdrowia. Tą wypowiedzią otworzymy wystawę ukazującą działalność tego wielkiego Polaka, który swoje życie poświęcił służbie sprawie polskiej. Wystawa została przygotowana przez Instytut Pamięci Narodowej i Muzeum Historii Ruchu Ludowego.

Ogłaszam przerwę do godziny 12. 40.

(Przerwa w obradach od godziny 12 minut 08 do godziny 12 minut 45)

Wicemarszałek

Krystyna Bochenek:

Wznawiam obrady.

Jest godzina 12.43. I tak już trzy minuty po czasie. Zapraszam państwa senatorów i proszę senatorów sekretarzy o zajęcie miejsc przy stole prezydyjnym. Państwo Senatorowie, zapraszam na salę obrad, ponieważ za moment będziemy rozpatrywać punkt czternasty porządku obrad: drugie czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny.

Szukamy sprawozdawcy, pana senatora Cichonia.

Panie i Panowie Senatorowie, wznawiam obrady.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu czternastego porządku obrad: drugie czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny.

To projekt wykonujący orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego. Zawarty jest on w druku nr 369, sprawozdanie komisji zaś znajduje się w druku nr 369S.

Proszę sprawozdawcę Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji, pana senatora Zbigniewa Cichonia, o przedstawienie wspólnego sprawozdania komisji w sprawie projektu ustawy.

Senator Zbigniew Cichoń:

Pani Marszałek! Panie Ministrze! Wysoka Izbo!

Komisje przyjęły na posiedzeniu projekt zmiany art. 213 §2 kodeksu karnego poprzez wpisanie następującej treści: Nie popełnia przestępstwa określonego w art. 212 §1 lub 2, kto publicznie podnosi lub rozgłasza prawdziwy zarzut, po pierwsze, dotyczący postępowania osoby pełniącej funkcję publiczną lub, po drugie, służący obronie społecznie uzasadnionego interesu. Jeżeli zarzut dotyczy życia prywatnego lub rodzinnego, dowód prawdy może być przeprowadzony tylko wtedy, gdy zarzut ma zapobiec niebezpieczeństwu dla życia lub zdrowia człowieka albo demoralizacji małoletniego. Ustawa wchodzi w życie po upływie trzydziestu dni od dnia ogłoszenia.

Istota zmian polega na tym, że w wykonaniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego, który podał krytyce zbyt daleko idącą ochronę osób pełniących funkcję publiczną i tym samym uznał, że narusza to konstytucyjne prawo do swobody wypowiedzi i przekazywania informacji, zmieniliśmy treść, jak to się nazywa, kontratypu w prawie karnym, czyli wyjątku od karanania za przestępstwo zniesławienia, w ten sposób, że kontratypem objęliśmy sytuację, kiedy, po pierwsze, zarzut jest prawdziwy, a po drugie, gdy w stosunku do osób innych aniżeli pełniące funkcje publiczne służy on obronie społecznie uzasadnionego interesu. Osoby publiczne zaś zostały tej ochrony pozbawione, i każdy prawdziwy zarzut, jeżeli tylko dotyczy osoby pełniącej funkcję publiczną, nie będzie podlegać karze po tej zmianie, którą zaproponowali, czyli jest to taki kontratyp, który osoby publiczne bierze w mniejszą ochronę aniżeli pozostałe osoby. Co do pozostałych osób, to w dalszym ciągu muszą zostać spełnione dwa wymogi: po pierwsze, zarzut musi być prawdziwy, a po drugie, działający składa ten zarzut jako służący obronie społecznie uzasadnionego interesu.

Oczywiście tok rozumowania Trybunału Konstytucyjnego był zgodny z rozumowaniem, które często prezentuje Europejski Trybunał Praw Człowieka w Strasburgu na tle art. 10 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, dotyczącego swobody wypowiedzi, gdzie przyznaje się, generalnie rzecz biorąc, osobom pełniącym funkcje publiczne mniejszą ochronę niż innym osobom. Proszę o przyjęcie tego rozwiązania.

**Wicemarszałek
Krystyna Bochenek:**

Dziękuję bardzo

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze, proszę zostać z nami.

Czy ktoś z państwa senatorów chce zadać pytanie? Nie ma takiej osoby.

W takim razie dziękuję.

Witam serdecznie pana ministra Zbigniewa Wronę, który reprezentuje ministra sprawiedliwości. Widzę, że pan minister Wrona zdąży tutaj do nas, tak?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Sprawiedliwości
Zbigniew Wrona:**

Szanowna Pani Marszałek! Wysoki Senacie!

Problematyka jest niezwykle ważna i trudna prawniczo, ponieważ dotyczy ochrony dóbr osobistych z zakresu dozwolonej krytyki, również osób publicznych.

Ja już miałem przyjemność ustosunkowywać się do tej propozycji senackiej. Minister sprawiedliwości generalnie popiera ten kierunek prac, który Wysoka Izba Senacka realizuje, niemniej dla porządku chcę zwrócić uwagę, że rząd również ma swój projekt, który już jest w Sejmie. To jest bardzo obszerny projekt nowelizacji różnych zagadnień z dziedziny prawa karnego i właściwie ze wszystkich kodeksów: materialnego, procesowego, wykonawczego, nawet wykroczeń i karnego skarbowego, ale ta kwestia jest uregulowana troszeczkę inaczej. To nie jest miejsce na jakies pogłębione porównywanie tych dwóch projektów, chcę tylko powiedzieć, że w projekcie rządowym prawdziwość zarzutu ma rozstrzygające znaczenie, czyli w zasadzie nie ma przestępstwa, gdy zarzut jest prawdziwy, a jedynym ograniczeniem, które chroni życie prywatne, rodzinne, jest właśnie niemożność prowadzenia dowodu prawdy zarzutów dotyczących życia osobistego, prywatnego, rodzinnego. Ale co do zasadniczych kwestii projekty są podobne, w dużej części zbieżne, i myślę, że byłoby właściwe, gdyby udało się doprowadzić do spotkania się tych projektów w podkomisji sejmowej. Nie wiem, czy będzie to możliwe proceduralnie, ponieważ prace już trwają, aczkolwiek do tego punktu podkomisja sejmowa jeszcze nie doszła. Dziękuję bardzo.

**Wicemarszałek
Krystyna Bochenek:**

Dziękuję.

Czy są pytania do pana ministra? Nie ma.

Dziękuję, Panie Ministrze.

Otwieram dyskusję.

Przemówienie do protokołu w dyskusji złożył pan senator Stanisław Zając*.

Czy ktoś z państwa senatorów chce zabrać głos? Nie. Dziękuję bardzo.

Zamykam dyskusję.

Teraz Senat mógłby przystąpić do trzeciego czytania projektu ustawy. To trzecie czytanie objęłoby jedynie głosowanie, ale zostanie ono przeprowadzone razem z innymi głosowaniami.

Państwo Senatorowie, **przystępujemy do rozpatrzenia punktu piętnastego** porządku obrad: drugie czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego.

Jest to projekt ustawy wykonujący orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego i zawarty jest w druku nr 403, a sprawozdanie komisji – w druku nr 403S.

Proszę sprawozdawcę Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji, pana senatora Piotra Zientarskiego, o przedstawienie wspólnego sprawozdania komisji o projekcie ustawy.

Senator Piotr Zientarski:

Dziękuję bardzo.

Pani Marszałek! Panie Ministrze! Wysoka Izbo!

W imieniu połączonych Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji i Komisji Ustawodawczej mam zaszczyt przedstawić projekt inicjatywy senackiej z wnioskiem o przyjęcie tego projektu bez poprawek.

Istota nowelizacji, jak wspomniała przed chwilą pani marszałek, wynika z orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, który orzekł, że art. 398⁶ §2 i 3 w związku z art. 398⁴ §1 pkt 3 ustawy z 17 lipca 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego w zakresie, w jakim przewiduje odrzucenie bez wezwania do usunięcia braków skargi kasacyjnej niespełniającej wymogów określonych w art. 398⁴ §1 pkt 3 w powołanej ustawie, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 i art. 2 konstytucji.

W świetle art. 398⁶ k.p.c. z punktu widzenia skutków niezachowania wymogów określonych w art. 398⁴ można wyróżnić nieusuwalne i usuwalne braki skargi kasacyjnej. Najkrócej rzecz ujmując, chodzi o to, żeby te nieusuwalne braki można było usunąć w terminie na wezwanie sądu i dopiero ich nieusunięcie w terminie spowoduje odrzucenie skargi kasacyjnej. Dziękuję bardzo.

**Wicemarszałek
Krystyna Bochenek:**

Bardzo dziękuję.

Proszę tu pozostać, bo mogą być pytania do pana senatora.

* Przemówienie złożone do protokołu - w załączeniu.

(wicemarszałek K. Bochenek)

Czy są pytania? Nie ma.
Dziękuję bardzo.

Czy pan minister Wrona przedstawiciel rządu chce zabrać głos w tej sprawie i przedstawić stanowisko rządu?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Sprawiedliwości
Zbigniew Wrona:**

Pani Marszałek! Wysoki Senacie!

Projekt niewątpliwie realizuje wyrok Trybunału Konstytucyjnego, w którym Trybunał orzekł o niezgodności z konstytucją art. 398⁶ §2 i 3 k.p.c. w zakresie, w jakim przewiduje odrzucenie bez wezwania do usunięcia braku skargi kasacyjnej niespełniającej wymagań określonych w art. 398⁴ §1 pkt 3. Ten projekt wprowadza konieczność wzywania skarżącego do usunięcia tych dostrzeżonych braków w terminie tygodniowym pod rygorem odrzucenia. Rezygnuje się więc z tego ryguru odrzucenia a limine skargi dotkniętej kwalifikowanymi brakami.

Niemniej jednak chcę podkreślić – i to jest najistotniejsze w stanowisku ministra sprawiedliwości – że w wyroku Trybunału zarzut niekonstytucyjności odnosił się wyłącznie do normy, która w ramach wstępnej oceny kontroli pisma przewidywała odrzucenie skargi bez wzywania do usunięcia braku polegającego na niespełnieniu wymagania przewidzianego w art. 398⁴ §1 pkt 3 k.p.c. Istnieje zatem konieczność zmodyfikowania mechanizmu wstępnej kontroli dopuszczalności skargi wyłącznie w odniesieniu do wymagania sformułowania wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej oraz jego uzasadnienia. Nie można jednak uznać, że wątpliwości Trybunału dotyczą także innych konstrukcyjnych elementów skargi, to jest: oznaczenia skarżonego orzeczenia, wskazania granic zaskarżenia, przytoczenia podstaw kasacyjnych, ich uzasadnienia oraz wniosku o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia wraz z oznaczeniem zakresu żadanego uchylenia i zmiany. Należy zatem przyjąć, że obowiązujący rygor odrzucenia skargi a limine wiąże się wyłącznie z nieumiętym i nieprofesjonalnym korzystaniem z przysługującego prawa do zaskarżenia orzeczenia w razie wadliwego zredagowania kwalifikowanego pisma procesowego. A zatem projektowane przepisy przyczyniłyby się do niepotrzebnego obniżania obowiązujących standardów profesjonalizmu w przygotowywaniu pism procesowych.

Chcę zwrócić uwagę, że wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego zostało już przeprowadzone z inicjatywy rządu poprzez uchwaloną w dniu 19 marca tego roku ustawę o zmianie kodeksu postępowania cywilnego – to był druk sejm-

mowy nr 1368. A 2 kwietnia 2009 r. Senat podjął uchwałę o przyjęciu tej ustawy bez poprawek – druk senacki nr 502.

Z tego względu uważamy, że inicjatywa senacka nie jest konieczna do wykonania wyroku Trybunału, bo, jak mówię, został on już wykonany. Niemniej jednak jeżeli to zostanie wniesione w ramach zmian dotyczących szerszego zakresu, bo także innych braków, to wtedy oczywiście rząd będzie uczestniczył w pracach sejmowych i będzie zajmował stanowisko, no, w zależności od przebiegu tych prac.

**Wicemarszałek
Krystyna Bochenek:**

Dziękuję, Panie Ministrze.

Czy państwo senatorowie mają pytania do pana ministra?

Nikt nie chce o nic spytać pana ministra.

Wobec tego otwieram dyskusję.

Czy są osoby zapisane do dyskusji, Panie Senatorze? Nie ma.

Zamykam dyskusję...

(Głos z sali: Jest pan senator....)

A, przepraszam bardzo.

Pan senator Cichoń.

Senator Zbigniew Cichoń:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Panie Ministrze!

Uważam, że dobrze się stało, że wprowadziliśmy tę zmianę do kodeksu postępowania cywilnego, albowiem dotychczasowe regulacje prawne wprowadzały nadmierny rygorizm, powiedziałbym, wręcz sztuczny rygorizm, który niejednokrotnie był poddawany krytyce, ponieważ prowadził do tego, że sądy pod byle pretekstem mogły nie rozpoznawać spraw.

W praktyce dochodziło do tego, że sądy, a w szczególności Sąd Najwyższy, wymagały, żeby uzasadnienie, dlaczego jest wnoszona skarga kasacyjna, które ma się sprowadzać do wskazania, że są wątpliwości prawne co do wykładni określonych przepisów, zwłaszcza w orzecznictwie sądów, względnie, że treść określonych przepisów wymaga jednolitej wykładni... Te wymagania szły tak daleko, że Sąd Najwyższy życzył sobie, żeby to uzasadnienie wniosku miało odrębną formę redakcyjną. Dochodziło do takich sytuacji, że jeżeli to uzasadnienie nie było jakoś wizualnie wyodrębnione, nie wiem, czy tłustym drukiem, czy jakimś szczególnym akapitem, to Sąd Najwyższy stwierdzał, że wymóg z tegoż artykułu rzekomo jest niespełniony, i odrzucał takie kasacje. Oczywiście prowadziło to do sytuacji pokrzywdzenia ludzi, którzy mają przecież prawo do sądu, no a wśród adwokatów do różnego rodzaju dowcipów, polegających na przykład na tym, że opowiadali sobie, że Sąd Najwyższy przewidział, że należy

(senator Z. Cichoń)

ten wniosek napisać na zielonej albo na żółtej kartce. No, jak się mówiło o żółtej kartce, to oczywiście było dużo śmiechu i dyskusja się kończyła. Ale niestety takie mamy prawo, a jeszcze gorszą praktykę stosowania tego prawa. I dobrze, że wykorzystujemy przepisy, które są po prostu absurdalne. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Krystyna Bochenek:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Czy ktoś jeszcze z państwa pragnie zabrać głos? Nie.

W związku z tym teraz definitywnie zamykam dyskusję.

Panie i Panowie Senatorowie! Teraz Senat mógłby przystąpić do trzeciego czytania projektu ustawy. To trzecie czytanie objęłoby jedynie głosowanie. Zostanie ono przeprowadzone razem z innymi głosowaniami.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu szesnastego porządku obrad: drugie czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego.

Jest to projekt ustawy wykonujący orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego. Zawarty jest w druku nr 401. Sprawozdanie komisji państwo senatorowie znajdują w druku nr 401S.

Proszę uprzejmie sprawozdawcę Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji, pana senatora Bohdana Paszkowskiego, o przedstawienie wspólnego sprawozdania komisji w sprawie projektu ustawy.

Senator Bohdan Paszkowski:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo!

Tymże projektem w dniu 26 marca 2009 r. zajmowały się Komisja Ustawodawcza oraz Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji. Ta propozycja, która została wypracowana przez Komisję Ustawodawczą, po rozpatrzeniu została zaakceptowana przez obie połączone komisje. Komisje wnoszą o przyjęcie projektu zmiany ustawy – Kodeks postępowania karnego, o to, aby był on przyjęty bez poprawek.

Jest to kolejne wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Chodzi o orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 września 2006 r., które zostało opublikowane 19 września 2006 r. Orzeczenie dotyczy oceny konstytucyjności normy prawnej zawartej w art. 540 §2 kodeksu postępowania karnego. Tenże przepis stanowi, że postępowanie można wznowić na korzyść oskarżonego, jeżeli w wyniku orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego stracił moc lub uległ zmianie przepis prawny będący podstawą skazania lub warunkowego umorzenia.

Trybunał Konstytucyjny oceniał ten przepis w kontekście w szczególności art. 190 ust. 4 konstytucji. Tenże przepis stanowi, że czy to orzeczenia sądowe, czy decyzje, czy inne akty, które rozstrzygają o prawach stron w postępowaniach sądowych czy administracyjnych, w sytuacji gdy przepis, który stanowił podstawę wydania takiego orzeczenia jest niezgodny z konstytucją, z umowami międzynarodowymi, jeżeli Trybunał Konstytucyjny tak go ocenił... To może stanowić podstawę, i stanowi podstawę, wzruszenia ich w odpowiednim trybie, czy to wznowienia postępowania czy uchylecia decyzji, jeżeli chodzi o postępowanie administracyjne, czy na podstawie innych zasad, określonych w szczególnych przepisach.

Tutaj mamy taką sytuację, że włączając do systemu kodeksu postępowania karnego tę normę konstytucyjną ustawodawca wskazał tylko dwie podstawy tego orzeczenia, a mianowicie, że ma to być albo skazanie danej osoby albo wydanie przez sąd decyzji odnośnie do warunkowego umorzenia. Trybunał Konstytucyjny ocenił, że sprawdzanie tej normy konstytucyjnej do tylko dwóch form zakończenia postępowania sądowego jest za wąskie, bo postępowania sądowe, karne mogą się kończyć również w innych formach, czy to zakończenia merytorycznego, czy formalnego. W związku z tym uznał, że takie zawężenie jest niekonstytucyjne, ogranicza prawa uczestników postępowania sądowego, karnosądowego w tym zakresie. Jeżeli w wyniku niekonstytucyjnego przepisu wydano orzeczenie, które naruszyło ich prawa, to taki zakres przepisu art. 540 §2 kodeksu postępowania karnego jest niezgodny z tymże wcześniej wymienionym przez mnie art. 190 ust. 4 konstytucji. Ponadto Trybunał wywodził jeszcze związek tego z innymi artykułami konstytucji, chociażby statuującymi czy to prawo do sądu, czy też zasadę równości.

Oczywiście Trybunał podzielił pogląd, że musi być zachowana fundamentalna zasada kodeksu postępowania karnego, że jeżeli w sposób nadzwyczajny wzrusza się wynik prawomocnego postępowania karnego, to nie może się to odbywać na niekorzyść oskarżonego. W tym zakresie nie kwestionował tego przepisu art. 540 §2 kodeksu postępowania karnego.

Biorąc to wszystko pod uwagę, wzorując się na już istniejących przepisach dotyczących możliwości wznowień postępowania czy to administracyjnych, czy też sądowych, takie normy zawarte są chociażby w kodeksie postępowania cywilnego czy w kodeksie postępowania administracyjnego... Jest propozycja, żeby §2 tego art. 540 miał następujące brzmienie: „Postępowanie wznowia się, jeżeli Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie; wznowienie nie może nastąpić na niekorzyść os-

(senator B. Paszkowski)

karzonego". Ta formuła, jaki akt normatywny z jakimi aktami... Tutaj jest trochę szersze pojęcie niż w obowiązującym kodeksie karnym, jak i również jest szersze odesłanie, bo chodzi tutaj o będący podstawą do wydania orzeczenia akt, który jest niezgodny z konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą.

W związku z tym w imieniu obu połączonych komisji wnoszę o to, by przyjąć zgodny z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego przedłożony projekt ustawy. Dziękuję.

**Wicemarszałek
Krystyna Bochenek:**

Bardzo dziękuję.

Czy mają państwo pytania do pana senatora sprawozdawcy? Nie ma takich pytań.

Dziękuję.

Czy pan minister Wrona chce zabrać głos?

Proszę.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Sprawiedliwości
Zbigniew Wrona:**

Szanowna Pani Marszałek! Wysoki Senacie!

Dziękując Senatowi za inicjatywę, chcę zwrócić uwagę na to, że projekt stosownego przepisu już znajduje się w Sejmie i jest w trakcie rozpoznawania. Projekt ten powstał w Ministerstwie Sprawiedliwości i co do treści w zasadzie jest tożsamy, aczkolwiek posługuje się troszeczkę innymi określeniami. Mianowicie w projekcie rządowym mówi się nie o akcie normatywnym, niezgodności aktu normatywnego, tylko o niezgodności przepisu. Wydaje się, że jest to bardziej precyzyjne określenie, bo akt normatywny to jest pewna całość, to jest ustawa, rozporządzenie, zarządzenie, a tutaj mamy do czynienia z przepisem. Ale w drodze wykładni funkcjonalnej można byłoby dojść do tych samych wniosków również w przypadku projektu senackiego. Dlatego też jak najbardziej pozytywnie opiniuję ten projekt jako realizujący wyrok Trybunału Konstytucyjnego. Dziękuję.

**Wicemarszałek
Krystyna Bochenek:**

Dziękuję.

Czy państwo senatorowie mają pytania do przedstawiciela rządu? Nie.

Dziękuję, Panie Ministrze.

Otwieram dyskusję.

Czy ktoś chce się zapisać? Nie widzę chętnych.

Dziękuję.

Zamykam dyskusję.

Teraz Senat mógłby przystąpić do trzeciego czytania projektu ustawy. To trzecie czytanie obejmowałoby jedynie głosowanie. Zostanie ono przeprowadzone razem z innymi głosowaniami.

Państwo Senatorowie, **przystępujemy do rozpatrzenia punktu siedemnastego** porządku obrad: drugie czytanie projektu ustawy o zmianie dekretu o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym.

Jest to projekt ustawy wykonujący orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego. Zawarty jest on w druku nr 445. Sprawozdanie komisji znajdują państwo w druku nr 445S.

Proszę sprawozdawcę połączonych Komisji Ustawodawczej, Komisji Budżetu i Finansów Publicznych oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji, pana senatora Piotra Zientarskiego, o przedstawienie wspólnego sprawozdania komisji o projekcie ustawy.

Senator Piotr Zientarski:

Pani Marszałek! Panie Ministrze! Wysoka Izbo!

Mam zaszczyt w imieniu trzech komisji: Komisji Ustawodawczej, Komisji Budżetu i Finansów Publicznych oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji przedstawić projekt ustawy o zmianie dekretu o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym.

Komisje na wspólnym posiedzeniu w dniu 31 marca 2009 r. rozpatrzyły w pierwszym czytaniu przedstawiony przez wnioskodawców projekt ustawy, wprowadziły do niego poprawkę i wnoszą o przyjęcie przez Senat jednolitego, załączonego projektu ustawy oraz projektu uchwały w sprawie wniesienia do Sejmu tego projektu jako naszej, senackiej inicjatywy wykonującej orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego, z jednoczesnym upoważnieniem mojej osoby do reprezentowania Senatu w dalszych pracach nad tą ustawą.

Celem tej ustawy, tak jak wspomniano, jest wykonanie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, który zauważył lukę prawną. I w takiej sytuacji należy tę lukę prawną wypełnić poprzez dodanie do art. 10 wspomnianego dekretu ust. 2a o następującej treści: „Wynagrodzenie biegłego, będącego podatnikiem podatku od towarów i usług, podwyższa się o stawkę podatku od towarów i usług przewidzianą dla tego rodzaju czynności w przepisach o podatku od towarów i usług, obowiązująca w dniu orzekania o tym wynagrodzeniu”.

Chcę tylko przypomnieć, że inne grupy zawodowe, które świadczą różnego rodzaju czynności, na przykład adwokaci z urzędu czy radcowie prawni, te kwestie już mają uregulowane i chodziło o to, żeby ten podatek VAT był również doliczony do wynagrodzenia biegłego, który występuje w sądzie.

**Wicemarszałek
Krystyna Bochenek:**

Dziękuję bardzo.

Czy państwo senatorowie mają pytania do pana senatora sprawozdawcy?

Obecnie senatorowie mogą zgłaszać pytania do sprawozdawcy komisji oraz do upoważnionego przedstawiciela wnioskodawców – powinienem była dodać i czynię to teraz. Komisja Ustawodawcza upoważniła do jej reprezentowania senatora Leona Kieresa, w związku z czym mogą państwo zadawać pytania panom senatorom Piotrowi Zientarskiemu i Leonowi Kieresowi. Czy mają państwo taką wolę? Nie? Dziękuję uprzejmie.

Czy przedstawiciel rządu, pan minister Zbigniew Wrona, chce zabrać głos w sprawie przedstawionego projektu ustawy?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Sprawiedliwości
Zbigniew Wrona:**

Szanowna Pani Marszałek! Wysoki Senacie!

Projekt jest znany ministrowi finansów, który się do niego ustosunkowywał na piśmie w swojej opinii... Przepraszam, oczywiście chodziło o ministra sprawiedliwości. Myślę o finansach, ponieważ akurat sprawa dotyczy kwestii finansowych. Zaraz powiem, dlaczego tutaj to jest tak istotna kwestia. 27 marca 2009 r. minister sprawiedliwości przedstawił opinię do tego projektu. Jak wynika z treści uzasadnienia projektu senackiego, ustawa stanowi wykonanie obowiązku dostosowania systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z czerwca 2008 r. oraz do postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z 12 czerwca 2008 r. sygnalizujących potrzebę podjęcia inicjatywy prawodawczej co do regulacji dotyczących zasad i procedury zaliczania podatków od towarów i usług do kosztów sądowych z tytułu należności poddanych opodatkowaniu tym podatkiem biegłych sądowych i innych osób wykonujących czynności im zlecone w postępowaniu sądowym, dochodzeniowym i administracyjnym.

Chciałbym poinformować Wysoką Izbę, że w związku z tymi orzeczeniami w Ministerstwie Sprawiedliwości został opracowany projekt rozporządzenia ministra sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie w sprawie kosztów przeprowadzania dowodów z opinii biegłych w postępowaniu sądowym, które również zmierza do tego samego celu. Ten projekt został właściwie w pełni uzgodniony także z ministrem finansów, ale powstała nowa sytuacja w związku z cięciami budżetowymi i w tym momencie ten projekt jednak nie został przedstawiony ministrowi do podpisu. Czekamy, jaka będzie sytuacja budżetowa w drugiej połowie obecnego roku. Ale ta inicjatywa senacka oczywiście realizuje te postanowienia Trybunału, o których tutaj była mowa. Dziękuję bardzo.

**Wicemarszałek
Krystyna Bochenek:**

Dziękuję.

Czy państwo senatorowie mają pytania do pana ministra? Nikt nie wyraża takiej chęci.

Dziękuję, Panie Ministrze.

Otwieram dyskusję.

Pan senator Tadeusz Gruszka złożył przemówienie* w dyskusji do protokołu.

I teraz, proszę bardzo, pan senator Andrzejewski, Piotr Łukasz zresztą.

Senator Piotr Andrzejewski:

Pani Marszałek! Wysoki Senacie!

Jest problem, jak dalece rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego są konstruktywną propozycją regulacji modelu penalizacyjnego.

(*Wicemarszałek Krystyna Bochenek: Ale to nie to.*)

Ale teraz mamy kodeks karny?

(*Wicemarszałek Krystyna Bochenek: Nie.*)

(*Głos z sali: Teraz należności biegłych.*)

A, to przepraszam, przepraszam.

(*Wesołość na sali*)

(*Wicemarszałek Krystyna Bochenek: Czy pan senator też chce na ten temat...*)

Nie, dziękuję.

**Wicemarszałek
Krystyna Bochenek:**

Dziękujemy bardzo, dziękuję uprzejmie.

W takim razie zamykam dyskusję.

To wykreślamy, Panie Senatorze, z głosu w dyskusji?

(*Senator Piotr Andrzejewski: Ale już będzie następny punkt?*)

Tak, ale na razie jesteśmy przy tym, jeszcze tego nie zamknęliśmy.

(*Senator Piotr Andrzejewski: Cofam swoje zgłoszenie.*)

Pan senator Andrzejewski wycofał swoje zgłoszenie, w związku z czym teraz Senat mógłby przystąpić do trzeciego czytania projektu ustawy. To trzecie czytanie objęłoby jedynie głosowanie. Zostanie ono przeprowadzone razem z innymi głosowaniami.

Tym samym **przystępujemy do rozpatrzenia punktu osiemnastego** porządku obrad: drugie czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy w zakresie uwierzytelniania dokumentów.

Projekt został wniesiony przez grupę senatorów i zawarty jest w druku nr 363. Sprawozdanie komisji znajdują państwo w druku nr 363S.

Proszę teraz sprawozdawcę połączonych Komisji Ustawodawczej, Komisji Samorządu Teryto-

* Przemówienie złożone do protokołu – w załączeniu.

(wicemarszałek K. Bochenek)

rialnego i Administracji Państwowej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji, pana senatora Leona Kieresa, o przedstawienie wspólnego sprawozdania komisji o projekcie ustawy.

Senator Leon Kieres:

Dziękuję, Pani Marszałek.
Wysoka Izbo!

Ta inicjatywa ma już bardzo długą historię, została zgłoszona 7 listopada 2008 r., potem podlegała szerokim konsultacjom, przede wszystkim z organami stowarzyszeń zawodowych, zawodów zaufania publicznego – mowa tutaj przede wszystkim o adwokaturze, Krajowej Izbie Radców Prawnych, Izbie Rzeczników Patentowych, doradców podatkowych czy notariuszy.

Problematyka, którą proponujemy uregulować w drodze nowelizacji kilku ustaw, odnosi się do szeroko pojmowanego problemu poświadczania czy uwierzytelniania dokumentów co do ich zgodności z oryginałem, mówiąc kolokwialnie. Dzisiaj w zasadzie polskie ustawodawstwo, poza dwoma przypadkami, nie pozwala przedstawicielom tych zawodów zaufania publicznego przed chwilą wymienionym, którzy są pełnomocnikami stron w postępowaniu administracyjnym i w postępowaniu cywilnym... Bo rzecz nie dotyczy prawa karnego, więc i ta nowelizacja nie dotyczy postępowania karnego, które rządzi się swoistymi, szczególnymi zasadami. Dlatego też, mówiąc o uwierzytelnianiu dokumentów, odnosimy tę inicjatywę tylko do postępowania administracyjnego, sądowo-administracyjnego oraz postępowania cywilnego. Otóż, jak już powiedziałem, i ustawodawstwo, i ewoluująca – bo nie zawsze była ona w tej kwestii stabilna – linia orzecznicza sądów polskich, zwłaszcza sądownictwa administracyjnego, ale także Sądu Najwyższego, w gruncie rzeczy poza dwiema sytuacjami nie dopuszczały możliwości uwierzytelniania przez pełnomocników stron zgodności dokumentów z oryginałem w postępowaniach administracyjnych, sądowo-administracyjnych i postępowaniu cywilnym. A te dwa wyjątki odnoszą się do uwierzytelniania pełnomocnictwa – pełnomocnik miał i nadal ma prawo uwierzytelniania takich dokumentów – oraz postępowania nakazowego, gdzie również taka możliwość istnieje.

Proszę zauważyć, że... Zresztą podkreślano to w opiniach przedstawicieli samorządów, zawodów zaufania publicznego, opinie te są generalnie pozytywne, wyjątkiem jest tutaj opinia przedstawicieli samorządu notariuszy, którzy petryfikują czy raczej chcieliby, by obecny stan prawny utrzymać. A jest to stan prawny pozwalający przede wszystkim notariuszom na uwierzytelnianie w formie aktu notarialnego dokumentów i na po-

twierdzanie ich zgodności z oryginałem. Tymczasem jeden i ten sam dokument może być wielokrotnie potrzebny stronie w różnych postępowaniach. W uzasadnieniu przywołaliśmy postępowania związane z wykorzystaniem zwykłej faktury VAT, która może być dowodem w toczących się równocześnie postępowaniach cywilnych i postępowaniach administracyjnych. Gdy idzie o postępowania regulowane prawem budowlanym, to jest problem na przykład dziennika budowy, później koncesji, zezwoleń, odpisów z Krajowego Rejestru Sądowego, zaświadczeń z ewidencji działalności gospodarczej, którą to ewidencję prowadzą urzędy w gminach, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci; no, są to dokumenty mające bardzo istotne znaczenie w postępowaniach prowadzonych przez przedsiębiorców.

Stąd też zaproponowaliśmy złagodzenie obowiązujących w ustawodawstwie i potwierdzanych orzecznictwem sądowym rygorów, zgodnie z którymi w gruncie rzeczy trzeba posługiwać się dokumentami oryginalnymi lub poświadczonymi notarialnie, z wyjątkiem, jak powiedziałem, bardzo nielicznych przypadków. Otóż zaproponowaliśmy w nowelizacji ustaw, które są wyróżnione w naszym projekcie, zasadę podstawową: że pełnomocnik strony, adwokat, radca prawny, rzecznik patentowy, doradca podatkowy, radca Prokuraturii Generalnej, może nie tylko sam uwierzytelniać odpis udzielonego pełnomocnictwa lub też odpisy innych dokumentów wykazujących umocowanie takiego pełnomocnika, ale także może poświadczać zgodność z oryginałem odpisu dokumentu, to znaczy że ten odpis dokumentu jest zgodny z oryginałem. Tę zgodność właśnie pełnomocnik może poświadczyc, przy czym utrzymuje się dotychczasową zasadę, że notariusze oczywiście również mogą to robić.

Jednakże proszę pamiętać, że to nie chodzi o to, by radca prawny poświadczal zgodność z oryginałem jakichkolwiek dokumentów, wszystkich, czyli że zamiast do notariusza możemy z dokumentami iść do radcy prawnego. Tu chodzi tylko o te dokumenty, które są wykorzystywane w toczącym się postępowaniu, w którym radca prawny, notariusz i inne osoby przeze mnie wymienione występują w charakterze pełnomocnika strony przed organem administracji publicznej, w postępowaniu przed wojewódzkim sądem administracyjnym, Naczelnym Sądem Administracyjnym czy w postępowaniu przed sądami powszechnymi.

Bardzo duże kontrowersje w czasie dyskusji z udziałem przedstawicieli samorządów zawodów zaufania publicznego i z udziałem przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości wzbudziła propozycja inicjatorów tej nowelizacji, żeby odpis dokumentu o poświadczonej zgodności z oryginałem miał moc prawną oryginału. Uznawano – uznawali to także niektórzy członkowie komisji, na przykład pan senator Piotrowicz – że jednak jest to

(senator L. Kieres)

zbyt daleko idąca propozycja. Stąd też komisja, kończąc posiedzenie i postanawiając o wnoszeniu za moim pośrednictwem o przyjęcie tej ustawy bez poprawek przez Wysoką Izbę, jednocześnie zobowiązała mnie, bym tę sprawę rozważył ponownie w imieniu wnioskodawców w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości.

Otóż sytuacja dzisiaj wygląda następująco. Ja formalnie oczywiście przedkładałam stanowisko komisji, która proponuje Wysokiej Izbie przyjęcie tego projektu ustawy bez poprawek, niemniej jednak po szerokich konsultacjach zgłoszę poprawki. Zmierzają one do uwzględnienia pewnych wątpliwości zgłaszanych przez pana senatora Piotrowicza i innych senatorów, ale także przez Ministerstwo Sprawiedliwości i przedstawicieli niektórych korporacji zawodowych. Chodzi o to, by wprowadzić dokument o poświadczonej zgodności z oryginałem nie miał charakteru oryginału, nie miał mocy prawnej oryginału, ale żeby miał charakter dokumentu urzędowego. To by oznaczało, że – tak jak zresztą tu proponujemy – w każdej chwili przeciwnik procesowy i organ administracyjny mógłby zażądać oryginału, ale z drugiej strony przedstawienie tego odpisu dokumentu o poświadczonej zgodności z oryginałem przez pełnomocnika procesowego i przyznanie mu charakteru dokumentu urzędowego oznaczać będzie uznanie, że dany odpis dokumentu zawiera treści zgodne z oryginałem. W ten sposób nie będzie w obiegu prawnym – i słusznie, tu przyznaję rację panu senatorowi Piotrowiczowi i ministerstwu – pewnego... no, może nie zamieszania, ale dokumentów o różnej kwalifikacji: oryginału dokumentu, dokumentu, który jest odpisem niepoświadczonym, dokumentu będącego odpisem poświadczonym i mającym moc prawną oryginału, przypisków różnego rodzaju itd. W ten sposób moim zdaniem jakby wyłączy się w tej sprawie pewne kontrowersje, jakie powstawały na tym tle. Nie wiem, czy pan minister to potwierdzi, ale o tym właśnie rozmawialiśmy wielokrotnie – rozmawialiśmy i z panem ministrem Wroną, i z osobami reprezentującymi między innymi Ministerstwo Sprawiedliwości – to znaczy że dzięki tym poprawkom, które zgłoszę, a rzecz dotyczy kilku ustaw, nie powinno być już kontrowersji w praktyce, w orzecznictwie, w postępowaniach administracyjnych i sądowych.

Uproszczenie czy dogodność wynikające z przyjęcia projektowanego rozwiązania, z uwzględnieniem wskazanych przeze mnie poprawek, będą widoczne jako pozytywne skutki dla tak zwanej ekonomiki procesowej. Wzrośnie szybkość postępowania – bo, jak ciągle mówią strony, te postępowania ciągną się długo, strony muszą czekać, aż jeden organ zakończy postępowanie, żeby znajdujący się w dyspozycji tego orga-

nu czy sądu oryginał dokumentu mógł być wykorzystany w innym postępowaniu. W sytuacji przyjęcia tego rozwiązania ta szybkość się poprawi, ulegnie to przyspieszeniu. Nie bez znaczenia będzie to również dla sprawy kosztów obciążających strony postępowania, bo one będą mniejsze. Dla przykładu: koszt uzyskania aktualnego urzędowego odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego wynosi 30 zł, a za każdym razem trzeba ten odpis przecież przedstawiać. Dzisiaj notarialne poświadczenie uzyskanego wcześniej odpisu też nie jest tańsze, bo liczone jest 6 zł netto za każdą stronę, a odpisy z KRS często mają od ośmiu do dziesięciu stron. Tak więc kilkakrotne przedstawianie tych dokumentów oczywiście niepotrzebnie mnoży koszty tego postępowania.

Pani Marszałek, Wysoka Izbo, w imieniu komisji rekomenduję przyjęcie tej uchwały bez poprawek.

A jednocześnie, ponieważ nie będę już zabierał głosu w dyskusji, tak jak powiedziałem, składam poprawki do tej ustawy uzgodnione wcześniej z właściwymi, kompetentnymi organami.

Wicemarszałek Krystyna Bochenek:

Bardzo dziękuję panu senatorowi sprawozdawcy.

Czy ktoś z państwa senatorów chce zadać panu profesorowi Kieresowi pytanie w tej sprawie? Nikt.

Dziękuję bardzo.

Czy przedstawiciel rządu, pan minister Zbigniew Wrona, chce zabrać głos w sprawie projektu ustawy?

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Zbigniew Wrona:

Szanowna Pani Marszałek! Wysoki Senacie!

Debatujemy nad projektem o naprawę dużej doniosłości. Jest to projekt, który w praktyce znacznie ułatwia życie obywatelom i potania koszty uzyskiwania różnych dokumentów w różnych postępowaniach. Jak wiemy, dzisiaj życie jest dość skomplikowane, jesteśmy opłatanymi całą siecią różnych procedur, przepisów, postępowań. Jako ich uczestnicy musimy składać różnego rodzaju dokumenty i często one się pokrywają. Pan senator Kieres o tym mówił i to wszystko jest prawda.

Dlatego z dużą satysfakcją przyjmuję pojawienie się tego projektu, również z dużą satysfakcją przyjmuję uwzględnienie uwag Ministerstwa Sprawiedliwości, które zostały przedstawione na ręce przewodniczącego Komisji Ustawodawczej Wysokiego Senatu, pana Zientarskiego, a zwłaszcza poważne potraktowanie kontrowersji wokół mocy tego odpisu, czy to ma być moc oryginału

(podsekretarz stanu Z. Wrona)

dokumentu, czy też nie. Te kwestie szczegółowo rozważaliśmy w Ministerstwie Sprawiedliwości przy udziale pana senatora profesora Kieresa i w pełni się identyfikuję z poprawkami, które zostały przedłożone.

Tak że wyrażam dużą satysfakcję i podziękowanie za powstanie tego projektu, który ma duże praktyczne znaczenie dla życia obywateli. Dziękuję.

Wicemarszałek Krystyna Bochenek:

Bardzo dziękuję, Panie Ministrze.
Czy są pytania do pana ministra?

Państwo senatorowie nie chcą pytać pana ministra, a więc dziękuję panu.

Otwieram dyskusję.

Do głosu zapisał się pan senator Andrzejewski, ale nie widzę pana senatora.

Jest pan senator Zbigniew Cichoń. Proszę.

Czy ktoś jeszcze chce zabrać głos w dyskusji?

Senator Zbigniew Cichoń:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo! Panie Ministrze!

Ta propozycja powinna być przyjęta z aplauzem, bowiem wychodzi ona naprzeciw zarówno potrzebom społecznym, jak i praktyce, która już się wykształciła w wielu sądach, ponieważ sądy, mimo braku, szczerze mówiąc, podstaw prawnych ku temu, częstokroć akceptują odpisy przedkładane przez pełnomocników stron, ewentualnie domagają się poświadczenia własnym podpisem i pieczęcią kancelarii adwokackiej czy radcowskiej za zgodność z oryginałem. Tak że praktyka już wyprzedziła teorię. Chciałbym powiedzieć, że podobnie jest przed bardzo poważnymi trybunałami, na przykład przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka w Strasburgu, gdzie postępowanie w ogóle polega na tym, że się nie dopuszcza dowodów z akt krajowych, bo ich przecież Europejski Trybunał Praw Człowieka nie ściąga do Strasburga, a jedynymi dowodami są kserokopie dokumentów przedkładanych przez adwokatów i nikt tego nie kwestionuje.

Tak że bardzo dobrze, że w tej chwili sankcjonujemy prawnie tę dobrą praktykę. Trzeba temu przyklasnąć. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Krystyna Bochenek:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Nie ma senatora Andrzejewskiego, więc zamykam dyskusję.

Informuję, że zostały złożone wnioski o charakterze legislacyjnym na piśmie, wnioski te złożył pan senator Leon Kieres.

W związku z tym, że zostały złożone wnioski o charakterze legislacyjnym, Senat kieruje projekt ustawy do Komisji Ustawodawczej, Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej oraz do Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji.

Teraz będzie komunikat.

Bardzo proszę senatora Gruszkę o przedstawienie komunikatu, bo zaraz ogłoszę przerwę, a potem będą głosowania. Proszę o komunikat.

Senator Sekretarz Tadeusz Gruszka:

Dziękuję bardzo, Pani Marszałek.

Zaraz po ogłoszeniu przez panią marszałek przerwy odbędzie się spotkanie Komisji Ustawodawczej, Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej oraz Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji w celu uwzględnienia poprawek, które zostały złożone w trakcie debaty. Dziękuję bardzo.

(Wicemarszałek Krystyna Bochenek: Bardzo proszę podać numer sali, w której będzie posiedzenie.)

W sali nr 217.

Wicemarszałek Krystyna Bochenek:

Dziękuję bardzo.

Zarządzam przerwę do godziny 15.00.

(Przerwa w obradach od godziny 13 minut 36 do godziny 15 minut 01)

Wicemarszałek Zbigniew Romaszewski:

Proszę zajmować miejsca. Zaraz przystąpimy do głosowań.

Proszę senatorów sekretarzy o zajęcie miejsc przy stole prezydyjnym.

O, są moi sekretarze. Cudnie.

Proszę państwa, proszę o ciszę.

Wznawiam obrady.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu dwudziestego trzeciego porządku obrad: zmiany w składzie komisji senackich.

Przypominam, że wniosek Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich w tej sprawie zawarty jest w druku nr 535.

Proszę sprawozdawcę Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich, senatora Zbigniewa Szaleńca, o przedstawienie wniosku komisji.

Senator Zbigniew Szaleniec:

Dziękuję, Panie Marszałku.
Wysoka Izbo!

Chciałbym w imieniu Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich zgłosić projekt uchwały w sprawie zmian w składzie komisji senackich.

Art. 1 brzmi tak: „Senat Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie art. 13 ust. 2 Regulaminu Senatu, odwołuje senatora Władysława Sidorowicza z Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji oraz wybiera senatora Władysława Sidorowicza do Komisji Obrony Narodowej”.

Proszę o przyjęcie projektu uchwały. Dziękuję.

Wicemarszałek Zbigniew Romaszewski:

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z pastwa senatorów chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nikt.

W związku z tym przystępujemy do głosowania nad przedstawionym przez Komisję Regulaminową, Etyki i Spraw Senatorskich projektem uchwały w sprawie zmian w składzie komisji senackich.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Na 84 obecnych senatorów 81 głosowało za, 3 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 13)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie zmian w składzie komisji senackich.

Powracamy do rozpatrywania punktu pierwszego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zadośćuczynieniu rodzinom ofiar wystąpień wolnościowych w latach 1956–1983.

W przerwie w obradach odbyło się posiedzenie Komisji Rodziny i Polityki Społecznej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji, które ustosunkowały się do przedstawionych w toku debaty wniosków i przygotowały wspólne sprawozdanie w tej sprawie. Znajduje się ono w druku nr 526Z.

Proszę sprawozdawcę, senatora Jana Rulewskiego, o przedstawienie sprawozdania komisji.

Senator Jan Rulewski:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Połączone komisje przyjęły poprawki: piątą, dziewiątą, osiemną, dwudziestą drugą, dwudziestą trzecią i dwudziestą czwartą. A zatem opowiedziały się za kompensatami, za zadośćuczynieniem dla rodzin tych ofiar, które padły

w wystąpieniach zbiorowych. Poprawki te oznaczają również, że wydłużono czas składania wniosków do dziesięciu lat oraz że kierownik Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych może się posługiwać opinią IPN. Jest też poprawka legislacyjna, która zmierza do tego, że zadośćuczynienie będzie zwolnione od podatków, co zostanie zapisane również w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Zbigniew Romaszewski:

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

Poproszę sprawozdawcę mniejszości połączonych komisji, senatora Piotra Wacha, o przedstawienie wniosku mniejszości połączonych komisji. Proszę bardzo.

Senator Piotr Wach:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Mniejszość komisji – przy czym zaznaczam, że w tym przypadku wynik głosowania był 6:7 – wnosi o to, aby również w tytule ustawy zaznaczyć, że dotyczy ona rodzin ofiar zbiorowych wystąpień wolnościowych. To znaczy nie tylko w preambule. To tytuł od razu nakierowuje i wyjaśnia, że jest to ustawa, która ma ograniczony zasięg. Dzięki wprowadzeniu takiej poprawki już po przeczytaniu tytułu ustawy można się zorientować, jaki jest jej zakres, a to sprawia, że nie powoduje się zawodu osób, które mogłyby się spodziewać po tej ustawie więcej. Myśmy dużo na ten temat dyskutowali i doszliśmy do wniosku, że jeżeli chodzi o rodziny ofiar wystąpień indywidualnych, niezbędne jest inne ujęcie prawne niż w tej ustawie, która przewiduje uproszczony tryb.

Sądę, że po tym uzupełnieniu i wyjaśnieniu jest jasne, iż przyjęcie tego jest niezbędne i zgodne z pozostałymi wnioskami komisji.

Na koniec chciałbym wyjaśnić, że tę poprawkę, która jest wnioskiem mniejszości i nie była przegłosowana na posiedzeniu komisji, popiera rząd. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Zbigniew Romaszewski:

Dziękuję bardzo.

Poproszę pana senatora Piotrowicza, również referenta wniosku mniejszości połączonych komisji. Proszę bardzo.

Senator Stanisław Piotrowicz:

Podtrzymuję wniosek.

**Wicemarszałek
Zbigniew Romaszewski:**

Dziękuję bardzo.

Ewentualnie mogą również wystąpić senatorowie, którzy złożyli wnioski, a więc: pan senator Wach, pan senator Zając, pan senator Piotrowicz, pan senator Rulewski, pan senator Andrzejewski, pan senator Skurkiewicz, pani senator Fetlińska i pan senator Dobrzyński.

Czy ktoś...

Proszę bardzo, pan senator Skurkiewicz.

Senator Wojciech Skurkiewicz:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Chciałbym prosić państwa o poparcie poprawki dwudziestej. Jako że nie mogłem być sprawozdawcą wniosku mniejszości, bo nie jestem członkiem ani jednej, ani drugiej komisji, dlatego pozwoliłem sobie zabrać głos właśnie w tej chwili.

Ta poprawka dotyczy osób, które poniosły śmierć w sposób niepodlegający żadnej dyskusji w czasie wystąpień przywołanych w ustawie, ale były osobami samotnymi. Jest to bardzo wąski katalog osób – są to albo księża, albo osoby, które nie miały małżonków i nie miały dzieci, a ich rodzice w tej chwili nie żyją. Ta ustawa umożliwia przekazanie takiej właśnie pomocy pozostałym członkom rodziny, czyli siostrze, bratu. Nie jest to poprawka w sposób znaczący naruszająca finanse, jako że dotyczy zaledwie kilku osób w skali całego kraju, a myślę, że będzie to wielkie zadośćuczynienie wszystkim tym, którzy równie wiele wycierpieli podczas przesłuchań, podczas rewizji, podczas nachodzenia przez służbę bezpieczeństwa. Tym osobom się to należy. Jeszcze raz powtórzę: dotyczy to zaledwie kilku lub kilkunastu osób w skali kraju. Bardzo proszę Wysoki Senat o poparcie poprawki dwudziestej. Dziękuję. *(Oklaski)*

**Wicemarszałek
Zbigniew Romaszewski:**

Dziękuję bardzo.

(Senator Piotr Andrzejewski: Ja mam pytanie.)

Proszę bardzo.

Senator Piotr Andrzejewski:

Chciałbym się dowiedzieć, czym różni się poprawka trzecia, senatora Rulewskiego, od poprawki czwartej, niejakiego senatora Andrzejewskiego? I czym różni się poprawka siódma, też senatora Rulewskiego, od poprawki ósmej? One są identyczne. A ponieważ są identyczne, jedna druga... Chyba że potraktujemy zbiorczo te poprawki.

(Głos z sali: One są powiązane...)

Nie, nie wszystkie są powiązane. Nie wiem, z czym są powiązane? Chyba tylko z osobą. A jedna eliminuje drugą.

Jeśli chodzi o nazwiska, to A jest przed R. Może z punktu widzenia kolejności zgłoszenia, bo wcześniej była zgłoszona... Ja nie widzę możliwości... Na przykład taka sama poprawka w tytule – wyrazy „1956–1983” zastępuje się wyrazami „1956–1989”. To jest wspólna poprawka senatora Rulewskiego i Andrzejewskiego. Chyba, że połączy się to z jakimiś innymi poprawkami, które nas różnią. Nie rozumiem tego.

(Wicemarszałek Zbigniew Romaszewski: Panie Senatorze...)

(Senator Mieczysław Augustyn: Panie Marszałku, w jakim trybie było to zapytanie? Przepraszam.)

Jest to pytanie o sens poprawki.

(Wicemarszałek Zbigniew Romaszewski: Wyjaśnienie poprawki.)

Wolę teraz zadać to pytanie, niż, zgodnie z regulaminem, wtedy, kiedy będzie się wyjaśniać sens poprawek. Bo być może jest różnica, ale ja ją dostrzegam tylko w tym zakresie.

(Wicemarszałek Zbigniew Romaszewski: Panie Senatorze, w Senacie jest zwyczaj, że poprawki się jednak wyjaśnia.)

I w trakcie głosowania można też zadawać pytania odnośnie do wyjaśnienia treści poprawek. Tak więc wolę, zamiast zadawać pytanie przed głosowaniem nad każdą z nich, zadać je teraz.

**Wicemarszałek
Zbigniew Romaszewski:**

Panie Senatorze, to nie jest pierwszy raz, kiedy pojawia się taka sprawa, że poprawki służyły, że tak powiem, innym celom i w związku z tym zostały posegregowane. Tak było wielokrotnie. Uważam, że nie jest to słuszne, ale tak to nasze Biuro Legislacyjne podaje. Może pani legislator wyjaśni, dlaczego tak to zostało zrobione.

Proszę bardzo.

Senator Piotr Andrzejewski:

Gdyby to było tak zwane powiązanie sine qua non, to rozumiałbym, że te poprawki mogą funkcjonować tylko w zestawie pięciu, sześciu, dziesięciu, ale w tym przypadku tak nie jest. W związku z tym chciałbym na przyszłość zaprotestować przeciwko takiemu formułowaniu. Mamy na przykład z senatorem Rulewskim wspólne poprawki co do tytułu. Trudno mi powiedzieć, że są one inne, one są identyczne...

**Wicemarszałek
Zbigniew Romaszewski:**

Proszę bardzo, Pani Senator.

Senator Krystyna Bochenek:

Panie Marszałku, nie wiem, czy to jest odpowiedni moment, abyśmy o tym dyskutowali. Wydaje mi się, że zaczęliśmy już głosowania.

(Poruszenie na sali)

**Wicemarszałek
Zbigniew Romaszewski:**

Pani Marszałek, powstała zasadna wątpliwość co do poprawki. Wobec tego ja poproszę o pięć minut przerwy, aby pani legislator po prostu wyjaśniła tę sprawę. Myślę że to jest najprostsze rozwiązanie.

(Głos z sali: Do której?)

Pięć minut. Jest godzina 15.11, a więc do godziny 15.16.

(Głos z sali: Do 15.15?)

Do godziny 15.16.

(Przerwa w obradach od godziny 15 minut 11 do godziny 15 minut 16)

**Wicemarszałek
Zbigniew Romaszewski:**

Proszę państwa, przystępujemy do głosowania.

W pierwszej kolejności zostaną przeprowadzone głosowania nad przedstawionymi poprawkami, a następnie nad podjęciem uchwały w całości ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

Przyjęcie poprawki pierwszej wyklucza głosowanie nad poprawkami jedenastą i dziewiętnastą.

Poprawka pierwsza precyzuje tytuł ustawy i służy podkreśleniu, że celem ustawy jest zadośćuczynienie rodzinom tych osób, które poniosły śmierć w związku z wystąpieniami wolnościowymi o charakterze zbiorowym. Poprawka ta wyłącza możliwość ubiegania się o zadośćuczynienie przez rodziny ofiar wystąpień o charakterze indywidualnym.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Na 86 obecnych senatorów 47 głosowało za, 39 – przeciw. **(Głosowanie nr 14)**

Poprawka została przyjęta.

Nad poprawkami drugą, szóstą i trzynastą należy głosować łącznie. Przyjęcie tych poprawek wyklucza głosowanie nad poprawkami trzecią, czwartą, piątą, siódmą, ósmą, dziewiątą, dziesiątą, czternastą, piętnastą, szesnastą, siedemnastą i osiemnastą.

Poprawki druga, szósta i trzynasta poprzez nadanie nowego brzmienia całemu przepisowi art. 1 ust. 1 zmierzają do objęcia uprawnieniem do zadośćuczynienia rodzin ofiar wszystkich wystąpień wolnościowych, które miały miejsce w okresie od Czerwca'56 do maja 1989.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Na 88 obecnych senatorów 40 poparło poprawkę, 48 głosowało przeciw. **(Głosowanie nr 15)**

Poprawka została odrzucona.

Nad poprawkami trzecią, siódmą i szesnastą należy głosować łącznie. Przyjęcie tych poprawek wyklucza głosowanie nad poprawkami czwartą, piątą, ósmą, dziewiątą, dziesiątą, czternastą, piętnastą, siedemnastą i osiemnastą.

Poprawki trzecia, siódma i szesnasta zmierzają do objęcia uprawnieniem do zadośćuczynienia rodzin ofiar wszystkich wystąpień wolnościowych, które miały miejsce w okresie od 1956 do 1989 r.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Na 89 obecnych senatorów 39 poparło poprawkę, 49 głosowało przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 16)**

Poprawka nie została przyjęta.

Przechodzimy do głosowania nad poprawkami czwartą, ósmą i siedemnastą, nad którymi należy głosować łącznie. Przyjęcie tych poprawek wyklucza głosowanie nad poprawkami piątą, dziewiątą, dziesiątą i osiemnastą.

Poprawki czwartą, ósmą i siedemnastą zmierzają do objęcia uprawnieniem do zadośćuczynienia, obok rodzin ofiar wystąpień wolnościowych wskazanych w przepisie, także rodzin ofiar wystąpień, które miały miejsce w okresie od 13 grudnia 1981 r. do 4 czerwca 1989 r.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Na 89 obecnych senatorów 41 poparło poprawkę, 48 głosowało przeciw. **(Głosowanie nr 17)**

Poprawka nie została przyjęta.

Przechodzimy do głosowania nad poprawkami: piątą, dziewiątą i osiemnastą. Zmierzają one do objęcia uprawnieniem do zadośćuczynienia, obok rodzin ofiar wystąpień wolnościowych wskazanych w przepisie, również członków rodzin tych osób, które poniosły śmierć w trakcie tłumienia manifestacji lub strajków w latach 1983–1989.

(Senator Piotr Andrzejewski: Pytanie można?)

(Głosy z sali: Nie, nie!)

(Głosy z sali: Głosujemy!)

Proszę bardzo.

Senator Piotr Andrzejewski:

Regulamin przewiduje taką możliwość. Proszę o wyjaśnienie treści poprawki...

(Głos z sali: Wniosek formalny.)

(senator P. Andrzejewski)

Chodzi o wyjaśnienie treści. Czy określenie „w latach do 1989” dotyczy początku czy końca roku 1989?

(Wesołość na sali)

Jeżeli się mówi o jakimś okresie i podaje daty, stawiając między tire, to jest to włącznie z rokiem 1989 czy wyłącznie, czyli do roku 1989?

(Głosy z sali: Włącznie.)

(Rozmowy na sali)

Wicemarszałek Zbigniew Romaszewski:

1983–1989 włącznie.

(Senator Piotr Andrzejewski: Włącznie?)

Włącznie, włącznie.

(Senator Piotr Andrzejewski: Dziękuję.)

(Rozmowy na sali)

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Na 90 obecnych senatorów 89 poparło poprawkę, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 18)**

Przechodzimy do poprawki dziesiątej, która ma na celu rozszerzenie preambuły...

(Głos z sali: Dwunastej!)

Dwunastej? Tak, dwunasta.

Poprawka dwunasta rozszerza krąg osób uprawnionych do zadośćuczynienia. Obok członków rodzin osób, które poniosły śmierć podczas wystąpień wolnościowych, uprawnione będą także rodziny tych osób, których śmierć pozostawała w związku z wystąpieniami wolnościowymi.

Proszę nacisnąć przycisk „obecny”.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Na 90 obecnych senatorów 41 poparło poprawkę, 49 głosowało przeciw. **(Głosowanie nr 19)**

Poprawka dwunasta nie została przyjęta.

Poprawka trzynasta została przegłosowana z poprawkami drugą i szóstą.

Poprawka czternasta ma na celu wskazanie, że zawarta w przepisie lista zbiorowych wystąpień wolnościowych ma charakter otwarty i w związku z tym o zadośćuczynienie będą mogły występować również rodziny ofiar śmiertelnych innych wystąpień wolnościowych, które miały miejsce w okresie objętym ustawą. Poprawka czternasta.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Na 90 obecnych senatorów 41 poparło poprawkę, 49 głosowało przeciw. **(Głosowanie nr 20)**

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawka piętnasta uzupełnia listę zbiorowych wystąpień wolnościowych o wydarzenia, które miały miejsce w Czerwcu'76 w Płocku i Ursusie.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Na 90 obecnych senatorów 41 poparło poprawkę, 48 głosowało przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 21)**

Poprawka nie została przyjęta.

Przechodzimy do poprawki dziewiętnastej... Dwudziestej? Bo dziewiętnasta tylko w wypadku odrzucenia poprawki pierwszej... a, nie, została przyjęta. Dobrze.

Poprawka dwudziesta zmierza do przyznania prawa do zadośćuczynienia rodzeństwu osób, które poniosły śmierć w związku z wystąpieniami wolnościowym, ale tylko w przypadku braku innych uprawnionych członków rodziny.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Na 90 obecnych senatorów 43 poparło poprawkę, 47 głosowało przeciw. **(Głosowanie nr 22)**

Poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad podjęciem uchwały.

(Głosy z sali: Nie, nie!)

Jeszcze coś jest? Przepraszam, coś zgubiłem.

(Głos z sali: Jeszcze dwudziesta pierwsza.)

Przepraszam, przełożyły mi się kartki.

Poprawka dwudziesta pierwsza ma na celu zniesienie ograniczenia terminu składania wniosku o przyznanie świadczenia pieniężnego.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Na 90 obecnych senatorów 39 poparło poprawkę, 50 głosowało przeciw, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 23)**

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawka dwudziesta druga wydłuża termin składania wniosków o przyznanie świadczenia pieniężnego z dwóch lat do dziesięciu.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

90 obecnych senatorów poparło poprawkę. **(Głosowanie nr 24).**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka dwudziesta trzecia uprawnia kierownika Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych do zwrócenia się do prezesa IPN o przekazanie informacji o treści zgromadzonych w IPN dokumentów dotyczących okoliczności uzasadniających przyznanie świadczenia pieniężnego.

(wicemarszałek Z. Romaszewski)

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

90 obecnych senatorów poparło poprawkę.

(Głosowanie nr 25).

Poprawka została przyjęta.

I wreszcie poprawka dwudziesta czwarta. Uzupełnia ona treść ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych o zwolnienie od podatku, o którym mowa w art. 9 ustawy.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

90 obecnych senatorów poparło poprawkę.

(Głosowanie nr 26).

Poprawka została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad uchwałą.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Na 90 obecnych senatorów 90 głosowało za podjęciem uchwały. **(Głosowanie nr 27).**

Uchwała

Senatu w sprawie ustawy została podjęta.

Powracamy do rozpatrywania punktu drugiego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym.

Komisja Gospodarki Narodowej oraz Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej przedstawiły jednobrzmiące projekty uchwał, w których wnoszą o przyjęcie tej ustawy bez poprawek.

Przystępujemy do głosowania nad przedstawionym przez komisje projektem uchwały.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Na 89 obecnych senatorów 89 głosowało za przyjęciem ustawy. **(Głosowanie nr 28)**

Powracamy do rozpatrzenia punktu czwartego...

A co się stało z trzecim?

(Głos z sali: Był już przegłosowany.)

(Głosy z sali: Ustawa o Góralach.)

Tak. Górale.

Powracamy do rozpatrywania punktu czwartego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym.

W przerwie w obradach odbyło się posiedzenie Komisji Budżetu i Finansów Publicznych, która ustosunkowała się do przedstawionych w toku

debaty wniosków i przygotowała sprawozdanie w tej sprawie. Znajduje się ono w druku nr 526Z.

Proszę sprawozdawcę senatora Henryka Woźniaka o przedstawienie sprawozdania komisji.

Senator Henryk Woźniak:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Mam przyjemność przedstawić sprawozdanie Komisji Budżetu i Finansów Publicznych.

Komisja na posiedzeniu w dniu 21 kwietnia 2009 r. rozpatrzyła wnioski zgłoszone w toku debaty w dniu 21 kwietnia 2009 r. i przedstawia Wysokiemu Senatowi następujące stanowisko.

Wysoki Senat raczy przyjąć zawarte w zestawieniu poprawki: pierwszą, drugą, trzecią, piątą, szóstą, ósmą, dziesiątą, jedenastą, dwunastą, piętnastą, szesnastą, siedemnastą, osiemnastą, dziewiętnastą, dwudziestą, dwudziestą pierwszą, dwudziestą drugą, dwudziestą trzecią, dwudziestą czwartą, dwudziestą piątą, dwudziestą szóstą, dwudziestą siódmą, dwudziestą ósmą, dwudziestą dziewiątą, trzydziestą, trzydziestą pierwszą, trzydziestą drugą, trzydziestą trzecią, trzydziestą czwartą, trzydziestą piątą, trzydziestą szóstą, trzydziestą siódmą, trzydziestą dziewiątą, czterdziestą, czterdziestą pierwszą, czterdziestą drugą, czterdziestą trzecią, czterdziestą czwartą, czterdziestą piątą, czterdziestą szóstą, czterdziestą siódmą, czterdziestą ósmą, czterdziestą dziewiątą, pięćdziesiątą pierwszą i pięćdziesiątą drugą. Dziękuję bardzo, Panie Marszałku.

(Przewodnictwo obrad obejmuje marszałek Bogdan Borusewicz)

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Proszę sprawozdawcę mniejszości komisji, senatora Grzegorza Banasia, o przedstawienie wniosków mniejszości komisji.

Senator Grzegorz Banaś:

Panie Marszałku! Szanowni Państwo!

Proszę o poparcie wniosków mniejszości przedstawionych w sprawozdaniu.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

Czy senator wnioskodawca Kazimierz Kleina chce jeszcze zabrać głos?

(Senator Kazimierz Kleina: Dziękuję bardzo.)

Przystępujemy do głosowania.

W pierwszej kolejności zostaną przeprowadzone głosowania nad przedstawionymi poprawkami, a następnie nad podjęciem uchwały w całości ze zmianami wynikami z przyjętych poprawek.

(marszałek B. Borusewicz)

Nad poprawkami pierwszą, drugą, szóstą, szesnastą, osiemnastą, dwudziestą pierwszą, dwudziestą drugą, dwudziestą trzecią, dwudziestą piątą, dwudziestą szóstą, dwudziestą siódmą, dwudziestą ósmą, trzydziestą, trzydziestą czwartą, trzydziestą szóstą, trzydziestą dziewiątą, czterdziestą, czterdziestą pierwszą, czterdziestą drugą, czterdziestą trzecią, czterdziestą czwartą, czterdziestą szóstą, czterdziestą siódmą, czterdziestą ósmą, czterdziestą dziewiątą i pięćdziesiątą pierwszą będziemy głosować łącznie.

Przyjęcie tych poprawek wyklucza głosowanie nad poprawką pięćdziesiątą.

Przyjęcie tych poprawek spowoduje konieczność modyfikacji poprawek dziewiątej, czternaściej i trzydziestej ósmej.

Poprawki pierwsza, druga, szóstą, szesnastą, osiemnastą, dwudziestą pierwszą, dwudziestą drugą, dwudziestą trzecią, dwudziestą piątą, dwudziestą szóstą, dwudziestą siódmą, dwudziestą ósmą, trzydziestą, trzydziestą czwartą, trzydziestą szóstą, trzydziestą dziewiątą, czterdziestą, czterdziestą pierwszą, czterdziestą drugą, czterdziestą trzecią, czterdziestą czwartą, czterdziestą szóstą, czterdziestą siódmą, czterdziestą ósmą, czterdziestą dziewiątą i pięćdziesiątą pierwszą zmieniają terminologię ustawy oraz obowiązujących przepisów w ten sposób, że pojęcie „podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych” zastępuje pojęciem „firma audytorska”.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 90 obecnych senatorów 90 głosowało za.

(Głosowanie nr 29)

Poprawki zostały przyjęte.

Poprawka trzecia ma charakter redakcyjny.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Wyniki.

Na 88 obecnych senatorów 88 głosowało za.

(Głosowanie nr 30)

Poprawka została przyjęta.

Poprawka czwarta zmierza do tego, aby zawód biegłego rewidenta mógł być wykonywany wyłącznie w jednej z form określonych w ustawie.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 90 obecnych senatorów 38 głosowało za, 52 – przeciw. **(Głosowanie nr 31)**

Poprawka została odrzucona.

Poprawka piąta ma na celu uściślenie przepisu.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Wyniki.

Na 90 obecnych senatorów 88 głosowało za, 2 nie głosowało. **(Głosowanie nr 32)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka siódma zmierza do tego, aby wpis do rejestru biegłych rewidentów po spełnieniu koniecznych wymogów ustawowych nie miał charakter uznaniowego.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 90 obecnych senatorów 39 głosowało za, 51 – przeciw. **(Głosowanie nr 33)**

Poprawka została odrzucona.

Nad poprawkami ósmą i jedenastą głosujemy łącznie. Mają one na celu ujednolicenie terminologii ustawy.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 88 obecnych senatorów 88 głosowało za. **(Głosowanie nr 34)**

Poprawki zostały przyjęte.

Poprawka dziewiąta zmierza do tego, aby kandydat na biegłego rewidenta mógł odbyć dwuletnią aplikację nie tylko pod kierunkiem biegłego rewidenta, ale również pod kierunkiem podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 90 obecnych senatorów 38 głosowało za, 52 – przeciw. **(Głosowanie nr 35)**

Poprawka została odrzucona.

Poprawka dziesiąta ma charakter redakcyjny.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Wyniki.

Na 89 obecnych senatorów 89 głosowało za. **(Głosowanie nr 36)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka dwunasta uzupełnia przepisy ustawy poprzez określenie momentu, w którym kończy się kadencja osoby powołanej w miejsce zmarłego członka komisji egzaminacyjnej oraz zmarłego członka Komisji Nadzoru Audytowego.

(marszałek B. Borusewicz)

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 89 obecnych senatorów 89 głosowało za.

(Głosowanie nr 37)

Poprawka została przyjęta.

Poprawka trzynasta ustala opłatę za egzamin dyplomowy w stałej wysokości 350 zł.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 89 obecnych senatorów 38 głosowało za, 50 – przeciw, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 38)**

Poprawka została odrzucona.

Poprawka czternasta zmierza do tego, aby możliwe było zaliczenie na poczet rocznej praktyki w zakresie rachunkowości co najmniej rocznego okresu, w którym kandydat na biegłego rewidenta posiadał i wykonywał uprawnienia inspektora kontroli skarbowej.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 89 obecnych senatorów 38 głosowało za, 51 – przeciw. **(Głosowanie nr 39)**

Poprawka została odrzucona.

Poprawka piętnasta zmierza do tego, aby warunki zwolnienia kandydata na biegłego rewidenta, który posiada uprawnienia inspektora kontroli skarbowej, z egzaminów z prawa podatkowego było określone w uchwale Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 90 obecnych senatorów 89 głosowało za, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 40)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka siedemnasta ma charakter redakcyjny.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 88 obecnych senatorów 87 głosowało za, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 41)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka dziewiętnasta ma na celu prawidłowe zredagowanie przepisu.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Wyniki.

Na 89 obecnych senatorów 88 głosowało za, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 42)**

Poprawka została przyjęta.

Nad poprawkami dwudziestą i trzydziestą trzecią należy głosować łącznie.

Poprawki te jako podstawę do ogłaszania wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę wskazują ustawę, a nie obwieszczenie prezesa Rady Ministrów.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 90 obecnych senatorów 90 głosowało za. **(Głosowanie nr 43)**

Poprawki zostały przyjęte.

Poprawka dwudziesta czwarta ma charakter uściślający.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 89 obecnych senatorów 89 głosowało za. **(Głosowanie nr 44)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka dwudziesta dziewiąta uzupełnia katalog czynności, które nie naruszają obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej, o przekazywanie dokumentów w przypadkach określonych w ustawie lub w odrębnych przepisach.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Wyniki.

Na 90 obecnych senatorów 90 głosowało za. **(Głosowanie nr 45)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka trzydziesta pierwsza nakłada obowiązek zachowania tajemnicy na pracowników komórki organizacyjnej Ministerstwa Finansów, za pomocą której realizuje swoje zadania Komisja Nadzoru Audytowego.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 88 obecnych senatorów 87 głosowało za, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 46)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka trzydziesta druga uzupełnia ustawę o przepisy dotyczące obowiązku zachowania ta-

(marszałek B. Borusewicz)

jemnicy zawodowej, jaki spoczywa na członkach Komisji Nadzoru Audytowego oraz na innych osobach, które weszły w posiadanie informacji objętych tą tajemnicą.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 90 obecnych senatorów 90 głosowało za.

(Głosowanie nr 47)

Poprawka została przyjęta.

Poprawka trzydziesta piąta ma charakter redakcyjny.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Wyniki.

Na 88 obecnych senatorów 87 głosowało za, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 48)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka trzydziesta siódma ma na celu przedłużenie z pięciu do siedmiu lat okresu, po upływie którego powinna nastąpić rotacja kluczowego biegłego rewidenta w jednostce zainteresowania publicznego.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 91 obecnych senatorów 91 głosowało za.

(Głosowanie nr 49)

Poprawka została przyjęta.

Poprawka trzydziesta ósma nakłada na Komisję Nadzoru Audytowego obowiązek informowania organów rejestrujących w innym państwie członkowskim o skreśleniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych z rejestru lub listy prowadzonej w Polsce.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 91 obecnych senatorów 38 głosowało za, 53 – przeciw. **(Głosowanie nr 50)**

Poprawka została odrzucona.

Nad poprawkami czterdziestą piątą i pięćdziesiątą drugą głosujemy łącznie. Mają one na celu rezygnację z zasady rotacji podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych w firmach ubezpieczeniowych.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 91 obecnych senatorów 91 głosowało za.

(Głosowanie nr 51)

Poprawki zostały przyjęte.

Przystępujemy do głosowania nad podjęciem uchwały w sprawie ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym, w całości ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na obecnych 90 senatorów 89 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 52)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym.

Powracamy do rozpatrzenia punktu piątego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o spółdzielniach socjalnych oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

W przerwie w obradach odbyło się posiedzenie Komisji Rodziny i Polityki Społecznej oraz Komisji Gospodarki Narodowej, które ustosunkowały się do przedstawionych w toku debaty wniosków i przygotowały wspólne sprawozdanie w tej sprawie. Znajduje się ono w druku nr 522Z.

Proszę senatora Eryka Smulewicza o przedstawienie sprawozdania komisji.

Senator Eryk Smulewicz:

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie!

Komisje na posiedzeniu w dniu wczorajszym, czyli 21 kwietnia 2009 r., rozpatrzyły wnioski zgłoszone w toku debaty. Przedstawię teraz Wysokiemu Senatowi stanowisko komisji.

Wysoki Senat raczy przyjąć wszystkie poprawki, od pierwszej do dwudziestej, z wyjątkiem poprawki siódmej. Dziękuję bardzo.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Czy senator wnioskodawca Jan Wyrowiński lub senator sprawozdawca Mieczysław Augustyn chcą jeszcze zabrać głos? Nie. Dziękuję bardzo.

Przystępujemy do głosowania.

W pierwszej kolejności zostaną przeprowadzone głosowania nad przedstawionymi poprawkami, a następnie zagłosujemy nad podjęciem uchwały w całości ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

(marszałek B. Borusewicz)

Nad poprawkami: pierwszą, trzecią, czwartą i dziesiątą, głosujemy łącznie. Mają one na celu przyznanie kościelnym osobom prawnym możliwości założenia lub przystąpienia do spółdzielni socjalnych.

Przycisk obecności.

Kto jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Wyniki.

Na 90 obecnych senatorów 89 głosowało za, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 53)**

Poprawki zostały przyjęte.

Poprawka druga zmierza do skorygowania odesłania w związku ze zmianą brzmienia przepisu, do którego się odsyła.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 88 obecnych senatorów 86 głosowało za, 1 – przeciw, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 54)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka piąta eliminuje z ustawy potoczne określenie, jakim posłużono się w odniesieniu do czynności zarejestrowania spółdzielni socjalnych w Krajowym Rejestrze Sądowym, zastępując je powszechnie stosowaną w systemie prawa formułą.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Na 90 obecnych senatorów 90 głosowało za. **(Głosowanie nr 55)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka szósta zmienia redakcję przepisu w celu wyeliminowania wątpliwości interpretacyjnych oraz zapewnienia jego zgodności z zasadami techniki prawodawczej.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 91 obecnych senatorów 89 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 56)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka ósma ma na celu wyeliminowanie przepisu, który nie wnosi do ustawy nowych treści normatywnych.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Wyniki.

Na 89 obecnych senatorów 88 głosowało za, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 57)**

Poprawka została przyjęta.

Nad poprawkami dziewiątą, czternastą, piętnastą, siedemnastą zagłosujemy łącznie. Zmierzają one do ujednoczenia terminologii w ramach nowelizowanych ustaw.

Przycisk obecności.

Kto jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Wyniki.

Na 91 obecnych senatorów 90 głosowało za, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 58)**

Poprawki zostały przyjęte.

Poprawka jedenasta ma na celu skorelowanie terminologii zastosowanej w ustawie nowelizującej z ustawą o Krajowym Rejestrze Sądowym.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Wyniki.

Na 90 obecnych senatorów 90 głosowało za. **(Głosowanie nr 59)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka dwunasta zmierza do ujednoczenia terminologii w ramach ustawy.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Wyniki.

Na 90 obecnych senatorów 88 głosowało za, 2 nie głosowało. **(Głosowanie nr 60)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka trzynasta koryguje błędne odesłanie.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Wyniki.

Na 85 obecnych senatorów 84 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 61)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka szesnasta ma na celu zapewnienie spójności przepisu określającego formę zatrudnienia wspierającego z definicją pojęcia „zatrudnienie wspierane”.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Na 90 obecnych senatorów 90 głosowało za. **(Głosowanie nr 62)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka osiemnasta wprowadza zmodyfikowaną koncepcję w zakresie możliwości uwzględnienia przy określaniu przedmiotu zamówienia publicznego wymagań dotyczących zatrudnienia

(marszałek B. Borusewicz)

osób bezdomnych, młodocianych, niepełnosprawnych i innych oraz utworzenia funduszu szkoleniowego albo zwiększenia wpłat na rzecz takiego funduszu. Ponadto poprawka rozszerza katalog elementów, które umieszcza się w specyfikacji istotnych warunków zamówienia publicznego, jeżeli zamawiający przewiduje wymienione wymagania.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Na 91 obecnych senatorów 91 głosowało za.

(Głosowanie nr 63)

Poprawka została przyjęta.

Poprawka dwiętnasta zmierza do uwzględnienia w przepisie prawidłowej nazwy centrum integracji społecznej oraz dostosowania tej nazwy do brzmienia przepisu.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Wyniki.

Na 90 obecnych senatorów 89 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 64)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka dwudziesta eliminuje błąd w nazwie centrum integracji społecznej.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Wyniki.

Na 91 obecnych senatorów 91 głosowało za.

(Głosowanie nr 65)

Poprawka została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad podjęciem uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o spółdzielniach socjalnych oraz o zmianie niektórych innych ustaw w całości ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

Proszę nacisnąć przycisk obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Proszę o wyniki.

Na 91 obecnych senatorów 91 głosowało za.

(Głosowanie nr 66)

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o spółdzielniach socjalnych oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

Powracamy do rozpatrywania punktu szóstego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o towarach paczkowanych.

Komisja Gospodarki Narodowej przedstawiła projekt uchwały, w którym wnosi o wprowadzenie poprawek do ustawy; druk nr 520A.

W pierwszej kolejności zostaną przeprowadzone głosowania nad przedstawionymi poprawkami, a następnie nad podjęciem uchwały w całości, ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

Przystępujemy do głosowania.

Poprawka pierwsza koreluje treść definicji pojęć „ilość nominalna towaru paczkowanego” oraz „ilość rzeczywista towaru paczkowanego”.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Wyniki.

Na 91 obecnych senatorów 90 głosowało za,

1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 67)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka druga formułuje wytyczne przepisu upoważniającego zgodnie z zasadami techniki prawodawczej.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 88 obecnych senatorów 87 głosowało za,

1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 68)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawki trzecią, piątą i szóstą przegłosujemy łącznie. Ujednolicają one technikę formułowania przepisów w rozpatrywanej ustawie.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 89 obecnych senatorów 87 głosowało za,

1 wstrzymał się od głosu, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 69)**

Poprawki zostały przyjęte.

Poprawka czwarta przewiduje, że kontrola planowa będzie mogła być przeprowadzona również w pomieszczeniach paczkującego na zlecenie.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Wyniki.

Na 91 obecnych senatorów 89 głosowało za,

1 wstrzymał się od głosu, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 70)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka siódma koreluje treść przepisu karnego zawierającego odesłanie z przepisami, do których on odsyła.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Wyniki.

(marszałek B. Borusewicz)

Na 85 obecnych senatorów 84 głosowało za, 1 nie głosował. (**Głosowanie nr 71**)

Poprawka została przyjęta.

Poprawka ósma formułuje zgodnie z zasadami techniki prawodawczej przepis przejściowy czasowo utrzymujący w mocy akty wykonawcze wydane na podstawie uchylanych upoważnień ustawowych.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Na 88 obecnych senatorów 86 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu, 1 nie głosował. (**Głosowanie nr 72**)

Poprawka została przyjęta.

Poprawki dziewiątą i dziesiątą przegłosujemy łącznie. Ujednolicają one sposób formułowania tabel zawartych w załącznikach do rozpatrywanej ustawy.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 89 obecnych senatorów 86 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu, 2 nie głosowało. (**Głosowanie nr 73**)

Poprawki zostały przyjęte.

Przystępujemy do głosowania nad podjęciem uchwały w sprawie ustawy o towarach paczkowanych w całości, ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

Proszę nacisnąć przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 89 obecnych senatorów 86 głosowało za, 1 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 74**)

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o towarach paczkowanych.

Powracamy do rozpatrywania punktu siódmego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o czasie pracy kierowców.

Komisja Gospodarki Narodowej przedstawiła projekt uchwały, w którym wносиła o wprowadzenie poprawki do ustawy; druk nr 521A.

W pierwszej kolejności zostanie przeprowadzone głosowanie nad przedstawioną poprawką, a następnie nad podjęciem uchwały w całości, ze zmianami wynikającymi z przyjętej poprawki.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką przedstawioną przez Komisję Gospodarki Narodowej.

Poprawka zmierza do przywrócenia w art. 14 ustawy przepisów regulujących instytucję tygodniowego odpoczynku kierowców.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 90 obecnych 90 głosowało za. (**Głosowanie nr 75**)

Poprawka została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad podjęciem uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o czasie pracy kierowców w całości, ze zmianą wynikającą z przyjętej poprawki.

Proszę nacisnąć przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 90 obecnych 90 głosowało za. (**Głosowanie nr 76**)

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o czasie pracy kierowców.

Powracamy do rozpatrywania punktu ósmego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych przestępstw umyślnych.

W przerwie w obradach odbyło się posiedzenie Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji, która ustosunkowała się do przedstawionych w toku debaty wniosków i przygotowała sprawozdanie w tej sprawie. Znajduje się ono w druku nr 524Z.

Proszę senatora sprawozdawcę Władysława Sidorowicza o przedstawienie sprawozdania komisji.

Senator Władysław Sidorowicz:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Dnia 21 kwietnia odbyło się posiedzenie senackiej Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji, która rozpatrzyła wniosek zgłoszony w trakcie debaty. Komisja prosi Wysoki Senat o przyjęcie wniosku zawartego w punkcie oznaczonym rzymską jedyneką, czyli o przyjęcie ustawy bez poprawek. Dziękuję.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Czy senator wnioskodawca, pani Janina Fetlińska, chce jeszcze zabrać głos?

(Senator Janina Fetlińska: Dziękuję, Panie Marszałku.)

Dziękuję.

Przystępujemy zatem do głosowania.

W pierwszej kolejności zostanie przeprowadzone głosowanie nad wnioskiem o przyjęcie ustawy

(marszałek B. Borusewicz)

bez poprawek, a następnie, w wypadku odrzucenia tego wniosku, nad przedstawioną poprawką.

Przystępujemy do głosowania nad wnioskiem Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji, popartym przez komisję, o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Przycisk obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Proszę o wyniki.

Na 91 obecnych senatorów 57 głosowało za, 33 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 77)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych przestępstw umyślnych.

Powracamy do rozpatrywania punktu dziewiątego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny.

Komisja Ustawodawcza przedstawiła projekt uchwały, w którym wносиła o przyjęcie tej ustawy bez poprawek, druk nr 518A.

Przystępujemy do głosowania nad przedstawionym przez komisję projektem uchwały.

Proszę nacisnąć przycisk obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Na 90 obecnych senatorów 90 głosowało za. **(Głosowanie nr 78)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny.

Powracamy do rozpatrywania punktu dziesiątego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Budowa Kampusu 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego”.

W przerwie w obradach odbyło się posiedzenie Komisji Budżetu i Finansów Publicznych oraz Komisji Nauki, Edukacji i Sportu, które ustosunkowały się do przedstawionych w toku debaty wniosków i przygotowały wspólne sprawozdanie w tej sprawie. Znajduje się ono w druku nr 527Z.

Proszę senatora sprawozdawcę Kazimierza Wiatra o przedstawienie sprawozdania komisji.

Senator Kazimierz Wiatr:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

W dniu wczorajszym odbyło się wspólne posiedzenie Komisji Budżetu i Finansów Publicznych oraz Komisji Nauki, Edukacji i Sportu, które rozpatrzyły wnioski zgłoszone w trakcie debaty nad

ustawą o zmianie ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Budowa Kampusu 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego”...

(Rozmowy na sali)

(Marszałek Bogdan Borusewicz: Proszę o chwilę spokoju. Proszę bardzo, Panie Senatorze.)

W trakcie posiedzenia połączonych komisji miały miejsce dwa głosowania. Pierwsze dotyczyło przyjęcia ustawy bez poprawek. Ten wniosek nie uzyskał poparcia, 6 senatorów było za, 9 – przeciw, nikt się nie wstrzymał od głosu. Wniosek drugi, o wprowadzenie do ustawy poprawki skracającej czas trwania programu do 2013 r. i obniżenie kwoty o około 200 milionów, uzyskał poparcie 9 senatorów, 6 było przeciw, nikt się nie wstrzymał od głosu.

Zatem połączone komisje popierają tę poprawkę. Dziękuję bardzo.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Czy senatorowie wnioskodawcy lub pozostali senator sprawozdawca chcą jeszcze zabrać głos? Nie widzę zgłoszeń.

Przystępujemy zatem do głosowania.

W pierwszej kolejności zostanie przeprowadzone głosowanie nad wnioskiem o przyjęcie ustawy bez poprawek, a następnie, w wypadku odrzucenia tego wniosku, nad przedstawioną poprawką.

Przystępujemy do głosowania nad wnioskiem Komisji Nauki, Edukacji i Sportu oraz Komisji Budżetu i Finansów Publicznych o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Proszę nacisnąć przycisk obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

(Głosy z sali: Ooo! Brawo)

(Oklaski)

Na 90...

Nie rozumiem powodów tej owacji.

(Wesołość na sali)

(Senator Czesław Ryszka: Czego Platforma nie rozumie?)

Na 90 obecnych senatorów 50 głosowało za, 35 – przeciw, 5 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 79)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Budowa Kampusu 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego”.

Powracamy do rozpatrzenia punktu jedenastego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego.

(marszałek B. Borusewicz)

W przerwie w obradach odbyło się posiedzenie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, która ustosunkowała się do przedstawionych w toku debaty wniosków i przygotowała sprawozdanie w tej sprawie.

Znajduje się ono w druku nr 525Z.

Proszę sprawozdawcę, pana senatora Jana Olecha, o przedstawienie sprawozdania komisji.

(Rozmowy na sali)

Proszę państwa, ja będę mówił jeszcze ciszej.

Proszę bardzo.

Senator Jan Olech:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Przekazuję sprawozdanie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Komisja na posiedzeniu w dniu dzisiejszym, 22 kwietnia, po rozpatrzeniu wniosków zgłoszonych 21 kwietnia w toku debaty nad ustawą o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego, wnosi, aby Wysoki Senat raczył przyjąć tę ustawę bez poprawek.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Zgłasza się pan senator wnioskodawca Wojciech Skurkiewicz.

Proszę bardzo, Panie Senatorze.

Senator Wojciech Skurkiewicz:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Jako że Prawo i Sprawiedliwość jest bardzo odpowiedzialną partią i zależy nam, aby pieniądze trafiły jak najszybciej do rybaków, wycofuję swoją poprawkę. Proszę, aby pan marszałek ją wykreślił z katalogu.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję.

Czy ktoś podejmuje tę poprawkę? Nie. Dobrze.

Przystępujemy do głosowania.

W pierwszej kolejności zostanie przeprowadzone głosowanie nad wnioskiem...

(Głos z sali: Najpierw bez poprawek.)

Aha, dobrze.

Przystępujemy zatem do głosowania nad wnioskiem o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Przycisk obecności.

Kto jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 89 obecnych senatorów 88 głosowało za, 1 nie głosował. (Głosowanie nr 80)

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego.

Powracamy do rozpatrzenia punktu dwunastego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Organizacją Narodów Zjednoczonych o wykonywaniu wyroków Międzynarodowego Trybunału Karnego dla byłej Jugosławii, sporządzonej w Hadze dnia 18 września 2008 r.

Komisja Spraw Zagranicznych oraz Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji przedstawiły jednobrzmiące projekty uchwał, w których wnoszą o przyjęcie tej ustawy bez poprawek. To druki nr 519A i 519B.

Przystępujemy do głosowania nad przedstawionym przez komisje projektem uchwały.

Przycisk obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 87 obecnych senatorów 86 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. (Głosowanie nr 81)

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Organizacją Narodów Zjednoczonych o wykonywaniu wyroków Międzynarodowego Trybunału Karnego dla byłej Jugosławii, sporządzonej w Hadze dnia 18 września 2008 r.

Powracamy do rozpatrzenia punktu trzynastego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o partiach politycznych, ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, ustawy – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw.

W przerwie w obradach odbyło się posiedzenie Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji oraz Komisji Budżetu i Finansów Publicznych, które ustosunkowały się do przedstawionych w toku debaty wniosków i przygotowały wspólne sprawozdanie w tej sprawie. Znajduje się ono w druku nr 532Z.

Proszę zatem sprawozdawcę, pana senatora Kazimierza Kleinę, o przedstawienie sprawozdania komisji.

Senator Kazimierz Kleina:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

W imieniu Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji oraz Komisji Budżetu i Finansów Publicznych przedstawiam sprawozdanie z posiedzenia obu naszych połączonych komisji

(senator K. Kleina)

dotyczące zmiany ustawy o partiach politycznych, ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, ustawy – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw. Komisje nasze zebrały się na posiedzeniu w dniu 22 kwietnia 2009 r.

Po rozpatrzeniu wniosków zgłoszonych w toku debaty w dniu 21 kwietnia 2009 r. komisje wnoszą o przyjęcie sprawozdania i o poparcie poprawek zawartych w punkcie oznaczonym rzymską trójką: pierwszej, drugiej, piątej, szóstej, ósmej, dziewiątej, jedenastej, dwunastej, trzynastej, szesnastej, siedemnastej i osiemnastej. Dziękuję bardzo.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję Panie Senatorze.

Czy senatorowie wnioskodawcy lub pozostali senatorowie sprawozdawcy chcą jeszcze zabrać głos?

Proszę bardzo, Panie Senatorze.

Senator Grzegorz Banaś:

Dziękuję bardzo, Panie Marszałku.

Szanowni Państwo!

Składałem wniosek o odrzucenie tej ustawy w całości. Szanowni Państwo, miały być autostrady, a jak celnie zauważyła dzisiaj prasa, będą na Euro 2012 wyroby autostradopodobne. Miały być ułatwienia dla przedsiębiorców, jedno okienko, a są trzy i trudności się piętrzą. Miały być projekty z komisji „Przyjazne Państwo”, a zostało tylko błazeństwo. Mamy jednak pięćset dni działania tego rządu i ja, przepełniony duchem koncyliacyjnym... (*Wesołość na sali*)

(*Głos z sali: To jest debata?*)

(*Głos z sali: To jest przemówienie.*)

...chcąc to pokazać i pomóc Platformie Obywatelskiej oraz rządowi Donalda Tuska...

(*Senator Krzysztof Piesiewicz: Głosowania mają być.*)

(*Senator Piotr Zientarski: Panie Senatorze, głosowanie by trwało krócej.*)

...by mógł się pochwalić oszczędnościami, w tym oszczędnościami na demokracji, wycofuję ten wniosek. Uprzejmie dziękuję. (*Oklaski*)

(*Głosy z sali: Ooo!*)

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Który to jest wniosek? Pan senator zapomniał powiedzieć.

(*Wesołość na sali*)

(*Senator Grzegorz Banaś: To wniosek o odrzucenie ustawy w całości.*)

A, ten wniosek.

(*Senator Grzegorz Banaś: Dodam, że jest to wniosek mniejszości.*)

Ale był to także wniosek pana senatora Andrzejewskiego.

Senator Piotr Andrzejewski:

Ja podtrzymuję ten wniosek w całej rozciągłości. Jestem za oszczędnościami, również jeśli chodzi o finansowanie i subwencje dla partii politycznych, ale forma naruszająca konstytucję jest niedopuszczalna. Dlatego podtrzymuję wniosek o odrzucenie. Dziękuję.

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję.

Pan senator Andrzejewski podtrzymał wniosek o odrzucenie.

Przystępujemy więc do głosowania....

Aha, przepraszam.

Wnioski w trakcie dyskusji zgłosili: pan senator Andrzejewski, senator Kleina, senator Chróścikowski i senator Gruszka. Ponadto sprawozdawcami komisji byli pan senator Banaś i pan senator Wach.

Czy jakieś... Czy chcą panowie wystąpić w tej sprawie?

Pan senator Gruszka, proszę bardzo.

Senator Tadeusz Gruszka:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Wysoka Izbo, swoją poprawkę dedykuję wnioskodawcom, członkom partii PiS. Dziękuję... To znaczy Platformy Obywatelskiej. Przepraszam.

(*Wesołość na sali*) (*Oklaski*)

(*Głos z sali: Brawo!*)

Marszałek Bogdan Borusewicz:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Przystępujemy do głosowania. W pierwszej kolejności...

(*Rozmowy na sali*)

Pan senator wyjaśnił, że to nie chodzi o PO-PiS, tylko o konkretną partię.

Przystępujemy do głosowania. W pierwszej kolejności zostanie przeprowadzone głosowanie nad wnioskiem o odrzucenie ustawy, a następnie, w wypadku odrzucenia tego wniosku, nad wnioskiem o przyjęcie ustawy bez poprawek. Głosowanie nad przedstawionymi poprawkami zostanie przeprowadzone, jeżeli ostaną odrzucone poprzednie wnioski.

Przystępujemy do głosowania nad wnioskiem mniejszości Komisji Budżetu i Finansów Publicznych i senatora Piotra Łukasza Andrzejewskiego o odrzucenie ustawy.

(marszałek B. Borusewicz)

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 88 senatorów 2 głosowało za, 51 – przeciw, 35 się wstrzymało. **(Głosowanie nr 82)**

Czyli wniosek o odrzucenie został odrzucony.

Wobec odrzucenia wniosku o odrzucenie ustawy przystępujemy do głosowania nad wnioskiem Komisji Budżetu i Finansów Publicznych o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Na 87 senatorów 49 głosowało przeciw, 38 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 83)**

Wobec odrzucenia wniosku o odrzucenie ustawy oraz wniosku o przyjęcie ustawy bez poprawek przystępujemy do głosowania nad przedstawionymi poprawkami.

Poprawka pierwsza skraca tytuł ustawy nowelizującej poprzez wskazanie jedynie tytułu podstawowej ustawy nowelizowanej.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Wyniki.

Na 88 senatorów 50 głosowało za, 38 się wstrzymało. **(Głosowanie nr 84)**

Poprawka została przyjęta.

Nad poprawkami drugą i trzynastą głosujemy łącznie. Doprecyzowują one i porządkują przepisy wprowadzające dodatkowe ograniczenia związane z wydatkowaniem przez partie polityczne środków pochodzących z subwencji budżetowych.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 89 senatorów 53 głosowało za, 36 się wstrzymało. **(Głosowanie nr 85)**

Poprawki zostały przyjęte.

Nad poprawkami trzecią i czternastą głosujemy łącznie. Modyfikują one ograniczenie wysokości wypłacanych partiom politycznym z budżetu państwa subwencji na działalność statutową w latach 2009 i 2010, wskazując, iż do dnia wejścia w życie nowelizacji raty subwencji za 2009 r. będą wypłacane w wysokości obliczonej na podstawie przepisów dotychczasowych, oraz przenosząc to ograniczenie do przepisów przejściowych nowelizacji. Poprawka zmienia także procentowe przedziały głosów decydujące o wielkości subwencji.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Wyniki.

Na 89 senatorów 3 głosowało za, 51 – przeciw, 35 się wstrzymało. **(Głosowanie nr 86)**

Poprawki zostały odrzucone.

Nad poprawkami czwartą i piętnastą głosujemy łącznie. Modyfikują one ograniczenie wysokości wypłacanych partiom politycznym z budżetu państwa subwencji na działalność statutową w latach 2009 i 2010, wskazując, iż pierwsza rata w 2009 r. będzie wypłacona w wysokości obliczonej na podstawie przepisów dotychczasowych, oraz przenosząc to ograniczenie do przepisów przejściowych nowelizacji. Poprawka zmienia także procentowe przedziały głosów decydujące o wielkości subwencji.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 89 senatorów 3 głosowało za, 48 – przeciw, 36 wstrzymało się, 2 nie głosowało. **(Głosowanie nr 87)**

Poprawki zostały odrzucone.

Poprawki piątą i szesnastą modyfikują ograniczenie wysokości wypłacanych partiom politycznym z budżetu państwa subwencji na działalność statutową w latach 2009 i 2010, wskazując, iż pierwsza rata w 2009 r. będzie wypłacona w wysokości obliczonej na podstawie przepisów dotychczasowych, oraz przenosząc to ograniczenie do przepisów przejściowych nowelizacji.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 89 senatorów 51 głosowało za, 38 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 88)**

Poprawki zostały przyjęte.

Poprawka szósta zwiększa z 10 do 15% minimalną część subwencji, którą partia polityczna będzie zobowiązana przekazywać na fundusz ekspercki. Jednocześnie poprawka usuwa ograniczenie górne, to jest maksymalną część subwencji, którą partia może przekazać na ten fundusz.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 88 senatorów 48 głosowało za, 2 – przeciw, 38 się wstrzymało. **(Głosowanie nr 89)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka siódma umożliwia wykorzystanie środków funduszu eksperckiego na organizację

(marszałek B. Borusewicz)

przez partię polityczną konferencji i sympozjów. Poprawka usuwa możliwość wykorzystywania tych środków na działalność wydawniczo-edukacyjną oraz usuwa wprowadzone przez Sejm ograniczenie wykorzystywania tych środków dotyczące finansowania ekspertyz.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 89 senatorów 2 głosowało za, 49 – przeciw, 37 wstrzymało się, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 90)**

Poprawka została odrzucona.

Poprawka ósma umożliwia wykorzystywanie środków funduszu eksperckiego na organizację przez partię polityczną konferencji i sympozjów związanych z działalnością statutową partii. Poprawka usuwa wprowadzone przez Sejm ograniczenie wykorzystywania tych środków dotyczące finansowania ekspertyz.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 88 senatorów 50 głosowało za, 38 się wstrzymało. **(Głosowanie nr 91)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka dziewiąta zobowiązuje Państwową Komisję Wyborczą do odrzucenia informacji finansowej o otrzymanej subwencji w razie naruszenia przez partię wprowadzanych ograniczeń związanych z wydatkowaniem środków pochodzących z tej subwencji oraz naruszenia obowiązku przekazywania określonej części subwencji na fundusz ekspercki.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 88 senatorów 49 głosowało za, 39 się wstrzymało. **(Głosowanie nr 92)**

Poprawka została przyjęta.

Nad poprawkami jedenastą, dwunastą i siedemnastą należy głosować łącznie. Wprowadzają one sankcję karną za naruszenie zakazu umieszczania plakatów i haseł wyborczych, których powierzchnia przekracza 2 m², oraz odsuwają stosowanie tego zakazu do wyborów zarządzonych po upływie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie nowelizacji.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 89 senatorów 52 głosowało za, 2 – przeciw, 35 się wstrzymało. **(Głosowanie nr 93)**

Poprawki zostały przyjęte.

Poprawka osiemnasta. W myśl tej poprawki nowelizacja ma wejść w życie po upływie czternastu dni od dnia jej ogłoszenia.

Przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 89 senatorów 51 głosowało za, 38 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 94)**

Poprawka została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad podjęciem uchwały w całości, ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

Proszę nacisnąć przycisk obecności.

Kto jest za? Przycisk „za”.

Kto przeciw? Przycisk „przeciw”.

Kto się wstrzymał? Przycisk „wstrzymuję się”.

Proszę o wyniki.

Na 88 obecnych senatorów 49 głosowało za, 1 – przeciw, 37 wstrzymało się od głosu, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 95)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o partiach politycznych, ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, ustawy – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw.

Powracamy do rozpatrywania punktu czternastego porządku obrad: drugie czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny.

Przypominam, że dzisiaj zostało przedstawione sprawozdanie komisji o projekcie ustawy oraz została przeprowadzona dyskusja.

Przystępujemy do trzeciego czytania projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny.

Informuję, że w tej sytuacji trzecie czytanie projektu ustawy obejmuje jedynie głosowanie.

Przypominam, że komisje po rozpatrzeniu przedstawionego przez wnioskodawców projektu ustawy wnoszą o jego przyjęcie bez poprawek – druk nr 369S.

Komisje proponują ponadto, aby Senat upoważnił senatora Zbigniewa Cichonia do reprezentowania stanowiska Senatu w dalszych pracach nad tym projektem.

Przystępujemy do głosowania nad przedstawionym przez komisje projektem ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz projektem uchwały w sprawie wniesienia do Sejmu tego projektu ustawy.

Proszę nacisnąć przycisk obecności.

Kto jest za?

(marszałek B. Borusewicz)

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 88 obecnych senatorów 87 głosowało za, 1 – przeciw. **(Głosowanie nr 96)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat przyjął ustawę o zmianie ustawy – Kodeks karny i podjął uchwałę w sprawie wniesienia do Sejmu tego projektu ustawy.

Jednocześnie informuję, że Senat upoważnił pana senatora Zbigniewa Cichonia do reprezentowania stanowiska Senatu w dalszych pracach nad tym projektem.

Powracamy do rozpatrywania punktu piętnastego porządku obrad: drugie czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego.

Przypominam, że dzisiaj zostało przedstawione sprawozdanie komisji o projekcie ustawy oraz została przeprowadzona dyskusja.

Przystępujemy do trzeciego czytania projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego.

Informuję, że w tej sytuacji trzecie czytanie projektu ustawy obejmuje jedynie głosowanie.

Przypominam, że komisje po rozpatrzeniu przedstawionego przez wnioskodawców projektu ustawy wnoszą o jego przyjęcie bez poprawek – druk nr 403S.

Komisje proponują ponadto, aby Senat upoważnił senatora Piotra Zientarskiego do reprezentowania stanowiska Senatu w dalszych pracach nad tym projektem.

Przystępujemy do głosowania nad przedstawionym przez komisje projektem ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz projektem uchwały w sprawie wniesienia do Sejmu tego projektu ustawy.

Proszę nacisnąć przycisk obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 87 obecnych senatorów 87 głosowało za. **(Głosowanie nr 97)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat przyjął projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego i podjął uchwałę w sprawie wniesienia do Sejmu tego projektu ustawy.

Jednocześnie informuję, że Senat upoważnił pana senatora Piotra Zientarskiego do reprezentowania stanowiska Senatu w dalszych pracach nad tym projektem.

Powracamy do rozpatrywania punktu szesnastego porządku obrad: drugie czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego.

Przypominam, że dzisiaj zostało przedstawione sprawozdanie komisji o projekcie ustawy oraz została przeprowadzona dyskusja.

Przystępujemy do trzeciego czytania projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego.

Informuję, że w tej sytuacji trzecie czytanie projektu ustawy obejmuje jedynie głosowanie.

Przypominam, że komisje po rozpatrzeniu przedstawionego przez wnioskodawców projektu ustawy wnoszą o jego przyjęcie bez poprawek – druk nr 401S.

Komisje proponują ponadto, aby Senat upoważnił senatora Bohdana Paszkowskiego do reprezentowania stanowiska Senatu w dalszych pracach nad tym projektem.

Przystępujemy do głosowania nad przedstawionym przez komisje projektem ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz projektem uchwały w sprawie wniesienia do Sejmu tego projektu.

Proszę nacisnąć przycisk obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki głosowania.

Na 89 obecnych senatorów 89 głosowało za. **(Głosowanie nr 98)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat przyjął projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego i podjął uchwałę w sprawie wniesienia do Sejmu tego projektu ustawy.

Jednocześnie informuję, że Senat upoważnił pana senatora Bohdana Paszkowskiego do reprezentowania stanowiska Senatu w dalszych pracach nad tym projektem.

Powracamy do rozpatrywania punktu siedemnastego porządku obrad: drugie czytanie projektu ustawy o zmianie dekretu o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym.

Przypominam, że dzisiaj zostało przedstawione sprawozdanie komisji o projekcie ustawy oraz została przeprowadzona dyskusja.

Przystępujemy do trzeciego czytania projektu ustawy o zmianie dekretu o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym.

Informuję, że w tej sytuacji trzecie czytanie projektu ustawy obejmuje jedynie głosowanie.

Przypominam, że komisje po rozpatrzeniu przedstawionego przez wnioskodawców projektu ustawy wprowadziły do niego poprawkę i wnoszą o przyjęcie przez Senat jednolitego projektu ustawy oraz projektu uchwały w sprawie wniesienia do Sejmu tego projektu ustawy – druk nr 445S.

Komisje proponują ponadto, aby Senat upoważnił pana senatora Piotra Zientarskiego do reprezentowania stanowiska Senatu w dalszych pracach nad tym projektem.

(marszałek B. Borusewicz)

Przystępujemy do głosowania nad przedstawionym przez komisję projektem ustawy o zmianie dekretu o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym oraz projektem uchwały w sprawie wniesienia do Sejmu tego projektu ustawy.

Proszę nacisnąć przycisk obecności.

Kto za?

Kto przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o wyniki.

Na 89 obecnych senatorów 89 głosowało za.

(Głosowanie nr 99)

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat przyjął projekt ustawy o zmianie dekretu o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym i podjął uchwałę w sprawie wniesienia do Sejmu tego projektu ustawy.

Jednocześnie informuję, że Senat upoważnił pana senatora Piotra Zientarskiego do reprezentowania stanowiska Senatu w dalszych pracach nad tym projektem.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu dwudziestego pierwszego porządku obrad: trzecie czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy.

Drugie czytanie tego projektu odbyło się na dwudziestym ósmym posiedzeniu Senatu w dniu 5 marca 2009 r. Senat, po przeprowadzonej dyskusji, skierował projekt ustawy do Komisji Ustawodawczej, Komisji Gospodarki Narodowej, Komisji Rodziny i Polityki Społecznej oraz Komisji Zdrowia w celu ustosunkowania się do zgłoszonych w toku dyskusji wniosków i przygotowania dodatkowego sprawozdania w tej sprawie. Znajduje się ono w druku nr 165X.

Proszę sprawozdawcę, pana senatora Mieczysława Augustyna, o przedstawienie dodatkowego sprawozdania komisji.

Senator Mieczysław Augustyn:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Połączone komisje zdecydowały o poparciu poprawki pierwszej i wnoszą o przyjęcie ustawy z tą poprawką.

(Przewodnictwo obrad obejmuje wicemarszałek Krystyna Bochenek)

Wicemarszałek Krystyna Bochenek:

Czy senatorowie wnioskodawcy chcą jeszcze zabrać głos... Co się stało?

(Rozmowy na sali)

W trakcie drugiego czytania wnioski o charakterze legislacyjnym zgłosili senator Piotr Andrzejewski i senator Tomasz Misiak. Czy któryś z nich chce zabrać głos? Nie.

Obecnie senatorowie... Nie mogą zgłaszać, bo nikt nie chce...

Przystępujemy do głosowania w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks...

Co się dzieje?

(Głos z sali: Może senatorowie mają pytania do sprawozdawców.)

Aha, dobrze, przepraszam.

Obecnie senatorowie mogą zgłaszać trwające nie dłużej niż minutę zapytania do sprawozdawców i wnioskodawców w związku z przedstawionym dodatkowym sprawozdaniem.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zgłosić takie pytanie? Nie.

Przystępujemy do głosowania w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy.

W pierwszej kolejności zostaną przeprowadzone głosowania nad poprawkami według kolejności przepisów projektu, jest to w druku nr 165X, a następnie nad przyjęciem projektu z druku nr 165S w całości ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

Przystępujemy do głosowania nad poprawkami.

Poprawka pierwsza wskazuje, że do dwuletniego okresu pracy na podstawie terminowych umów o pracę, po upływie którego pracodawca jest obowiązany wydać pracownikowi świadectwo pracy, wlicza się także okres zatrudnienia na podstawie umowy o pracę na okres próbny.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności. Coś tu się rozłącza. To jeszcze raz.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Proszę o wyniki.

Na 89 obecnych senatorów 54 głosowało za, 35 było przeciwnego zdania. **(Głosowanie nr 100)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka druga zmierza do tego, aby w razie śmierci pracodawcy lub wystąpienia innych przeszkód w uzyskaniu świadectwa pracy sąd pracy na żądanie pracownika w wyroku o ustalenie istnienia stosunku pracy określał okres zatrudnienia oraz informacje niezbędne do ustalenia jego uprawnień ze stosunku pracy i uprawnień z ubezpieczenia społecznego.

Obecność?

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Proszę o wyniki.

Na 89 obecnych senatorów 39 głosowało za, 49 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 101)**

Przystępujemy do głosowania nad przyjęciem projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy w całości ze zmianami wynikającymi z przyjętych

(wicemarszałek K. Bochenek)

poprawek oraz nad projektem uchwały w sprawie wniesienia do Sejmu tego projektu ustawy.

Komisje proponują, aby Senat upoważnił senatora Tomasza Misiaka do reprezentowania Senatu w dalszych pracach nad projektem tej ustawy.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę o podanie wyników.

Na 89 obecnych senatorów 53 głosowało za, 35 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 102)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat przyjął projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy i podjął uchwałę w sprawie wniesienia do Sejmu tego projektu ustawy.

Jednocześnie informuję, że Senat upoważnił senatora Misiaka do reprezentowania Senatu w dalszych pracach.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu dwudziestego drugiego porządku obrad: trzecie czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy o związkach zawodowych.

Drugie czytanie tego projektu odbyło się na trzydziestym posiedzeniu Senatu 2 kwietnia 2009 r.

Senat po przeprowadzonej dyskusji skierował projekt ustawy do Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji w celu ustosunkowania się do zgłoszonych w toku dyskusji wniosków i przygotowania dodatkowego sprawozdania w tej sprawie. Znajdą to państwo w druku nr 351X.

Proszę sprawozdawcę, senatora Bohdana Paszkowskiego, o przedstawienie dodatkowego sprawozdania komisji.

Senator Bohdan Paszkowski:

Na posiedzeniu dnia 2 kwietnia bieżącego roku komisje poparły wniosek pierwszy. Dziękuję. (*Wesołość na sali*) (*Oklaski*)

Wicemarszałek Krystyna Bochenek:

Ja też dziękuję.

Proszę sprawozdawcę mniejszości połączonych komisji, senatora Zientarskiego, o przedstawienie wniosków mniejszości.

Proszę, Panie Senatorze.

(*Senator Piotr Zientarski:* Nie wypowiadam się.)

Nie wypowiada się pan. Pan tak przekładał okulary i kartki, że myślałam, że się pan przygotowuje.

Czy senatorowie wnioskodawcy, senatorowie Cichoń i Paszkowski, chcą jeszcze zabrać głos? Nie.

Obecnie senatorowie mogą zgłaszać trwające nie dłużej niż minutę zapytania do sprawozdawców

i wnioskodawców w związku z dodatkowym sprawozdaniem, którego senator nie chciał przedstawić.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zgłosić takie pytania? Nie ma chętnych.

Przystępujemy do głosowania w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o związkach zawodowych.

W pierwszej kolejności zostaną przeprowadzone głosowania nad poprawkami według kolejności przepisów projektu z druku nr 351X, a następnie nad przyjęciem projektu z druku nr 351S w całości ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

Przystępujemy do głosowania nad przedstawionymi poprawkami.

Przyjęcie poprawki pierwszej wyklucza głosowanie nad poprawką drugą.

Poprawka pierwsza usuwa z projektu ustawy przepis, na podstawie którego zachowanie osoby kierującej działalnością związkową, polegające na reprezentowaniu praw i interesów pracownika niezrzeszonego w związku wobec pracodawcy wbrew woli pracownika, stanowiłoby wykroczenie zagrożone karą grzywny albo ograniczenia wolności.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Wyniki.

Na 87 obecnych senatorów 83 głosowało za, 1 był przeciwnego zdania, 3 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 103)**

Poprawka została przyjęta, w związku z tym nie głosujemy nad poprawką drugą.

Przystępujemy teraz do głosowania nad przyjęciem projektu ustawy o zmianie ustawy o związkach zawodowych w całości ze zmianami wynikającymi z przyjętej poprawki oraz nad projektem uchwały w sprawie wniesienia do Sejmu tego projektu ustawy.

Komisje proponują, aby Senat upoważnił senatora Bohdana Paszkowskiego do reprezentowania Senatu w dalszych pracach nad projektem tej ustawy.

Głosujemy.

Obecność?

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Dziękuję.

Proszę o wyniki.

Na 87 obecnych senatorów 51 głosowało za, 34 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 104)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat przyjął projekt ustawy o zmianie ustawy o związkach zawodowych i podjął uchwałę w sprawie wniesienia do Sejmu tego projektu ustawy.

(wicemarszałek K. Bochenek)

Jednocześnie informuję, że Senat upoważnił senatora Bohdana Paszkowskiego do reprezentowania Senatu w dalszych pracach nad tym projektem.

W związku z podjętymi uchwałami proszę senatorów sprawozdawców...

(Rozmowy na sali)

Jeszcze nie skończyliśmy obrad. Uprzejmie proszę o zachowanie spokoju.

W związku z podjętymi uchwałami proszę senatorów sprawozdawców o reprezentowanie Senatu w toku rozpatrywania uchwał Senatu przez komisje sejmowe.

Informuję, że porządek obrad trzydziestego pierwszego posiedzenia Senatu został wyczerpany.

Przystępujemy do oświadczeń senatorów poza porządkiem obrad.

Przypominam, pięć minut, nie mogą to być sprawy bieżące, a nad oświadczeniem nie przeprowadza się dyskusji.

Jest kilka osób, które chcą skorzystać z możliwości wygłoszenia oświadczeń. Są to w kolejności senatorowie Tadeusz Skorupa, Czesław Ryszka, Ryszard Bender i Stanisław Kogut.

Zapraszam senatora Tadeusza Skorupę.

Senator Tadeusz Skorupa:

Pani Marszałek! Wysoka Izbo!

Oświadczenie kieruję do ministra sprawiedliwości, prokuratora generalnego Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Czumy.

Zwracam się...

(Rozmowy na sali)

Wicemarszałek Krystyna Bochenek:

Przepraszam, Pani Senatorze, ale trudno w takich warunkach pracować.

Proponuję, żeby państwo senatorowie, którzy chcą opuścić salę, uczynili to, a potem spokojnie pan senator wygłosi oświadczenie. Jeszcze moment.

Proszę.

Senator Tadeusz Skorupa:

Oświadczenie kieruję do ministra sprawiedliwości, prokuratora generalnego Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Czumy.

Zwracam się do pana ministra w związku z wnoszonymi do mnie prośbami byłych bądź obecnych aplikantów notarialnych, którzy sygnalizują niezwykle trudną i niekorzystną sytuację aplikantów notarialnych pochodzących z naboru z grudnia 2005 r. Według nich do dnia dzisiejszego minister sprawiedliwości nie wyznaczył termi-

nu egzaminu notarialnego dla tej właśnie grupy, nie zrobił tego w 2008 r. Jest to w historii pierwszy taki przypadek, kiedy nie wyznaczono terminu egzaminu w danym roku szkoleniowym, mimo ukończenia aplikacji przez około stu aplikantów w całym kraju.

Problem dotyczący sytuacji aplikantów notarialnych z naboru z grudnia 2005 r., w tym braku terminu egzaminu, sygnalizował rzecznik praw obywatelskich w piśmie do ministra sprawiedliwości z dnia 21 stycznia 2008 r., znak RPO 571 809/I 07 KŁ. Niestety bez efektu.

Panie Ministrze, sytuacja młodych prawników jest faktycznie zła, gdyż zgodnie z obowiązującymi przepisami po zakończeniu aplikacji notarialnej automatycznie tracą oni status aplikantów notarialnych, bez egzaminu nie są też asesorami notarialnymi, a zatem mimowolnie narusza się ich prawa korporacyjne, a w zasadzie ich pozbawia.

Jak podkreślają w swoich pismach, istnieje możliwość wybrnięcia z tej sytuacji. Mianowicie możliwość wyznaczania dodatkowych terminów egzaminu notarialnego dla aplikantów, którzy na aplikacje notarialne zdali w dniu 10 grudnia 2005 r., daje przepis art. 17 ustawy z dnia 20 lutego 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze, ustawy o radcach prawnych i ustawy – Prawo o notariacie.

Zależy to jednak od dobrych chęci i dobrej woli pana ministra. O taką dobrą wolę wraz z tymi młodymi ludźmi bardzo proszę. Dziękuję.

Wicemarszałek Krystyna Bochenek:

Ja też dziękuję.

Zapraszam senatora Czesława Ryszkę.

Senator Czesław Ryszka:

Dziękuję, Pani Marszałek.

Oświadczenie senatorów Prawa i Sprawiedliwości, skierowane do marszałka Senatu Bogdana Borusewicza oraz premiera Donalda Tuska, w sprawie skandalicznego głosowania polskich deputowanych w Parlamencie Europejskim.

Panie Marszałku! Panie Premierze!

7 maja 2008 r. Senat Rzeczypospolitej Polskiej podjął uchwałę w sprawie przywrócenia pamięci zbiorowej Polaków bohaterskiej postaci rotmistrza Witolda Pileckiego, uznając go za godny wzór Polaka bez reszty oddanego sprawom ojczyzny.

Przypominamy, że zamordowany przez komunistów w warszawskim więzieniu przy Rakowieckiej jeden z największych bohaterów Polski podziemnej rotmistrz Witold Pilecki był oficerem rezerwy Wojska Polskiego, zmobilizowanym ponownie w 1939 r., współzałożycielem Tajnej Armii Polskiej, dobrowolnym więźniem KL Auschwitz, oficerem Komendy Głównej Armii Krajowej i organi-

(senator C. Ryszka)

zacji „NIE”, wreszcie więźniem politycznym okresu stalinowskiego i ofiarą komunistycznego mordu sądowego. Znany był pod pseudonimami „Witold”, „Tomek”, „Romek” i pod konspiracyjnymi nazwiskami „Tomasz Serafiński”, „Roman Jezierski”, „Leon Bryjak”, „Jan Uznański”, „Witold Smoliński” oraz kryptonimem organizacji „NIE”, „T-IV”. Dziś jest legendą Polski walczącej z obu okupantami, legendą, która nie ma należnego blasku w wolnej Polsce.

Mimo wielokrotnych i długoletnich starań o rewizję wyroku dopiero 28 września 1990 r. nastąpiło „uniewinnienie” Witolda Pileckiego. Podkreślono niesprawiedliwy charakter wydanych wyroków oraz bezsporny fakt, że rotmistrz nie był szpiegiem generała Władysława Andersa, ale żołnierzem PSZ na Zachodzie i wykonywał powierzone sobie zadania. Sąd III RP docenił wysoce patriotyczną postawę niesłusznie skazanych. Mimo tego wyroku pozostaje nieodparte przeświadczenie, iż to nie rotmistrz Pilecki potrzebował rehabilitacji.

W 2006 r., pomijając sprzeciw kapituły orderowej, prezydent Lech Kaczyński odznaczył pośmiertnie rotmistrza Witolda Pileckiego, a także generała Emilia Fieldorfa, Orderem Orła Białego, najwyższym odznaczeniem Rzeczypospolitej, w uznaniu jego zasług w wiernej, niezłomnej i *usque ad finem* służbie Polsce niepodległej.

Panie Marszałku! Panie Premierze! Rotmistrz Witold Pilecki mógł zostać bohaterem Europy. Europejska Hanna Foltyn-Kubicka z PiS 1 września 2008 r. zaapelowała w Parlamencie Europejskim o poparcie dla akcji na rzecz ustanowienia 25 maja Międzynarodowym Dniem Bohaterów Walki z Totalitaryzmem. W swoim wystąpieniu wezwała do uznania rotmistrza Witolda Pileckiego za bohatera całej Europy. Zaproponowana data nie była przypadkowa. Dokładnie 25 maja 1948 r. rotmistrz Pilecki został zamordowany przez komunistów. Chodziło o to, żeby dzień jego śmierci uznać za międzynarodowy dzień bohaterów walki z totalitaryzmem.

Należy wspomnieć, że po raz pierwszy z tą inicjatywą do Parlamentu Europejskiego wystąpiła Fundacja Paradis Judaeorum. Udało jej się wówczas zainteresować pomysłem Javiera Solanę, José Manuela Barroso i Hansa-Gerta Poetteringa, którzy byli życzliwi tej inicjatywie.

2 kwietnia bieżącego roku posłowie do Parlamentu Europejskiego głosowali nad projektem rezolucji „Świadomość europejska a totalitaryzm”. Europejska Hanna Foltyn-Kubicka, przemawiając w Parlamencie Europejskim, złożyła trzy poprawki w sprawie uczczenia rotmistrza Witolda Pileckiego. Tekst poprawki dwunastej brzmiał: „Proponuję, aby dzień 25 maja (rocznicę wykonania wyroku śmierci na bohaterze z Auschwitz, rotmistrzu Witoldzie Pileckim, straconym

25 maja 1948 r.) ogłosić Międzynarodowym Dniem Bohaterów Walki z Totalitaryzmem, co będzie zarówno wyrazem szacunku i hołdu złożonego wszystkim tym, którzy walcząc z tyranią, dawali świadectwo heroizmu i prawdziwej miłości do człowieka, jak i wyraźnym wskazaniem przyszłym pokoleniom właściwej postawy w obliczu groźby totalitarnego zniewolenia”.

Trudno wyobrazić sobie lepszą okazję do zmanifestowania dumy ze swego kraju w europarlamentcie. Niestety, doszło do haniebnej kompromitacji. Dwudziestu dwóch polskich eurodeputowanych zagłosowało przeciwko ustanowieniu dnia 25 maja, rocznicy śmierci Witolda Pileckiego, Europejskim Dniem Bohaterów Walki z Totalitaryzmem. Przeciw głosowali między innymi następujący polscy eurodeputowani: Marek Aleksander Czarnecki, Janusz Onyszkiewicz, Paweł Piskorski, Grażyna Staniszevska, Andrzej Wielowieyski, Jerzy Buzek, Zdzisław Chmielewski, Urszula Gacek, Stanisław Jałowicki, Janusz Lewandowski, Jan Olbrycht, Jacek Protasiewicz, Jacek Saryusz-Wolski, Bogusław Sonik, Czesław Siekierski, Zbigniew Zaleski, Tadeusz Zwiefka, Lidia Geringer de Oedenberg, Adam Gierek, Genowefa Grabowska, Bogusław Liberadzki, Andrzej Szejna i Jan Masiel.

Uważamy, że polskich eurodeputowanych głosujących przeciwko uhonorowaniu jednego z największych bohaterów najnowszej historii swojego kraju należy napiętnować. Środowiska kombatanckie domagają się wręcz „wycofania się tych europosłów z życia politycznego”. Dodają, że „politycy podnoszący ręce przeciw uczczeniu uznanego przez cały świat za jednego z najdzielniejszych ludzi okresu II wojny światowej rotmistrza Witolda Pileckiego nie powinni w przyszłości reprezentować Polski ani w Parlamencie Europejskim, ani w polskim, ani nawet w lokalnych samorządach”.

Nie ma żadnego wytłumaczenia dla zachowania polskich eurodeputowanych. Nie usprawiedliwia ich ani to, że głosowali zgodnie z zaleceniami swoich frakcji, ani też to, że mógł je spowodować „błąd techniczny”.

(Senator Dorota Arciszewska-Mielewczyk: Tak jest.)

Cóż, nie pierwszy raz poprawność polityczna zwyciężyła nad polską racją stanu. Nie pierwszy raz europosłowie posłuchali poleceń swych frakcji, a nie sumienia. Najwyraźniej wyżej cenili logo frakcji, w której zasiadają, niż godło z Orłem Białym, którym pośmiertnie odznaczony został rotmistrz Pilecki.

Oświadczenie podpisali następujący senatorowie: Czesław Ryszka, Maciej Klima, Kazimierz Jaworski, Stanisław Kogut, Henryk Górski, Kazimierz Wiatr, Stanisław Gogacz, Ryszard Bender, Janina Fetlińska, Waldemar Kraska, Zdzisław Pupa, Tadeusz Gruszka, Wiesław Dobkowski, Wi-

(senator C. Ryszka)

told Lech Idczak, Norbert Krajczy, Bronisław Korfanty, Piotr Andrzejewski, Adam Massalski, Wojciech Skurkiewicz, Jan Dobrzyński, Stanisław Karczewski, Zbigniew Romaszewski, Stanisław Zajac, Tadeusz Skorupa, Dorota Arciszewska-Mielewczyk, Jerzy Chróścikowski, Grzegorz Banaś, Lucjan Cichosz, Bohdan Paszkowski, Przemysław Błaszczak, Władysław Ortyl, Władysław Dajczak, Stanisław Piotrowicz, Piotr Kaleta, Sławomir Sadowski. Jest tu jeszcze jedno nazwisko, którego nie potrafię odczytać. Myślę, że...

(Głosy z sali: Zbigniew Cichoń.)

Kto?

(Głosy z sali: Zbigniew Cichoń.)

Tak, ale tu jeszcze jest...

(Wicemarszałek Krystyna Bochenek: Kto nie został odczytany, niech po prostu się zgłosi.)

Warszawa, 22 kwietnia 2009 r.

Prosiłem, żeby wyraźnie się podpisywali. (Oklaski)

Wicemarszałek Krystyna Bochenek:

Dziękuję bardzo.

Zapraszam pana senatora Bendera.

(Rozmowy na sali)

(Senator Ryszard Bender: Moge, Pani Marszałek?)

Proszę bardzo, oczywiście, że tak, zapraszam.

Senator Ryszard Bender:

Pani Marszałek! Wysoki Senacie!

Oświadczenie kieruję do pana Bogdana Zdrojewskiego, ministra kultury i dziedzictwa narodowego.

Panie Ministrze!

Pragnę zwrócić pańską uwagę na fakt, że w teatrach polskich, także w Warszawie, pojawiają się spektakle kpiące z wartości chrześcijańskich, narodowych, polskich, co nierzadko połączone jest z eksponowaniem pornografii, nagości, wręcz wzajemnym katowaniem się publicznie na scenie. To sprawia, że często nie mamy już do czynienia ze sztuką, lecz jej dewiacją. Są wystawiane w Polsce sztuki drwiące również z Ojca Świętego Jana Pawła II. Taką drwinę dostrzec można bez trudu w sztuce Michała Walczaka pod tytułem „Podróż do wnętrza pokoju”. Marne, zawstydzające przedstawienie o swoistym tytule „Siostry przytulanki” pokazywane jest na scenie Teatru Na Woli. Prezentuje ono bluźnierczo-obsceniczne rzekome orgie zakonników z prostytutkami w kaplicy. Tu już powinien wkroczyć prokurator, ale ta instytucja jest jak dotąd nadmiernie wyrozumiała w takich drastycznych kwestiach. Panie Ministrze, tak dalej być nie może. Nie wolno pod pretekstem tak zwanej

nowatorskiej sztuki – będącej w istocie odległą od nowatorskiej – obrażać uczuć religijnych, patriotycznych, nie wolno łamać moralności.

Dzieją się ponadto rzeczy równie złe – z oficjalnych list teatrów, między innymi Teatru Dramatycznego w Warszawie oraz Teatru Na Woli, usuwani są krytycy teatralni, którzy mają odwagę wypowiadać się krytycznie o spektaklach słabych, a przy tym uwłaczających moralności i kpiących z polskości. Taki los spotkał między innymi panią Stankiewicz-Podhorecką, donoszą o tym media. Zwrócił się do mnie w tej sprawie doktor Jan Szafraniec, senator poprzedniej kadencji, nasz kolega.

Panie Ministrze, czy zechce pan interweniować w wymienionych przeze mnie teatrach, i w innych również, jeśli sytuacja jest tam podobna? I czy potrafi pan sprawić, aby pani Stankiewicz-Podhorecka mogła ponownie uzyskać prawa krytyka teatralnego, mimo że broni wartości chrześcijańskich, narodowych, polskich?

Podpisano: Ryszard Bender, senator.

Dziękuję. (Oklaski)

Wicemarszałek Krystyna Bochenek:

I proszę pana senatora Staszka... Stanisława... Nie, będzie słowo „senator” to musi być „Stanisław” – Stanisława Koguta.

Senator Stanisław Kogut:

Pani Marszałek! Panie i Panowie Senatorowie!

Ja swoje oświadczenie kieruję do pani minister edukacji narodowej Katarzyny Hall.

Szanowna Pani Minister!

Z dużym niepokojem przyjąłem wiadomość o planach likwidacji szkolnych punktów konsultacyjnych przy polskich placówkach w krajach arabskich, a w szczególności – szkolnego punktu konsultacyjnego przy Ambasadzie Rzeczypospolitej Polskiej w Kuwejcie. Społeczność polska w Kuwejcie liczy około czterystu pięćdziesięciu osób. W większości są to specjaliści zatrudnieni na kontraktach, którzy przebywają w Kuwejcie wraz z rodzinami. Mieszka tam również kilkadziesiąt rodzin polsko-arabskich, w tym kilkanaście polsko-kuwejckich. Likwidacja szkolnego punktu konsultacyjnego byłaby niewątpliwie niewymierną stratą dla całej młodzieży polskiej przebywającej w tym kraju.

W kontekście planu Ministerstwa Edukacji Narodowej pragnę zwrócić uwagę pani minister na szersze konsekwencje decyzji o likwidacji szkolnych punktów konsultacyjnych. W mojej opinii, będzie ona rzutowała między innymi na obecność polskich specjalistów w krajach arabskich. Jestem przekonany, że dla tych uczniów, którzy przebywają za granicą czasowo, z rodzi-

(senator S. Kogut)

cami, i planują powrót do Polski oraz kontynuowanie nauki w kraju, korzystanie ze szkolnego punktu konsultacyjnego jest gwarantem łatwiejszego powrotu do polskiej szkoły. Samodzielna nauka, taka na odległość, jest w tym przypadku mniej korzystnym rozwiązaniem. Brak szkolnego punktu konsultacyjnego może być zatem powodem wyjazdu na zagraniczny kontrakt obywatela polskiego bez rodziny lub nawet przesłanką do rezygnacji w ogóle z możliwości takiego wyjazdu. Tymczasem wiele polskich firm jest zainteresowanych kontraktami zagranicznymi w Kuwejcie i w innych krajach arabskich. Państwo stara się wspierać polskie przedsiębiorstwa w nawiązywaniu kontaktów gospodarczych, kładąc nacisk na tak zwaną dyplomację ekonomiczną. Senat Rzeczypospolitej Polskiej również angażuje się w takie działania, organizując misje gospodarcze towarzyszące delegacjom oficjalnym. Plany likwidacji szkolnych punktów konsultacyjnych są więc sprzeczne ze wspomnianą polityką promocji gospodarczej Polski, gdyż nie ułatwiają decyzji o wyjeździe polskiej rodziny w związku z czasowym kontraktem zagranicznym jednego lub obojga rodziców.

Nie mniej ważnym argumentem przemawiającym przeciwko likwidacji szkolnych punktów konsultacyjnych jest odcięcie od polskości dzieci z małżeństw mieszanych. Przede wszystkim będzie to oznaczało istotne zubożenie znajomości języka polskiego – jednego z dwóch języków ojczystych młodych obywateli polskich mieszkających na stałe za granicą. Podtrzymanie tej znajomości za pośrednictwem kształcenia korespondencyjnego jest w tym przypadku całkowicie nierealne. Podstawowe braki w wiedzy, podobnie jak brak umiejętności wypowiedzenia się w mowie i na piśmie, będą skutkowały również rezygnacją ze starań o podjęcie studiów wyższych w Polsce przez takie młode osoby, a co za tym idzie – trwałym zerwaniem więzi z krajem. Likwidacja szkolnych punktów konsultacyjnych oznaczałaby również zubożenie form kultywowania przez młode pokolenie polskości. Szkolne punkty konsultacyjne pełnią bowiem także ważną rolę ośrodka spotkań i promocji kultury polskiej w środowisku młodzieży zamieszkałej poza granicami naszego kraju.

Te argumenty, mam nadzieję, przekonują panią minister, że szkody, jakie mogą zostać wyrządzone przez likwidację szkolnego punktu konsultacyjnego przy Ambasadzie Rzeczypospolitej Polskiej w Kuwejcie i przy polskich placówkach w innych krajach tego regionu będą dużo większe niż ewentualne oszczędności finansowe, jakie udałoby się w ten sposób poczynić. Przewaga negatywnych skutków takiej decyzji wydaje mi się

jeszcze bardziej wyraźna, jeśli weźmiemy pod uwagę, że obecna organizacja pracy, wyposażenie i obsada kadrowa szkolnych punktów konsultacyjnych są i tak oszczędną formą wspomagania kształcenia polskiej młodzieży za granicą. Będę wdzięczny za zajęcie przez panią minister bardzo pozytywnego stanowiska w tej sprawie.

Dziękuję, Pani Marszałek.

Wicemarszałek Krystyna Bochenek:

Ja też dziękuję bardzo.

A to jest tutaj do stenogramu.

I proszę pana senatora Zbigniewa Cichonia.

Senator Zbigniew Cichon:

Pani Marszałek! Wysoki Senacie!

Ja chciałbym skierować swoje oświadczenie do ministra sprawiedliwości. Porusza ono kwestię, która bulwersuje osoby stykające się z pracą sądów. Mianowicie niedawno pojawiło się ogłoszenie w sekretariatach sądów, że na podstawie decyzji ministra sprawiedliwości wymagana jest zgoda sądu na wykonywanie przez strony postępowania zdjęć akt sądowych. Chciałbym zwrócić uwagę, że jest to sprzeczne z zasadą dostępności tych akt dla stron postępowania. Jest wyraźny przepis, tak w kodeksie postępowania karnego, jak i cywilnego, gdzie mowa, że strony mogą sporządzać odpisy akt i żądać ich uwierzytelnienia przez sąd. Zważywszy na postęp techniczny, wynika z tego, że strony mogą także robić zdjęcia tych akt, bo jest to wtedy wykonywanie tej samej czynności, tyle że za pomocą innej techniki. Wobec tego uważam, że takie zarządzenie ministra sprawiedliwości, jeżeli zostało wydane, kłóci się ze wspomnianymi przeze mnie przepisami, jak również z art. 6 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, gwarantującym prawo do rzetelnego procesu. Jednym z elementów tego rzetelnego procesu jest wszak możliwość zapoznania się z aktami sprawy, w tym również wykonania czy to odbitek kserograficznych, czy zdjęć – no nikt nie ma tak genialnej pamięci, żeby zapamiętać wszystko, co przeczyta – a jest mu to potrzebne, niezbędne do właściwego prowadzenia sprawy. Dlatego apeluję, a wręcz wzywam pana ministra sprawiedliwości, jeżeli takowe zarządzenie wydał – co się, szczerze mówiąc, nie bardzo mieści w kategoriach prawa – aby je cofnął.

Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Krystyna Bochenek:

Dziękuję.

Zapraszam pana senatora Piotra Klimowicza, a potem Lucjana Cichosza.

Senator Paweł Klimowicz:

Pani Marszałek! Szanowni Państwo!

Zwracam się z wnioskiem do pana Macieja Nowickiego, ministra środowiska, o przedstawienie informacji o stanie realizacji zadań państwa w zakresie ochrony przed powodzią w odniesieniu do miasta Krakowa z uwzględnieniem następujących spraw.

Po pierwsze, terminu, w jakim sporządzone zostanie studium ochrony przeciwpowodziowej dla rzeki Wisły wymagane przepisami prawa wodnego.

Po drugie, stanowiska pana ministra w sprawie budowy tak zwanego kanału krakowskiego, inwestycji planowanej od ponad stu lat. Czy w dającej się przewidzieć perspektywie możliwe jest zaangażowanie budżetu państwa w finansowanie takiej inwestycji?

Po trzecie, stanu obwałowań na rzece Wiśle, w tym zwłaszcza na obszarze miasta Krakowa. Czy budżet państwa przewiduje nakłady na ich modernizację?

Po czwarte, programu wieloletniego dla rzeki Wisły i jej dorzeczy. Czy pan minister przewiduje sfinalizowanie prac zmierzających do ustanowienia takiego programu?

I po piąte, ewentualnych zmian w prawie potrzebnych do usprawnienia procesów inwestycyjnych związanych z modernizacją i budową urządzeń wodnych. Czy przewiduje się dokonanie takich zmian?

Proszę o ustosunkowanie się w szczególności do załączonej propozycji wprowadzenia przepisu szczególnego do ustawy – Prawo wodne.

I tutaj na piśmie, Pani Marszałek, złożę tę propozycję.

Jednocześnie pragnę wskazać, że zgodnie z informacjami uzyskanymi od przedstawicieli administracji lokalnej modernizacja wałów, a właściwie ich budowa na rzece Wiśle na obszarze miasta Krakowa, właściwie została zatrzymana. Przyczyną takiego stanu rzeczy ma być przede wszystkim brak środków finansowych. Mając zatem na względzie skalę potencjalnych zagrożeń, jakie mogą wynikać z zaniechań w realizacji profilaktyki przeciwpowodziowej, proszę pana ministra o zajęcie stanowiska w opisanym zakresie.

Drugie oświadczenie skierowane jest do pani minister zdrowia Ewy Kopacz. Ono zostało podpisane przez przewodniczącego senackiej Komisji Zdrowia pana Władysława Sidorowicza, pana senatora Rafała Muchackiego, senatora Michała Okłę, senatora Henryka Woźniaka, senatora Zbigniewa Pawłowicza i senatora Ryszarda Góreckiego.

W oświadczeniu tym zwracamy się do pani minister o przedstawienie aktualnej informacji o stanie prac nad programem pod nazwą „Przebudowa Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Krakowie-Prokocimiu”.

Doceniając dotychczasowe prace pani minister w tej sprawie, wyrażamy przekonanie, że sprawa powinna zostać przedstawiona Radzie Ministrów w terminie, który umożliwi rozpoczęcie realizacji programu w roku 2009. Zgodnie z pismem pani minister do marszałka Senatu RP miało to nastąpić po zakończeniu uzgodnień zewnętrznych. Termin wyznaczono na 21 stycznia 2009 r.

Uzasadnienie merytoryczne podjęcia programu było wielokrotnie przedstawiane i znalazło poparcie nie tylko u senatorów z senackiej Komisji Zdrowia, ale również u pani minister. Zwracamy się zatem z prośbą o przedstawienie informacji o terminie, w którym przewidywane jest rozstrzygnięcie sprawy przez Radę Ministrów.

Z poważaniem: senatorowie Komisji Zdrowia Senatu RP, których imiona i nazwiska wcześniej odczytałem. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Krystyna Bochenek:

Bardzo dziękuję.

Jako ostatni do wygłoszenia przemówienia zgłosił się pan senator Cichosz.

Czy pani senator też chce? Nie. Dziękuję.

Senator Lucjan Cichosz:

Pani Marszałek! Szanowne Panie Senator! Szanowni Panowie Senatorowie!

Swoje oświadczenie kieruję do pani minister zdrowia Ewy Kopacz.

Szanowna Pani Minister!

Do mojego biura wpłynęło stanowisko Rady Powiatu w Krasnymstawie, w sprawie płatności za zrealizowane w roku 2008 świadczenia zdrowotne oraz algorytmu podziału środków na poszczególne oddziały wojewódzkie przez centralę Narodowego Funduszu Zdrowia, o następującej treści.

„Samorząd powiatu krasnostawskiego z niepokojem obserwuje sytuację w Samodzielnym Publicznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Krasnymstawie dotyczącą realizacji świadczeń zdrowotnych i płatności za ich wykonanie.

Otóż w roku 2008 SP ZOZ wykonał świadczenia zdrowotne ponad zakontraktowaną wartość w wysokości 2 milionów 300 tysięcy zł. Wykonanie tej ilości świadczeń wynikało z konieczności zabezpieczenia zdrowotnego mieszkańców powiatu krasnostawskiego. Koszty wykonania świadczeń ponadplanowych są wysokie i wpływają niekorzystnie na bieżącą sytuację finansową. Wykonanie ich było zaś bezwzględnie konieczne.

Mamy świadomość – piszą dalej radni Rady Powiatu – że lubelski oddział wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia zrealizował swój plan finansowy. Dlatego też wnosimy o zmianę algorytmu

(senator L. Cichosz)

mu podziału środków finansowych na poszczególne oddziały wojewódzkie Narodowego Funduszu Zdrowia w taki sposób, by oddziały mogły prowadzić jednakową politykę finansowania świadczeń ponad limit wobec świadczeniodawców.

Obecnie zauważamy, że niektóre oddziały wojewódzkie NFZ po zapłaceniu świadczeń ponad limit mają do swojej dyspozycji nadwyżki. W niektórych brakuje środków na zapłacenie ponad limit świadczeń ratujących życie. Taki stan rzeczy powoduje nierówność traktowania świadczeniodawców w poszczególnych województwach i niekorzystnie wpływa na ich sytuację finansową.

Wnosimy wobec tego o spowodowanie zapłaty za wykonane świadczenia i wprowadzenie nowego algorytmu podziału środków na poszczególne oddziały w taki sposób, by świadczeniodawcy w całym kraju mieli jednakowe możliwości realizowania swoich zadań.”

Przewodniczący Rady Powiatu zwraca się z apelem do parlamentarzystów ziemi lubelskiej o wsparcie i włączenie się w realizację wniosku, co niniejszym czynię, zwracając się do pani minister z prośbą o podjęcie stosownych działań uwzględniających stanowisko Rady Powiatu w Krasnymstawie.

Mam przed sobą pismo wystosowane do pani minister przez Zarząd Województwa Lubelskiego z tym samym apelem. 24 marca 2009 r. zostało do pani minister przekazane pismo, w którym zarząd województwa również zwraca się o zlikwidowanie dysproporcji w podziale środków finansowych, jakie Narodowy Fundusz Zdrowia otrzymuje na finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej. Tak samo jak w powiecie krasnostawskim jest na całym obszarze województwa lubelskiego, także w szpitalach poziomu wojewódzkiego.

Bardzo proszę panią minister, aby zechciała nad tym się pochylić.

Pani Marszałek, ja mam trzy oświadczenia. Czy wszystkie czytać?

**Wicemarszałek
Krystyna Bochenek:**

Jeśli pan chce, to proszę czytać. Ale może lepiej je złożyć. One są na piśmie?

(Senator Zbigniew Cichoń: Tak.)

To jak pan woli, wybór należy do pana, Panie Senatorze.

Senator Zbigniew Cichoń:

To ja do protokołu złożę jeszcze oświadczenie skierowane do pana ministra rolnictwa i rozwoju wsi Marka Sawickiego, jak również oświadczenie skierowane do wiceprezesa Rady Ministrów, ministra spraw wewnętrznych i administracji Grzegorza Schetyny. Dziękuję bardzo.

**Wicemarszałek
Krystyna Bochenek:**

Bardzo dziękuję panu, dziękujemy serdecznie.

Informuję państwa senatorów, że oświadczenia złożone do protokołu zostaną zamieszczone w urzędowej wersji sprawozdania stenograficznego.

Proszę teraz senatora sekretarza o komunikaty... Komunikatów nie ma.

Informuję tych, którzy dotrwali do końca, że protokół trzydziestego pierwszego posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej siódmej kadencji zostanie udostępniony senatorom w terminie trzydziestu dni po posiedzeniu Senatu w Biurze Prac Senackich w pokoju nr 255.

Zamykam trzydzieste pierwsze posiedzenie Senatu Rzeczypospolitej Polskiej siódmej kadencji.

(Wicemarszałek trzykrotnie uderza laską marszałkowską)

(Koniec posiedzenia o godzinie 17 minut 09)

Wyniki głosowań

	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
1 Ł.M. Abgarowicz	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+
2 M. Adamczak	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+
3 P.Ł. Andrzejewski	+	+	+	.	-	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4 D.I. Arciszewska-Mielewczyk	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
5 M. Augustyn	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+
6 G.P. Banaś	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
7 R.J. Bender	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
8 J. Bergier	+	+	+	.	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+
9 S. Bisztyga	.	.	.	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+
10 P.J. Błaszczak	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
11 K. Bochenek	.	.	.	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+
12 B.M. Borusewicz	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
13 B. Borys-Damięcka	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+
14 J.M. Chróścikowski	.	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
15 Z.J. Cichoń	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
16 L. Cichosz	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
17 W. Cimoszewicz
18 G. Czelej	.	.	.	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
19 W. Dajczak	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
20 W.J. Dobkowski	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
21 J. Dobrzyński	.	.	.	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
22 J. Duda
23 J. Fetlińska	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
24 P.K. Głowski	.	.	.	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+
25 S. Gogacz	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
26 S.A. Gorczyca	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	+	-	-	+	+	+	+	+	+
27 R.J. Górecki	.	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
28 H. Górski	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
29 M.T. Grubski	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+
30 P.A. Gruszczyński	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+
31 T.J. Gruszka	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
32 A.S. Grzyb	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+
33 W.L. Idczak	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
34 S.A. Iwan	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+
35 K. Jaworski	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
36 S. Jurcewicz	.	.	.	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+
37 P.M. Kaleta	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
38 S. Karczewski	.	.	.	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
39 L. Kieres	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+
40 K.M. Kleina	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+
41 M. Klima	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
42 P. Klimowicz	.	.	.	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+
43 R. Knosala	.	.	.	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+
44 S. Kogut	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
45 M. Konopka	.	.	.	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+
46 B.J. Korfanty	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
47 S. Kowalski	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+
48 N.J. Krajczy	+	+	+	?	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
49 W.J. Kraska	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
50 K. Kwiatkowski	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+
51 R.E. Ludwiczuk
52 K. Majkowski
53 A. Massalski	#	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
54 Z.H. Meres	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	
55 T. Misiak
56 A. Misiołek	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	
57 A.A. Motyczka	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	
58 R.K. Muchacki	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	
59 I. Niewiarowski	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	
60 M. Okła	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	
61 J. Olech	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	
62 W.Z. Ortyl	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
63 A. Owczarek	+	+	+	+	.	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	
64 M. Pańczyk-Pozdziej	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	
65 B.J. Paszkowski	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
66 Z.M. Pawłowicz	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	
67 A. Person	
68 A.K. Piechniczek	.	.	.	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+	
69 K.M. Piesiewicz	
70 S. Piotrowicz	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
71 Z.S. Pupa	.	.	.	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
72 J.W. Rachoń	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	
73 M.D. Rocki	.	.	.	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	
74 Z. Romaszewski	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
75 J. Rotnicka	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	
76 J. Rulewski	.	.	.	+	-	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	
77 C.W. Ryszka	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
78 S. Sadowski	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
79 J. Sepioł	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	
80 W. Sidorowicz	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	
81 T.W. Skorupa	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
82 W. Skurkiewicz	+	+	+	?	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	#	+	+	+	+	.	
83 E.S. Smulewicz	+	-	-	-	+	-	-	?	-	-	+	+	+	+	+	+	
84 J. Swakoń	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	
85 Z.M. Szaleniec	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	
86 A. Szewiński	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	
87 G.A. Sztark	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	
88 M. Trzciniński	-	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	
89 P. Wach	.	.	.	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	
90 K.A. Wiatr	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
91 M.S. Witczak	
92 E.K. Wittbrodt	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	
93 G.M. Wojciechowski	+	+	+	?	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
94 M. Wojtczak	.	.	.	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	
95 H.M. Woźniak	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	
96 J. Wyrowiński	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	
97 S. Zając	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
98 K.P. Zaremba	
99 P.B. Zientarski	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	
100 M. Ziółkowski	
Obecnych	68	70	70	84	86	88	89	89	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	89	90	
Za	68	70	70	81	47	40	39	41	89	41	41	41	43	39	90	90	90	90	89	90	
Przeciw	0	0	0	0	39	48	49	48	0	49	49	48	47	50	0	0	0	0	0	0	
Wstrzymało się	0	0	0	3	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
Nie głosowało	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	

	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49
1 L.M. Abgarowicz	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2 M. Adamczak	+	-	+	-	.	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+
3 P.L. Andrzejewski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4 D.I. Arciszewska-Mielewczyk	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	+	+
5 M. Augustyn	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
6 G.P. Banaś	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
7 R.J. Bender	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
8 J. Bergier	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
9 S. Bisztyga	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	#	+	+	+
10 P.J. Błaszczak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
11 K. Bochenek	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
12 B.M. Borusewicz	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	.	+	+	+	+	+	+	+	+
13 B. Borys-Damięcka	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
14 J.M. Chróścikowski	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
15 Z.J. Cichoń	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
16 L. Cichosz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
17 W. Cimoszewicz
18 G. Czelej	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
19 W. Dajczak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
20 W.J. Dobkowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
21 J. Dobrzyński	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+
22 J. Duda
23 J. Fetlińska	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	#	+	+	+	+	+	+	+	+	+
24 P.K. Głowski	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
25 S. Gogacz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
26 S.A. Gorczyca	+	-	+	-	+	-	+	+	.	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
27 R.J. Górecki	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
28 H. Górski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
29 M.T. Grubski	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
30 P.A. Gruszczyński	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
31 T.J. Gruszka	+	+	+	+	+	+	+	+	#	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
32 A.S. Grzyb	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
33 W.L. Idczak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
34 S.A. Iwan	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
35 K. Jaworski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
36 S. Jurcewicz	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
37 P.M. Kaleta	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
38 S. Karczewski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
39 L. Kieres	.	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
40 K.M. Kleina	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
41 M. Klima	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
42 P. Klimowicz	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	.	+	+	+	+	+	+	+
43 R. Knosala	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
44 S. Kogut	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
45 M. Konopka	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
46 B.J. Korfanty	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+
47 S. Kowalski	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
48 N.J. Krajczy	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+
49 W.J. Kraska	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
50 K. Kwiatkowski	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
51 R.E. Ludwiczuk
52 K. Majkowski
53 A. Massalski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	
54 Z.H. Meres	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
55 T. Misiak
56 A. Misiołek	+	-	#	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
57 A.A. Motyczka	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
58 R.K. Muchacki	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
59 I. Niewiarowski	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
60 M. Okła	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
61 J. Olech	+	-	+	-	.	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
62 W.Z. Ortyl	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
63 A. Owczarek	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	
64 M. Pańczyk-Pozdziej	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
65 B.J. Paszkowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
66 Z.M. Pawłowicz	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
67 A. Person	
68 A.K. Piechniczek	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
69 K.M. Piesiewicz	#	+	
70 S. Piotrowicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	#	+	+	+	+	+	+	+	+	
71 Z.S. Pupa	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	#	+	+	+	+	+	+	+	
72 J.W. Rachoń	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
73 M.D. Rocki	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
74 Z. Romaszewski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
75 J. Rotnicka	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
76 J. Rulewski	+	-	+	+	+	-	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
77 C.W. Ryszka	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
78 S. Sadowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
79 J. Sepioł	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
80 W. Sidorowicz	+	-	#	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
81 T.W. Skorupa	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
82 W. Skurkiewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
83 E.S. Smulewicz	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
84 J. Swakoń	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
85 Z.M. Szaleniec	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	
86 A. Szewiński	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
87 G.A. Sztark	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
88 M. Trzciniński	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
89 P. Wach	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
90 K.A. Wiatr	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
91 M.S. Witczak	
92 E.K. Wittbrodt	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
93 G.M. Wojciechowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
94 M. Wojtczak	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
95 H.M. Woźniak	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
96 J. Wyrowiński	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
97 S. Zając	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
98 K.P. Zaremba	
99 P.B. Zientarski	+	-	+	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
100 M. Ziółkowski	
Obecnych	88	90	90	90	88	90	89	89	89	89	90	88	89	90	89	90	88	90	88	91	
Za	88	38	88	39	88	38	89	89	38	38	89	87	88	90	89	90	87	90	87	91	
Przeciw	0	52	0	51	0	52	0	0	50	51	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Wstrzymało się	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Nie głosowało	0	0	2	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	

	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69
1 L.M. Abgarowicz	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2 M. Adamczak	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3 P.L. Andrzejewski	+	+	?	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	.	.
4 D.I. Arciszewska-Mielewczyk	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
5 M. Augustyn	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
6 G.P. Banaś	+	+	+	#	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
7 R.J. Bender	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
8 J. Bergier	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
9 S. Bisztyga	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
10 P.J. Błaszczak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
11 K. Bochenek	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
12 B.M. Borusewicz	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
13 B. Borys-Damięcka	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
14 J.M. Chróścikowski	+	+	+	.	.	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	+	+
15 Z.J. Cichoń	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	#	+	+	+	+	+	+	+	+	#
16 L. Cichosz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
17 W. Cimoszewicz
18 G. Czelej	+	+	+	+	+	+	#	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
19 W. Dajczak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
20 W.J. Dobkowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
21 J. Dobrzyński	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
22 J. Duda
23 J. Fetlińska	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
24 P.K. Głowski	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
25 S. Gogacz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
26 S.A. Gorczyca	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
27 R.J. Górecki	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
28 H. Górski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
29 M.T. Grubski	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
30 P.A. Gruszczyński	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
31 T.J. Gruszka	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
32 A.S. Grzyb	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
33 W.L. Idczak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
34 S.A. Iwan	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
35 K. Jaworski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
36 S. Jurcewicz	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
37 P.M. Kaleta	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
38 S. Karczewski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
39 L. Kieres	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
40 K.M. Kleina	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
41 M. Klima	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	+	+
42 P. Klimowicz	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	?	?
43 R. Knosala	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
44 S. Kogut	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
45 M. Konopka	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
46 B.J. Korfanty	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+
47 S. Kowalski	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
48 N.J. Krajczy	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
49 W.J. Kraska	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
50 K. Kwiatkowski	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
51 R.E. Ludwiczuk
52 K. Majkowski
53 A. Massalski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	.	+

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89
1 L.M. Abgarowicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
2 M. Adamczak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
3 P.L. Andrzejewski	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	?	?	?	+	+	?	?
4 D.I. Arciszewska-Mielewczyk	+	.	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?
5 M. Augustyn	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
6 G.P. Banaś	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?
7 R.J. Bender	+	+	+	+	?	+	+	-	+	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?
8 J. Bergier	+	+	#	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
9 S. Bisztyga	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	#	.	-	.	+	+	-	#	+	+
10 P.J. Błaszczak	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?
11 K. Bochenek	+	.	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
12 B.M. Borusewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	-
13 B. Borys-Damięcka	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
14 J.M. Chróścikowski	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	.	?	?	?	?	+	+	?	?
15 Z.J. Cichoń	+	+	+	+	.	+	+	-	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?
16 L. Cichosz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?
17 W. Cimoszewicz
18 G. Czelej	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?
19 W. Dajczak	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?
20 W.J. Dobkowski	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?
21 J. Dobrzyński	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?
22 J. Duda
23 J. Fetlińska	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?
24 P.K. Głowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
25 S. Gogacz	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?
26 S.A. Gorczyca	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	+	+	-
27 R.J. Górecki	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
28 H. Górski	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?
29 M.T. Grubski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
30 P.A. Gruszczyński	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
31 T.J. Gruszka	#	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?
32 A.S. Grzyb	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
33 W.L. Idczak	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?
34 S.A. Iwan	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
35 K. Jaworski	+	+	+	+	?	.	.	-	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?
36 S. Jurcewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
37 P.M. Kaleta	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?
38 S. Karczewski	+	+	+	+	.	+	+	-	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?
39 L. Kieres	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-
40 K.M. Kleina	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
41 M. Klima	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	?	.	?	?	?	?	?	?
42 P. Klimowicz	?	#	?	?	-	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
43 R. Knosala	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
44 S. Kogut	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?
45 M. Konopka	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
46 B.J. Korfanty	+	.	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?
47 S. Kowalski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
48 N.J. Krajczy	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	?	?	+	?	?	?	?
49 W.J. Kraska	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?
50 K. Kwiatkowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
51 R.E. Ludwiczuk
52 K. Majkowski
53 A. Massalski	+	+	.	+	+	+	+	-	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89
54 Z.H. Meres	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
55 T. Misiak
56 A. Misiołek	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	?	+	+	-	#	+	.
57 A.A. Motyczka	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
58 R.K. Muchacki	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
59 I. Niewiarowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
60 M. Okła	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
61 J. Olech	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
62 W.Z. Ortyl	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?
63 A. Owczarek	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
64 M. Pańczyk-Pozdziej	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
65 B.J. Paszkowski	+	.	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?
66 Z.M. Pawłowicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
67 A. Person
68 A.K. Piechniczek	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	.	+	-	-	+	+
69 K.M. Piesiewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
70 S. Piotrowicz	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?
71 Z.S. Pupa	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?
72 J.W. Rachoń	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
73 M.D. Rocki	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
74 Z. Romaszewski	+	.	.	#	+	+	+	-	+	+
75 J. Rotnicka	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
76 J. Rulewski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
77 C.W. Ryszka	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?
78 S. Sadowski	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?
79 J. Sepioł	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
80 W. Sidorowicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
81 T.W. Skorupa	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?
82 W. Skurkiewicz	+	+	.	.	+	+	+	?	+	+	+	+	.	?	?	+	+	?	?	?
83 E.S. Smulewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
84 J. Swakoń	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
85 Z.M. Szaleniec	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
86 A. Szewiński	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
87 G.A. Sztark	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?
88 M. Trzciniński	+	+	+	+	+	+	+	+	.	.	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
89 P. Wach	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
90 K.A. Wiatr	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?
91 M.S. Witczak
92 E.K. Wittbrodt	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
93 G.M. Wojciechowski	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?	?
94 M. Wojtczak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
95 H.M. Woźniak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
96 J. Wyrowiński	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
97 S. Zając	+	.	+	#	+	+	+	-	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	?
98 K.P. Zaremba
99 P.B. Zientarski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
100 M. Ziółkowski
Obecnych	91	85	88	89	89	90	90	91	90	90	89	87	88	87	88	89	89	89	89	88
Za	89	84	86	86	86	90	90	57	90	50	88	86	2	0	50	53	3	3	51	48
Przeciw	0	0	0	0	1	0	0	33	0	35	0	0	51	49	0	0	51	48	0	2
Wstrzymało się	1	0	1	1	2	0	0	1	0	5	0	1	35	38	38	36	35	36	38	38
Nie głosowało	1	1	1	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0	0	0

	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104
1 L.M. Abgarowicz	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
2 M. Adamczak	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
3 P.Ł. Andrzejewski	-	?	?	-	?	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-
4 D.I. Arciszewska-Mielewczyk	?	?	?	?	?	?	+	+	+	+	-	+	-	+	-
5 M. Augustyn	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	.	.
6 G.P. Banaś	?	?	?	+	?	?	+	+	+	+	-	+	-	+	-
7 R.J. Bender	?	?	?	?	?	?	+	+	+	+	-	+	-	+	-
8 J. Bergier	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
9 S. Bisztyga	-	+	+	+	+	#	+	+	+	+	+	-	+	+	+
10 P.J. Błaszczak	?	?	?	?	?	?	+	+	+	+	-	+	-	+	-
11 K. Bochenek	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
12 B.M. Borusewicz	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
13 B. Borys-Damięcka	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
14 J.M. Chróścikowski	?	?	?	?	?	?	+	+	+	+
15 Z.J. Cichoń	?	?	?	-	?	?	+	+	+	+	-	+	-	+	-
16 L. Cichosz	?	?	?	?	?	?	+	+	+	+	-	+	-	+	+
17 W. Cimoszewicz
18 G. Czelej	?	?	?	?	?	?	+	.	.	.	-	+	-	+	+
19 W. Dajczak	?	?	?	?	?	?	+	+	+	+	-	+	-	+	-
20 W.J. Dobkowski	?	?	?	?	?	?	+	+	+	+	-	+	-	+	-
21 J. Dobrzyński	?	?	?	?	?	?	+	+	+	+	-	+	-	+	-
22 J. Duda
23 J. Fetlińska	?	?	?	?	?	?	+	+	+	+	-	+	-	+	-
24 P.K. Głowski	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
25 S. Gogacz	?	?	?	?	?	?	+	+	+	+	-	+	-	+	-
26 S.A. Gorczyca	+	+	.	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
27 R.J. Górecki	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
28 H. Górski	?	?	?	?	?	?	+	+	+	+	-	+	-	+	-
29 M.T. Grubski	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
30 P.A. Gruszczyński	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
31 T.J. Gruszka	?	?	?	?	?	?	+	+	+	+	-	+	-	+	-
32 A.S. Grzyb	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
33 W.L. Idczak	?	?	?	?	?	?	+	+	+	+	-	+	-	+	-
34 S.A. Iwan	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
35 K. Jaworski	?	?	?	?	?	?	+	+	+	+	-	+	-	+	-
36 S. Jurcewicz	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
37 P.M. Kaleta	?	?	?	?	?	?	+	+	+	+	-	+	-	+	-
38 S. Karczewski	?	?	?	?	?	?	+	+	+	+	-	+	-	+	-
39 L. Kieres	+	+	+	+	-	+	+	+
40 K.M. Kleina	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
41 M. Klima	?	?	?	?	?	?	+	+	+	+	-	+	?	+	-
42 P. Klimowicz	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	?	?
43 R. Knosala	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
44 S. Kogut	?	?	?	?	?	?	+	+	+	+	-	+	-	+	-
45 M. Konopka	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
46 B.J. Korfanty	?	?	?	?	?	?	+	+	+	+	-	+	-	+	-
47 S. Kowalski	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
48 N.J. Krajczy	?	?	?	?	?	?	+	+	+	+	-	+	-	+	-
49 W.J. Kraska	?	?	?	?	?	?	+	+	+	+	-	+	-	+	-
50 K. Kwiatkowski	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
51 R.E. Ludwiczuk
52 K. Majkowski
53 A. Massalski	?	?	?	?	?	?	+	+	+	+	-	+	-	+	-

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

Przemówienia senatorów
przekazane do protokołu,
niewygłoszone
podczas 31. posiedzenia Senatu

Przemówienie senatora Stanisława Bisztygi w dyskusji nad punktem dziewiętnastym porządku obrad

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Powinnością każdego narodu jest szacunek dla autorytetów i dbałość o pamięć o nich. Niestety, żyjemy w czasach, w których uniwersalność autorytetów jest często negowana. Są jednak autorytety bezsporne, wspomnienia o których powinniśmy bezwzględnie kultywować. Do nich należał niewątpliwie Stefan Korboński, którego dwudziesta rocznica śmierci przypada 23 kwietnia.

Niewiele jest w polskiej historii postaci, których karty zapisane są tak pięknie patriotyzmem, pracą dla Polski i walką niepodległościową. Stefan Korboński walczył w obronie Lwowa w 1918 r., brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej i w III powstaniu śląskim. W czasach II wojny światowej działał w Związku Walki Zbrojnej i w Armii Krajowej. Na szczególną pamięć zasługuje uruchomienie przez niego radiostacji przekazującej aliantom informacje z okupowanej Polski, które następnie podawała znana rozgłośnia „Świt”. Oto zasługi Stefana Korbońskiego żołnierza. Stefan Korboński polityk to przede wszystkim działacz ludowy, członek PSL „Wyzwolenie”, Stronnictwa Ludowego, w czasie okupacji Stronnictwa Ludowego „Roch”, zaś po rozbięciu polskiego podziemia przez siły radzieckie także Delegat Rządu Londyńskiego na Kraj. Po zakończeniu II wojny światowej Korboński został posłem Sejmu Ustawodawczego, jednak z powodu komunistycznych represji, które dotknęły jego rodzime ugrupowanie, Polskie Stronnictwo Ludowe, ten wielki patriota musiał opuścić Polskę w towarzystwie innych wybitnych postaci, takich jak na przykład Stanisław Mikołajczyk. Rozpoczęta w 1947 r. emigracja otwiera trzeci, najdłuższy rozdział, życia Korbońskiego – jako emigranta. Jego działalność emigracyjna miała miejsce w Stanach Zjednoczonych i objęła między innymi uczestnictwo – a nawet przewodnictwo – w pracach takich organizacji jak Polska Rada Jedności w Stanach Zjednoczonych, Polski Instytut Naukowy w Ameryce czy Zgromadzenie Europejskich Narodów Ujarzmionych.

Wszystkie aspekty działalności Stefana Korbońskiego, zarówno w kraju, jak i na emigracji, były spektakularne. Podporządkowywały się one też jednemu celowi – budowie wolnej Polski. Korbońskiemu udało się zobaczyć pierwsze jej promyki, które zajaśniały w procesie demokratyzacji polskiego życia publicznego w 1989 r., nigdy jednak nie dane mu było wrócić do wolnej ojczyzny. Faktu tego nie jesteśmy w stanie naprawić, jednakże możemy i powinniśmy złożyć hołd temu wielkiemu Polakowi, patriocie, żołnierzo- wi i politykowi, jakich mało nie tylko w Polsce, ale i na świecie. Czcząc jego pamięć, musimy uczynić jak najwięcej, by trwała ona w sercach i umysłach, szczególnie naszych młodych rodaków, tak, by Stefan Korboński miał w ojczyźnie swoich godnych następców. Cześć jego pamięci!

Dziękuję za uwagę.

Przemówienie senatora Stanisława Zajęca w dyskusji nad punktem czternastym porządku obrad

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie!

Mam zaszczyt przedstawić stanowisko w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny.

Na wstępie należy zaznaczyć, iż proponowana zmiana dotyczy art. 213 §2 części szczególnej kodeksu karnego. Przepis ten znajduje w rozdziale XXVII, dotyczącym przestępstw przeciwko czci i nietykalności cielesnej.

Przystępując do analizy, należy rozpocząć od art. 212 §1 k.k., który penalizuje przestępstwo zniesławienia. Z kolei §2 tego artykułu tworzy typ kwalifikowany tego przestępstwa.

Art. 213 §2 k.k. wprowadza kontratyp, stanowiąc, że „nie popełnia przestępstwa określonego w art. 212 §1 i §2, kto publicznie podnosi lub rozgłasza prawdziwy zarzut służący obronie społecznie uzasadnionego interesu; jeżeli zarzut dotyczy życia prywatnego lub rodzinnego, dowód prawdy może być przeprowadzony tylko wtedy, gdy zarzut ma zapobiec niebezpieczeństwu dla życia lub zdrowia człowieka, albo demoralizacji małoletniego”. Obecnie proponowana zmiana tego kontratypu polega na tym, iż dotyczy postępowania osób pełniących funkcje publiczne. Nowo dodany art. 213 §2 k.k. wyłącza przestępność zniesławienia w sytuacji, gdy podniesiony publicznie i prawdziwy zarzut poczyniony za pomocą środków masowego komunikowania dotyczy postępowania osób pełniących funkcje publiczne.

Należy zauważyć, iż konieczność zmiany tego artykułu wynika z orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z 12 maja 2008 r., który stwierdził, że art. 213 §2 w zakresie odnoszącym się do przestępstwa z art. 212 §2 kodeksu karnego, w części obejmującej zwrot „służący obronie społecznie uzasadnionego interesu”, gdy zarzut dotyczy postępowania osób pełniących funkcje publiczne, jest niezgodny z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej. Uzasadniając swoje stanowisko, Trybunał podkreślił ważność trzech powiązanych ze sobą wolności: wolności poglądów, wolności pozyskiwania informacji i wolności rozpowszechniania informacji, których ograniczenie jest uzasadnione jedynie wówczas, gdy prowadziłoby do naruszenia godności człowieka. Trybunał podkreślił, że ochrona czci i dobrego imienia, z uwagi na swój bezpośredni związek z godnością, usprawiedliwia utrzymanie sankcji prawnokarnej i uzasadnia konstytucyjnie dopuszczalność penalizacji zniesławienia, ale to nie znaczy, iż ten sam związek przesądzać będzie o pełnej dowolności w kształtowaniu zakresu tej penalizacji. Dotychczasowa możliwość wyłączenia odpowiedzialności karnej za zniesławienie zakładała uczynienie zarzutu zniesławiającego publicznie, ale podniesiony lub rozgłoszony zarzut musiał służyć obronie społecznie uzasadnionego interesu. Pojęcie „społecznie uzasadnionego interesu” jest niedookreślone, dlatego też w tym zakresie konieczne było stosowanie kryteriów ocennych przez organy stosujące prawo. Trybunał stanął na stanowisku, iż w przypadku osób sprawujących funkcje publiczne stosowanie tego ograniczenia nie jest zasadne, bowiem osoby ubiegające się o funkcję publiczną powinny znać następstwa tego faktu w postaci upublicznienia pewnego zakresu informacji należących do sfery prywatności. Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego stosowanie kryterium obrony społecznie uzasadnionego interesu wobec wszelkich krytycznych czy zniesławiających wypowiedzi zawierających prawdziwe informacje, bez jakiegokolwiek rozróżnienia kategorii osób i ich roli w życiu publicznym, stanowi naruszenie standardu wolności wypowiedzi wyznaczonego przez art. 14 oraz art. 54 ust. 1 konstytucji. Zdaniem Trybunału nie ma dostatecznie uzasadnionego powodu, aby w demokratycznym państwie, respektującym fundamentalną z punktu widzenia swobód obywatelskich wolność wypowiedzi, nie zostało wyłączone z konstrukcji kontratypu analizowane tu kryterium obrony społecznie uzasadnionego interesu, przynajmniej w odniesieniu do wypowiedzi o działalności osób wykonujących funkcje publiczne. Jednocześnie należy zauważyć, że zniesławienie osób pełniących funkcje publiczne dotyczące ich właściwości, nawet jeżeli będzie prawdziwe, stanowi przestępstwo z art. 212 k.k.

Z uwagi na wskazówki Trybunału Konstytucyjnego w tym zakresie nowelizacja tego przepisu ustawy jest konieczna. Celem tej nowelizacji jest przede wszystkim konstytucyjna ochrona prawa obywateli do swoistej kontroli działań organów władzy w demokratycznym państwie prawa oraz ich wpływ na sytuację prawną obywateli. Istotą i funkcją takiego prawa jest zapewnienie jawności działań tych organów, a w konsekwencji – zapewnienie możliwości wpływania obywateli na te działania w zakresie, w jakim z jednej strony pozwala na to, a z drugiej strony wymaga tego demokratyczne państwo prawne.

Mając to na uwadze, wnoszę o przyjęcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny. Dziękuję.

Przemówienie senatora Tadeusza Gruszki w dyskusji nad punktem siedemnastym porządku obrad

W związku z omawianym projektem ustawy, na podstawie którego wynagrodzenie biegłego będzie podwyższone, muszę wskazać na pewne nieprawidłowości w wykonywaniu tego zawodu, o jakich poinformowali mnie wyborcy.

W moim biurze senatorskim gościłem szefa Fundacji na rzecz Poszanowania Praw Dziecka i Rodziny z Rybnika wraz z ojcami pokrzywdzonymi przez wyroki sądów. W trakcie naszej rozmowy zarzucali oni sądom wymierzanie niesprawiedliwych wyroków, wydanych na podstawie opinii nierzetelnych biegłych. W ich sprawach biegli wystawiali opinie i zaświadczenia, które w całości były zmanipulowane i nieprawdziwe – często załatwiane za określone kwoty. Przedstawiono mi sytuację, w której biegły wystawił zaświadczenie na zlecenie skarżącego, a następnie powołany był w tej samej sprawie jako niezależny biegły. Tu podaję w wątpliwość bezstronność takiego biegłego podczas rozprawy przed sądem. Dziwię się, jak sąd mógł dopuścić do takiej sytuacji! Na podstawie niepopartych żadnymi dowodami słów i „lewych” zaświadczeń ojcowie ci zostali oskarżeni i skazani za molestowanie seksualne. W jednym przypadku sąd wydał wyrok, opierając się na opinii biegłego, której podstawą była jedynie rozmowa z dzieckiem. Czymś bulwersującym jest fakt, że sąd nie uwzględnił trzech innych niezależnych ekspertyz wykluczających skłonności pedofilskie u oskarżonego. Szerszy wachlarz praktyk stosowanych przez nierzetelnych biegłych, których nie przytaczam, został opisany swego czasu w artykule „Przekroju”, gorąco zachęcam do jego lektury. Mam nadzieję, że przypadki, o których wspomniałem, są odosobnione, biorąc pod uwagę całą liczbę biegłych, jednak niewątpliwie kładą się cieniem na ten zawód.

Treść

31. posiedzenia Senatu w dniu 22 kwietnia 2009 r.

Wznowienie posiedzenia

Punkt dziewiętnasty porządku obrad:

drugie czytanie projektu uchwały w sprawie uczczenia pamięci Stefana Korbońskiego (1901–1989) wielkiego Polaka, wybitnego przedstawiciela ruchu ludowego w kraju i na emigracji

Sprawozdanie Komisji Ustawodawczej
senator sprawozdawca
Stanisław Gogacz 3

Zapytania i odpowiedzi

senator Ryszard Górecki 4
senator sprawozdawca
Stanisław Gogacz 4
senator Piotr Andrzejewski 5
senator Stanisław Zajac 5
senator sprawozdawca
Stanisław Gogacz 5
senator Czesław Ryszka 6
senator sprawozdawca
Stanisław Gogacz 6
senator Krystyna Bochenek 6

Wystąpienie sekretarza stanu w Kancelarii

Prezesa Rady Ministrów
sekretarz stanu
Władysław Bartoszewski 7

Otwarcie dyskusji

senator Zbigniew Romaszewski 9
senator Ryszard Bender 10
senator Zbigniew Cichoń 12

Zamknięcie dyskusji

Głosowanie nr 10 13
Głosowanie nr 11 13
Głosowanie nr 12 13

Podjęcie uchwały w sprawie uczczenia pamięci Stefana Korbońskiego (1901–1989) wielkiego Polaka, wybitnego przedstawiciela ruchu ludowego w kraju i na emigracji

Wznowienie obrad

Punkt czternasty porządku obrad: drugie czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny

Sprawozdanie połączonych Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji

senator sprawozdawca
Zbigniew Cichoń 13

Wystąpienie podsekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości

podsekretarz stanu
Zbigniew Wrona 14

Otwarcie dyskusji

Zamknięcie dyskusji

Punkt piętnasty porządku obrad: drugie czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego

Sprawozdanie połączonych Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji
senator sprawozdawca
Piotr Zientarski 14

Wystąpienie podsekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości

podsekretarz stanu
Zbigniew Wrona 15

Otwarcie dyskusji

senator Zbigniew Cichoń 15

Zamknięcie dyskusji

Punkt szesnasty porządku obrad: drugie czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego

Sprawozdanie połączonych Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji
senator sprawozdawca
Bohdan Paszkowski 16

Wystąpienie podsekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości

podsekretarz stanu
Zbigniew Wrona 17

Otwarcie dyskusji

Zamknięcie dyskusji

Punkt siedemnasty porządku obrad: drugie czytanie projektu ustawy o zmianie dekretu o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym

Sprawozdanie połączonych Komisji Ustawodawczej, Komisji Budżetu i Finansów

Publicznych oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji senator sprawozdawca Piotr Zientarski	17	Głosowanie nr 19	25
Wystąpienie podsekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości podsekretarz stanu Zbigniew Wrona	18	Głosowanie nr 20	25
Otwarcie dyskusji senator Piotr Andrzejewski	18	Głosowanie nr 21	25
Zamknięcie dyskusji		Głosowanie nr 22	25
Punkt osiemnasty porządku obrad: drugie czytanie projektu ustawy o zmianie ustaw w zakresie uwierzytelniania dokumentów		Głosowanie nr 23	25
Sprawozdanie połączonych Komisji Ustawodawczej, Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji senator sprawozdawca Leon Kieres	19	Głosowanie nr 24	25
Wystąpienie podsekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości podsekretarz stanu Zbigniew Wrona	20	Głosowanie nr 25	26
Otwarcie dyskusji senator Zbigniew Cichoń	21	Głosowanie nr 26	26
Zamknięcie dyskusji		Głosowanie nr 27	26
Komunikaty		Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o za- dośćuczynieniu rodzinom ofiar wystąpień wolnościowych w latach 1956–1983	
Wznowienie obrad		Punkt drugi porządku obrad (cd.)	
Punkt dwudziesty trzeci porządku obrad: zmiany w składzie komisji senackich		Głosowanie nr 28	26
Sprawozdanie Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich senator sprawozdawca Zbigniew Szaleniec	22	Punkt czwarty porządku obrad (cd.)	
Głosowanie nr 13	22	Sprawozdanie Komisji Budżetu i Finansów Publicznych senator sprawozdawca Henryk Woźniak	26
Podjęcie uchwały w sprawie zmian w składzie komisji senackich		Sprawozdanie mniejszości komisji senator sprawozdawca mniejszości Grzegorz Banaś	26
Punkt pierwszy porządku obrad (cd.)		Głosowanie nr 29	27
Sprawozdanie połączonych Komisji Rodziny i Polityki Społecznej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji senator sprawozdawca Jan Rulewski	22	Głosowanie nr 30	27
Sprawozdanie mniejszości połączonych komisji senator sprawozdawca mniejszości Piotr Wach	22	Głosowanie nr 31	27
senator Stanisław Piotrowicz	22	Głosowanie nr 32	27
senator Wojciech Skurkiewicz	23	Głosowanie nr 33	27
senator Piotr Andrzejewski	23	Głosowanie nr 34	27
senator Piotr Andrzejewski	23	Głosowanie nr 35	27
senator Krystyna Bochenek	24	Głosowanie nr 36	27
Wznowienie obrad		Głosowanie nr 37	28
Głosowanie nr 14	24	Głosowanie nr 38	28
Głosowanie nr 15	24	Głosowanie nr 39	28
Głosowanie nr 16	24	Głosowanie nr 40	28
Głosowanie nr 17	24	Głosowanie nr 41	28
senator Piotr Andrzejewski	24	Głosowanie nr 42	28
Głosowanie nr 18	25	Głosowanie nr 43	28
		Głosowanie nr 44	28
		Głosowanie nr 45	28
		Głosowanie nr 46	28
		Głosowanie nr 47	29
		Głosowanie nr 48	29
		Głosowanie nr 49	29
		Głosowanie nr 50	29
		Głosowanie nr 51	29
		Głosowanie nr 52	29
		Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o bie- głych rewidentach i ich samorządzie, pod- miotach uprawnionych do badania spra- wozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym	
		Punkt piąty porządku obrad (cd.)	
		Sprawozdanie Komisji Gospodarki Naro- dowej senator sprawozdawca Eryk Smulewicz	29
		Głosowanie nr 53	30
		Głosowanie nr 54	30
		Głosowanie nr 55	30
		Głosowanie nr 56	30

Głosowanie nr 57	30	Głosowanie nr 80	34
Głosowanie nr 58	30	Podjęcie uchwały w sprawie ustawy	
Głosowanie nr 59	30	o wspieraniu zrównoważonego rozwoju	
Głosowanie nr 60	30	sektora rybackiego z udziałem Europej-	
Głosowanie nr 61	30	skiego Funduszu Rybackiego	
Głosowanie nr 62	30	Punkt dwunasty porządku obrad (cd.)	
Głosowanie nr 63	31	Głosowanie nr 81	34
Głosowanie nr 64	31	Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o ratyfi-	
Głosowanie nr 65	31	kacji Umowy między Rządem Rzeczypos-	
Głosowanie nr 66	31	politej Polskiej a Organizacją Narodów	
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmia-		Zjednoczonych o wykonywaniu wyroków	
nie ustawy o spółdzielniach socjalnych		Międzynarodowego Trybunału Karnego	
oraz o zmianie niektórych innych ustaw		dla byłej Jugosławii, sporządzonej w Ha-	
Punkt szósty porządku obrad (cd.)		dze dnia 18 września 2008 r.	
Głosowanie nr 67	31	Punkt trzynasty porządku obrad (cd.)	
Głosowanie nr 68	31	Sprawozdanie połączonych Komisji Praw	
Głosowanie nr 69	31	Człowieka, Praworządności i Petycji oraz	
Głosowanie nr 70	31	Komisji Budżetu i Finansów Publicznych	
Głosowanie nr 71	32	senator sprawozdawca	
Głosowanie nr 72	32	Kazimierz Kleina.	34
Głosowanie nr 73	32	senator Grzegorz Banaś	35
Głosowanie nr 74	32	senator Piotr Andrzejewski	35
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o towa-		senator Tadeusz Gruszka	35
rach paczkowanych		Głosowanie nr 82	36
Punkt siódmy porządku obrad (cd.)		Głosowanie nr 83	36
Głosowanie nr 75	32	Głosowanie nr 84	36
Głosowanie nr 76	32	Głosowanie nr 85	36
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmia-		Głosowanie nr 86	36
nie ustawy o czasie pracy kierowców		Głosowanie nr 87	36
Punkt ósmy porządku obrad (cd.)		Głosowanie nr 88	36
Sprawozdanie Komisji Praw Człowieka,		Głosowanie nr 89	36
Praworządności i Petycji		Głosowanie nr 90	37
senator sprawozdawca		Głosowanie nr 91	37
Władysław Sidorowicz	32	Głosowanie nr 92	37
Głosowanie nr 77	33	Głosowanie nr 93	37
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmia-		Głosowanie nr 94	37
nie ustawy o państwowej kompensacie		Głosowanie nr 95	37
przysługującej ofiarom niektórych prze-		Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmia-	
stępstw umyślnych		nie ustawy o partiach politycznych, usta-	
Punkt dziewiąty porządku obrad (cd.)		wy o wyborze Prezydenta Rzeczypospoli-	
Głosowanie nr 78	33	tej Polskiej, ustawy – Ordynacja wyborcza	
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmia-		do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Se-	
nie ustawy – Kodeks cywilny		natu Rzeczypospolitej Polskiej oraz usta-	
Punkt dziesiąty porządku obrad (cd.)		wy – Ordynacja wyborcza do rad gmin,	
Sprawozdanie połączonych Komisji Budże-		rad powiatów i sejmików województw	
tu i Finansów Publicznych oraz Komisji		Punkt czternasty porządku obrad (cd.)	
Nauki, Edukacji i Sportu		Przystąpienie do trzeciego czytania projektu	
senator sprawozdawca		ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny	
Kazimierz Wiatr	33	Głosowanie nr 96	38
Głosowanie nr 79	33	Podjęcie uchwały w sprawie wniesienia do	
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmia-		Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy	
nie ustawy o ustanowieniu programu wie-		– Kodeks karny	
loletniego „Budowa Kampusu 600-lecia		Punkt piętnasty porządku obrad (cd.)	
Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego”		Przystąpienie do trzeciego czytania projek-	
Punkt jedenasty porządku obrad (cd.)		tu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks po-	
Sprawozdanie Komisji Rolnictwa i Rozwoju		stępowania cywilnego	
Wsi		Głosowanie nr 97	38
senator sprawozdawca		Podjęcie uchwały w sprawie wniesienia do	
Jan Olech	34	Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy	
senator Wojciech Skurkiewicz	34	– Kodeks postępowania cywilnego	

Punkt szesnasty porządku obrad (cd.)

Przystąpienie do trzeciego czytania projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego

Głosowanie nr 98 38

Podjęcie uchwały w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego

Punkt siedemnasty porządku obrad (cd.)

Przystąpienie do trzeciego czytania projektu ustawy o zmianie dekretu o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym

Głosowanie nr 99 39

Podjęcie uchwały w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie dekretu o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym

Punkt dwudziesty pierwszy porządku obrad: trzecie czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy

Komisji Ustawodawczej, Komisji Gospodarki Narodowej, Komisji Rodziny i Polityki Społecznej oraz Komisji Zdrowia

Sprawozdanie połączonych Komisji Ustawodawczej, Komisji Gospodarki Narodowej, Komisji Rodziny i Polityki Społecznej oraz Komisji Zdrowia

senator sprawozdawca

Mieczysław Augustyn 39

Głosowanie nr 100 39

Głosowanie nr 101 39

Głosowanie nr 102 40

Podjęcie uchwały w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy

Punkt dwudziesty drugi porządku obrad:

trzecie czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy o związkach zawodowych

Sprawozdanie połączonych Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji

senator sprawozdawca

Bohdan Paszkowski 40

Głosowanie nr 103 40

Głosowanie nr 104 40

Podjęcie uchwały w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy o związkach zawodowych

Oświadczenia

senator Tadeusz Skorupa 41

senator Tadeusz Skorupa 41

senator Czesław Ryszka 41

senator Ryszard Bender 43

senator Stanisław Kogut 43

senator Zbigniew Cichoń 44

senator Paweł Klimowicz 45

senator Lucjan Cichosz 45

senator Zbigniew Cichoń 46

Zamknięcie posiedzenia**Wyniki** głosowań

Przemówienia senatorów przekazane do protokołu, niewygłoszone podczas 31. posiedzenia Senatu

Przemówienie senatora Stanisława Bisztygi w dyskusji nad punktem dziewiętnastym porządku obrad 60

Przemówienie senatora Stanisława Zająca w dyskusji nad punktem czternastym porządku obrad 61

Przemówienie senatora Tadeusza Gruszki w dyskusji nad punktem siedemnastym porządku obrad 62

Opracowanie: Dział Stenogramów
Biura Prac Senackich Kancelarii Senatu
Łamanie i druk: Dział Edycji i Poligrafii
Biura Informatyki Kancelarii Senatu
Nakład: 155 egz.